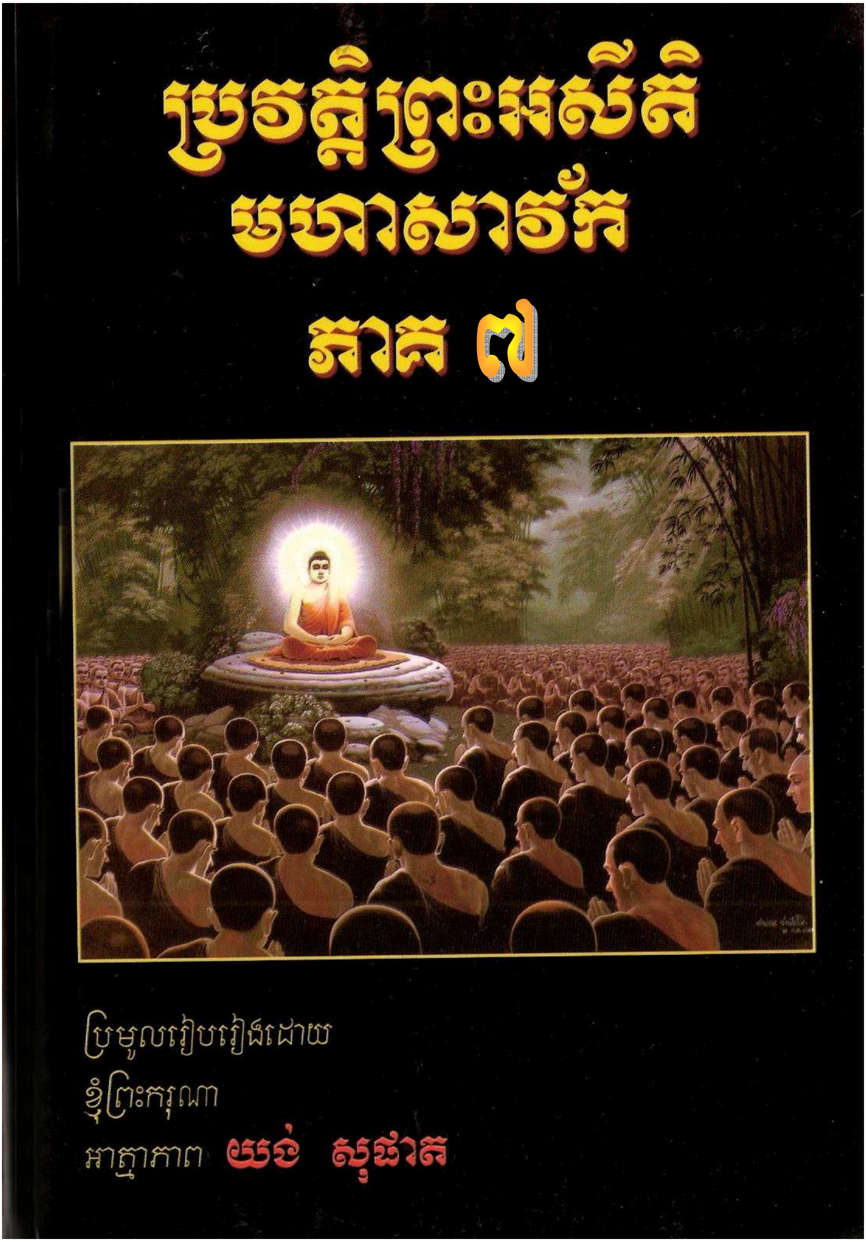
ប្រវត្តិព្រះអសីតិ
មហាសាវ័ក
ភាគ ៧
ប្រមូលរៀបរៀងដោយ
ខ្ញុំព្រះករុណា
អាត្មាភាព យង់ សុផាត

ក

អារម្ភកថា

សៀវភៅជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវក ៨០ រូប ភាគ ៧ នេះ មានខ្លឹមសារជាប្រវត្តិរឿងរ៉ាវសាវក នាសម័យពុទ្ធកាល ដែលលោកបានទទួលតំណែងជាឯតទគ្គៈ ហើយមានឈ្មោះល្បីល្បាញ នាសម័យនោះ ថែមទាំងជាអ្នកជួយផ្សព្វផ្សាយព្រះសាសនា ឲ្យបានរីកចម្រើនរុងរឿង ដល់ពុទ្ធបរិស័ទនៅក្នុងសម័យនោះផងដែរ ។

ក្នុងសម័យនោះ ពុទ្ធបរិស័ទដ៏ច្រើន សុទ្ធតែបានស្គាល់តំណែង ឬភាពអស្ចារ្យនៃព្រះថេរៈទាំងអស់នោះ ដោយថា អ្នកខ្លះ បានស្តាប់ព្រះធម៌របស់លោក អ្នកខ្លះ បានធ្វើធម្មសាកច្ឆា អ្នកខ្លះ ក៏បានប្រគេនចង្ហាន់បិណ្ឌបាតដល់លោកជាដើម ។ ប៉ុន្តែ ឥឡូវនេះ ព្រះនាមរបស់ព្រះថេរៈខ្លះៗ ពុទ្ធបរិស័ទនាសម័យនេះ ស្ទើរតែលែងស្គាល់អស់ទៅហើយ ដោយសារហេតុនេះ សៀវភៅនេះនឹងបានជាពន្លឺជំនួយ ឲ្យដល់ពុទ្ធបរិស័ទ បានស្គាល់ច្បាស់នូវព្រះនាម តួនាទី ចរិយា អធ្យាស្រ័យ វត្តបដិបត្តិ និងការសម្តែងព្រះធម៌ផ្សេងៗ របស់ព្រះថេរៈទាំងអស់នោះ ដែលមានសម្តែងទុកនៅក្នុង **គម្ពីរថេរគាថា** *និងក្នុង* **គម្ពីរអបទាន** *ជាដើម*

ខ

ព្រោះថា ព្រះពុទ្ធសាសនាដែលរុងរឿងចម្រើន ក៏អាស្រ័យមានអ្នកចងចាំ បដិបត្តិតាម និងចេះសម្តែងព្រះធម៌ ឲ្យដល់អ្នកដទៃបានស្តាប់ មិនមែនដោយប្រការដទៃទេ ដូច្នេះ ព្រះថេរៈទាំងអស់នោះជាសក្ខីភាពបញ្ជាក់ថា ព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលរុងរឿងនៅក្នុងសម័យនោះ ក៏ដោយសារលោកផងដែរ ទើបខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព ខំប្រឹងប្រែងស្វែងរកក្បួនច្បាប់មកចងក្រង ទុកជាពន្លឺដល់ពុទ្ធបរិស័ទក្នុងសម័យនេះ ។

សៀវភៅនេះ ខ្ញុំមិនអាចដាក់ភាសាបាលីផងបានទេ ព្រោះថាមានសេចក្តីពិស្តារពេក បើអ្នកសិក្សាត្រូវការភាសាបាលី ចូរតាមរកមើលក្នុង **គម្ពីរព្រះត្រៃបិដក** និង **អដ្ឋកថា** ក្នុងចំណុចដែលលើកឡើងមកនីមួយៗ ចុះ ព្រោះគ្រប់ចំណុចដែលលើកឡើងមកនោះ សុទ្ធតែបានប្រាប់ពី **គម្ពីរ** ឬច្បាប់ដើម ជាមូលដ្ឋានរួចអស់ហើយ ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថា សៀវភៅនេះ នឹងបានជាប្រយោជន៍ ចំពោះបុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាការចេះដឹងក្នុងព្រះពុទ្ធវចនៈ បើមិនក្រៃលែង ក៏ប្រសើជាងអត់ផងដែរ ខ្ញុំ និងសព្រហ្មចារី ខំប្រឹងប្រែងអស់ពីកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់យ៉ាងហ្មត់ចត់ ទោះបីយ៉ាងនោះក៏ដោយ ក៏គង់

គ

នូវមានខុសមិនខាន ជួនដោយចេះមិនដល់ ជួនដោយការភ្លេចភ្លាំង ជាពិសេសនោះ គឺអក្ខរាវិរុទ្ធ ដូច្នេះ យើងខ្ញុំ សូមសង្ឃឹមនូវលើលោកអ្នកជាបណ្ឌិត ជាសប្បុរស ជួយកែលម្អ ឲ្យដល់យើងខ្ញុំផង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជាតិ សាសនា របស់យើងទាំងអស់គ្នា ។

សូមអស់មិត្តអ្នកអាន បានទទួលនូវការចេះដឹង ជាកេរ្តិ៍មត៌កផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីបានជាកិច្ចប្រតិបត្តិ ឬបានជាឧបនិស្ស័យប្រហារបង់នូវអាសវក្កិលេស បានចូលដល់អចលនបទ ឬសន្តិបទ គឺព្រះនិព្វាន ។

ចំពោះបុណ្យធម្មទាននេះ និងបុណ្យកុសលដទៃៗ ទៀត ដូចជាបុណ្យថ្នាក់ការសម្តែងព្រះធម៌ នៅក្នុងកម្មវិធីបុណ្យផ្សេងៗ ទៅតាមខេត្ត ក្រុង ជាច្រើននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានេះ ដោយខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព បានសម្តែងព្រះធម៌នូវកន្លែងណាៗ ក៏តែងតែបានទុកដាក់ប្រាក់បូជាព្រះធម៌នូវកន្លែងនោះវិញ គ្រប់ៗ កន្លែង ដោយសរុបប្រាក់នៅក្នុង **ព.ស ២៥៥០ ប្រាក់ខ្មែរបាន ១៨.៤៩៥០០០ រៀល** និង **ប្រាក់ដុល្លារ ៦៤៥ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ។** នៅបុណ្យកុសលមួយផ្នែកទៀត គឺបុណ្យដែលខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព បានទៅថ្វាយបង្គំនៅពុទ្ធស្ថាននានា នៅ

ឃ

ក្នុង **ប្រទេសឥណ្ឌា ដែលមានពុទ្ធបរិស័ទទៅប្រមាណ ៦៥ នាក់** ក្នុងនោះ ក៏មាន **ព្រះសង្ឃ ១០ ព្រះអង្គផងដែរ** ដែលមានលោកគ្រូ អគ្គបណ្ឌិតធម្មាចារ្យ **ប៊ុត សាវង្ស** ជាប្រធានក្នុងការដឹកនាំគណៈធម្មយាត្រានោះ ដោយទៅ **ថ្វាយបង្គំបាន ៥១ កន្លែង** បានការឧបត្ថម្ភមកអំពីឧបាសក **ឡាយ សុខុម** និងឧបាសិកា **ខិម លក្ខណា** នៅក្នុង **ព.ស ២៥៥០** ។

នៅមានបុណ្យកុសលនៅក្នុង **ព.ស ២៥៥១** ផ្នែកខាងសម្ដេចព្រះធម៌ ដូចគ្នានឹង **ព.ស ២៥៥០** ដែរ ដោយសរុបប្រាក់នៅក្នុង **ព.ស ២៥៥១ ប្រាក់ខ្មែរបាន** ១៥.៨៣១០០០ **រៀល** និង **ប្រាក់ដុល្លារ ៤៥ ដុល្លារ ។** នៅបុណ្យកុសលមួយផ្នែកទៀត គឺបុណ្យកុសល ដែលខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព បានទៅថ្វាយបង្គំនៅពុទ្ធស្ថាននានា នៅក្នុង **ប្រទេសស្រីលង្កា** ដែលមានលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិតធម្មាចារ្យ **ប៊ុត សាវង្ស** ជាប្រធានក្នុងការដឹកនាំគណៈធម្មយាត្រានោះ **ដែលមានពុទ្ធបរិស័ទទៅប្រមាណ ១២១ នាក់** ក្នុងនោះ ក៏មាន **ព្រះសង្ឃ ៤ ព្រះអង្គផងដែរ** ដោយទៅថ្វាយបង្គំបាន ១៩ **កន្លែង** បានការឧបត្ថម្ភមកអំពី ឧបាសក **ឡាយ សុខុម** និងឧបាសក **សោម រតនៈ** ឧបាសិកា **ស៊ិប វណ្ណា** នៅក្នុង **ព.ស ២៥៥១** ។

ង

ហេតុដូច្នេះ ដោយបុណ្យកុសលនេះ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមឧទ្ទិស មហាកុសលទាំងអស់នេះ ជូនចំពោះញោមប្រុស **យង់ សុខ** (ស្លាប់) និងញោមស្រី **ឈឹម ហយ** (ស្លាប់)ម្យ៉ាងទៀត ញាតិកានៅក្នុង សង្សារវដ្ត ជាពិសេសនោះ សូមលើកមហាកុសលទាំងអស់នេះ ជូន ចំពោះលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិតធម្មាចារ្យ **ម៊ុត សារឧត្ដម** លោកគ្រូធម្មាចារ្យ **រស់ សុផាត** និងលោកគ្រូធម្មាចារ្យ **គាំ អ៊ុច** ជាដើម សូមឲ្យបាននូវ ចំណែកបុណ្យកុសលនេះ ស្មើនឹងអាត្មាភាពផងដែរ **សូមអនុមោទនា !!!** ក៏សូមឲ្យមិត្តអ្នកកំពុងតែកាន់សៀវភៅនេះអាន ឲ្យបានបុណ្យកុសល នៃធម្មទាននេះគ្រប់ៗ គ្នា សូមអនុមោទនានូវចំណែកនៃបុណ្យកុសល នេះឲ្យបាន ស្មើនឹងខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាពផងដែរ ។

ម្យ៉ាងទៀត ដោយអំណាចបុណ្យកុសលទាំងអស់នេះ ក៏សូម ឲ្យបានជាឧបនិស្ស័យ ក្នុងការអស់ទៅនៃអាសវក្កិលេស នាកាលជា អនាគតកុំបីខានឡើយ សូមឲ្យព្រះពុទ្ធសាសនារុងរឿងចម្រើន ។

អាស្រមព្រះគន្ធកុដិ ថ្ងៃ ១៥ កើត ខែអាសាឍ ព.ស ២៥៥២

ដោយខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព យង់ សុផាត

ឈ្មោះអ្នកជួយកែសម្រួល និងពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធ

សាមណេរ អ៊ឹម សុជាន នៅអាស្រមព្រះគន្ធកុដិ

លោកគ្រូធម្មាចារ្យ គាំ អ៊ីវ នៅបាត់ដំបង

ឧបាសក ជិម ជំនិត នៅបាត់ដំបង

ឧបាសក អ៊ឹម វ៉ៃយ៉ា នៅបាត់ដំបង

ឧបាសក រឹម សុមេធ នៅបាត់ដំបង

ឧបាសក សន ម៉ារឌី នៅបាត់ដំបង

ឆ

មាតិការឿង

ល.រ		ទំព័រ
១	ព្រះនាមអសីតិមហាសាវ័ក ៨០	ជ
២	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះឧបសីវត្ថេរ	១
៣	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនន្ទកត្ថេរ	១៩
៤	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះហេមកត្ថេរ	៣៣
៥	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ	៤៧
៦	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះកប្បត្ថេរ	៦៣
៧	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះជតុកណ្ណីត្ថេរ	៧២
៨	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះភទ្រាវុធត្ថេរ	៨៩
៩	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះឧទយត្ថេរ	៩៨
១០	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបោសាលត្ថេរ	១០៧
១១	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបិង្គិយត្ថេរ	១១៦
១២	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ	១៣១
១៣	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាលកត្ថេរ	១៥១
១៤	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ	១៧៦
១៥	ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមេឃិយត្ថេរ	២០៦

ជ

ប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ៨០ រូប

ព្រះថេរៈទាំង ៨០ រូប មានព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈ ព្រះសារីបុត្រ ព្រះមហាមោគ្គល្លានជាដើម សុទ្ធសឹងតែជាមហាសាវ័កដែលមានជំនាញឯកទេស ដែលគ្មានអ្នកដទៃប្រដូចបាន បាលីហៅថា **ឯតទគ្គៈ** គឺបានដល់ ភាពជាកំពូលរបស់ភិក្ខុមួយរូបៗ ដូចជាព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈ ជាកំពូលផ្នែកខាងជាអ្នកបានបួសមុនគេ និងបានត្រាស់ដឹងព្រះធម៌មុនគេ ព្រះសារីបុត្រ ជាកំពូលផ្នែកខាង ជាអ្នកមានបញ្ញាគ្មានសាវ័កណាផ្ទឹមបាន ព្រះមហាមោគ្គល្លានជាកំពូលផ្នែកខាងឫទ្ធិ គ្មានសាវ័កណាស្មើផ្ទឹមបានដែរ យ៉ាងនេះជាដើម ។

ដូច្នេះ មហាសាវ័ករបស់ព្រះបរមគ្រូនៃយើងមាន ៨០ រូប ដូចមានព្រះនាមរបស់លោកខាងក្រោមនេះ គឺ ៖

១- ព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈ ២- ព្រះសារីបុត្រ

៣- ព្រះមោគ្គល្លាន ៤- ព្រះកស្សបៈ

៥- ព្រះអនុរុទ្ធ ៦-ព្រះភទ្ទិយកាឡិគោធាយបុត្រ

ឈ

៧- ព្រះលកុណ្តកភទ្ទិយៈ

៨- ព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈ

៩- ព្រះបុណ្ណមន្តានីបុត្រ

១០- ព្រះមហាកច្ចាយនៈ

១១- ព្រះចូឡបន្ថកៈ

១២- ព្រះមហាបន្ថកៈ

១៣- ព្រះសុភូតិ

១៤- ព្រះរេវតខទិរវនិយៈ

១៥- ព្រះកង្ខារេវតៈ

១៦- ព្រះសោណកោឡិវិសៈ

១៧- ព្រះសោណកុដិកណ្ណៈ

១៨- ព្រះសីវលី

១៩- ព្រះវក្កលិ

២០- ព្រះរាហុល

២១- ព្រះរដ្ឋបាល

២២- ព្រះកុណ្ឌធាន

២៣- ព្រះវង្គីសៈ

២៤- ព្រះឧបសេនវង្គន្តបុត្រ

២៥- ព្រះទព្វមល្លបុត្រ

២៦- ព្រះបិលិន្ទវច្ឆៈ

២៧- ព្រះពាហិយទារុចីរិយៈ

២៨- ព្រះកុមារកស្សបៈ

២៩- ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈ

៣០- ព្រះអានន្ទ

៣១- ព្រះឧរុវេលកស្សបៈ

៣២- ព្រះកាឡុទាយី

៣៣- ព្រះពាកុលៈ

៣៤- ព្រះសោភិតៈ

៣៥- ព្រះឧបាលិ

៣៦- ព្រះនន្ទកៈ

ញ

៣៧- ព្រះនន្ទសក្យៈ
៣៨- ព្រះមហាកប្បិន
៣៩- ព្រះសាគតៈ
៤០- ព្រះរាធៈ
៤១- ព្រះមោឃរាជ
៤២- ព្រះមហានាម
៤៣- ព្រះអស្សជិ
៤៤- ព្រះយស
៤៥- ព្រះវិមល
៤៦- ព្រះសុពាហុ
៤៧- ព្រះបុណ្ណជិ
៤៨- ព្រះគវម្បតិ
៤៩- ព្រះនទីកស្សបៈ
៥០- ព្រះគយាកស្សបៈ
៥១- ព្រះភគ្គុ
៥២- ព្រះកិម្ពិលៈ
៥៣- ព្រះមហាចុន្ទ
៥៤- ព្រះអជិតៈ
៥៥- ព្រះតិស្សមេត្តេយ្យ
៥៦- ព្រះបុណ្ណកៈ
៥៧- ព្រះមេត្តគូ
៥៨- ព្រះធោតកៈ
៥៩- ព្រះឧបសីវៈ
៦០- ព្រះនន្ទកត្ថេរ
៦១- ព្រះហេមកៈ
៦២- ព្រះតោទេយ្យ
៦៣- ព្រះកប្បៈ
៦៤- ព្រះជតុកណ្ណី
៦៥- ព្រះភទ្រាវុធ
៦៦- ព្រះឧទយត្ថេរ

ត

៦៧- ព្រះបោសាលះ
៦៨- ព្រះបិង្គិយះ
៦៩- ព្រះនាគិតះ
៧០- ព្រះនាលកះ
៧១- ព្រះបុណ្ណះ
៧២- ព្រះមេឃិយះ
៧៣- ព្រះយសោជះ
៧៤- ព្រះសភិយះ
៧៥- ព្រះសេលះ
៧៦- ព្រះឧទាយី
៧៧- ព្រះឧបវាណះ
៧៨- ព្រះអង្គុលិមាល៍
៧៩- ព្រះវប្បះ
៨០- ព្រះភទ្ទិយះ ។

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះឧបសីវត្ថេរ ✍

" លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ "

ព្រះឧបសីវត្ថេរ លោកជាអ្នកទ្រទ្រង់នៅក្នុងគុណ ផ្នែកខាងអសេក្ខធម៌ ជាព្រះអរហន្តសាវ័ក ដែលមានសមត្ថភាពល្អ ហើយក៏បានសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ បានដល់សាវ័កធំរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ៨០ រូប លោកក៏ជាមាណពម្នាក់នៅក្នុងចំណោមមាណព ដែលមានកិត្តិយសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ១៦ នាក់ ដែលជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ថែមទាំងជាអ្នកបានរៀនចប់មន្តទាំងឡាយ នៅក្នុងសម្នាក់របស់អាចារ្យពាវរី កាលដែលលោកចូលមកបួសជាភិក្ខុនៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ក៏បានជាកម្លាំងដ៏សំខាន់ ក្នុងការប្រកាសព្រះធម៌វិន័យនៃព្រះពុទ្ធសាសនា ឲ្យដល់មហាជនជាច្រើនបានយល់ដឹង ឲ្យបានទទួលប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខអស់កាលដ៏យូរ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិរបស់ព្រះឧបសីវត្ថេរ មានសម្តែង

ប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** និងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះ នឹងសូមនាំយកតែសាច់រឿងពីព្រះបាលី ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ព្រះឧបសីវៈ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលចម្រើនវ័យធំដឹងក្តីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួនជាសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីសុំការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលឧបសីវមាណព ស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍នោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ និងមានលក្ខណៈពិសេសរបស់មហាបុរស ៣ ប្រការ ទាំងជាព្រះរាជបុរោហិតរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។ កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ក៏មានការនឿយណាយនៅក្នុងភាពជាយរាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរ នៃស្ទឹងគោធាវារី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូន

សិស្សទាំងឡាយ ។

ឧបសិវមាណព ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួស ទៅតាមអាចារ្យពាវរី ផងដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងក្រុង និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍វិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយទើបបានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍បានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្មើញរ៉ៗ ចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះមកហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នក

មិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់លោក ត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ បានស្តាប់ពួពាក្យ របស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិន បាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុ ទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយពោលដាស់ តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហក បោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុ ធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរី ត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹងក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើង ថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿង នេះមានតែព្រះលោកវិទូទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជ នៃ រាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះ ហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំងនៃព្រះ

បាទបសេនទិកោសល នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរី បានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្ស ដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្ដេចឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹងឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះ សួរអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ? អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកនៅក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្ដេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាសាស្ដាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹងចូរឲ្យនឹក

ទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តទឹកគិតទូលសួរហើយនោះ ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ពោលប្រាប់វិធីយ៉ាងនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចងបញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបដំណឹងរកព្រះលោកនាថ កាលបើឃើញហើយ ចូរអ្នកទាំងអស់គ្នាសួរបញ្ហានេះផង ។

ឧបសីវមាណព ជាមាណពម្នាក់ ក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបដំណឹងរកព្រះមានព្រះភាគ រហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ៦ កាលឧបសីវៈបានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងដូច្នេះថា ៖-

(ឧបសីវមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) បពិត្រព្រះអង្គជាសក្យពង្ស ខ្ញុំព្រះអង្គម្នាក់ឯង មិនអាស្រ័យ (ធម៌ ឬបុគ្គល) ទើបមិនអាចឆ្លងឱឃៈដ៏ធំបាន បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុជុំវិញ សូមព្រះអង្គសម្ដែងនូវអារម្មណ៍ គឺនិស្ស័យ ដែលនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គអាស្រ័យហើយឆ្លងឱឃៈនេះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឧបសីវៈ) អ្នកចូរមានសតិសម្លឹងអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន អាស្រ័យដោយបរិកម្មថាមិនមានៗ ហើយឆ្លងឱឃៈចុះ អ្នកចូរលះកាមទាំងឡាយ វៀរចាកសេចក្តីសង្ស័យចេញ ចូរពិចារណាធម៌ ជាទីអស់ទៅនៃតណ្ហា ទាំងយប់ ទាំងថ្ងៃចុះ ។

(ឧបសីវមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) អ្នកណាប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងកាមទាំងឡាយទាំងពួង លះបង់ឈានដទៃ អាស្រ័យអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងសញ្ញាវិមោក្ខដ៏ប្រសើរ អ្នកនោះមិនសាបសូន្យ ស្ថិតនៅក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈនោះបានដែរឬ ?

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលឧបសីវៈ) អ្នកណាប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយទាំងពួង លះឈានដទៃ អាស្រ័យអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងសញ្ញាវិមោក្ខដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមិនសាបសូន្យ គប្បីស្ថិតនៅក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈានបាន ។

បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុជុំវិញ បើអ្នកនោះជាអ្នកមិនសាបសូន្យ គប្បីស្ថិតនៅក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាននោះ អស់ប្រជុំនៃឆ្នាំជាច្រើន

អ្នកនោះជាអ្នកមានចិត្តចុះស៊ប់ ត្រជាក់ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ឬវិញ្ញាណរបស់បុគ្គលមានសភាពដូច្នោះ គប្បីឃ្លាតទៅឬ ?

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឧបសីវៈ) អណ្តាតភ្លើងដែលត្រូវកម្លាំងខ្យល់បក់ រមែងរលត់ទៅ មិនដល់នូវការរាប់ (ថាទៅក្នុងទីណាទេ) យ៉ាងណាមិញ មុនីរួចស្រឡះហើយចាកនាមកាយ រមែងរលត់ទៅ មិនដល់នូវការរាប់ (ថាទៅក្នុងទីណា) យ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលនោះរលត់ទៅ លែងមាន ឬថា ឥតមានរោគ ដោយការតាំងនៅទៀងទាត់ សូមព្រះមុនីសម្តែងសេចក្តីនោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះថា ធម៌នោះព្រះអង្គជាក់ច្បាស់ហើយ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឧបសីវៈ) បុគ្គលដែលរលត់ទៅហើយ នឹងប្រមាណពុំបានទេ ពួកជនពោលចំពោះបុគ្គលនោះ ព្រោះកិលេសណា កិលេសនោះរបស់បុគ្គលនោះមិនមានទេ កាលធម៌ទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលនោះកម្ចាត់អស់ហើយ សូម្បីគន្លងនៃពាក្យទាំងអស់ ក៏បុគ្គលនោះកម្ចាត់អស់ហើយ ។

ក្នុងកាលចប់នៃព្រះគាថា ដែលជាព្រះពុទ្ធតម្រាស់ត្រាស់តប

បញ្ហានោះហើយ ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញាដែលឃើញធម៌ទៅតាមសេចក្តីពិត បានកើតឡើងដល់មនុស្ស និងទេវតាជាច្រើន ដោយពិចារណាឃើញថា សភាវធម៌ណាទីមួយមានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌នោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតាដែរ មាណពទាំងអស់ដែលជាបរិវាររបស់ឧបសីវមាណព ដោយការបានអប់រំវាសនាបារមីមកដូចគ្នានឹងឧបសីវៈនោះ ក៏មានចិត្តរួចផុតស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានការប្រកាន់មាំតទៅទៀត ។ ព្រមគ្នានឹងការបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តនោះ បរិក្ខារទាំងអស់របស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និងពុកមាត់ពុកចង្កា ក៏បានបាត់ទៅមួយរំពេចក្នុងពេលនោះឯង ។ ឧបសីវមាណព កាលមានភាវៈជាភិក្ខុហើយបានពោលឡើងថា បពិត្រព្រះលោកនាថ ព្រះអង្គជាសាស្តា របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់តបសោឡសបញ្ហាចប់ហើយ ឧបសីវមាណពព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ បានក្រាបទូលសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទា នៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ព្រះភគវាក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទាជាភិក្ខុ ដោយវិធីឯហិភិក្ខុ-

ឧបសម្បទាទៅ ។

ព្រះឧបសីវត្ថេរ កាលបានជាព្រះអរហន្តហើយ លោកក៏បាន ពោលតំណាលអំពីជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនឯងទុក តាមដែលមានសម្តែង ប្រាកដនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

មានភ្នំមួយឈ្មោះអនោមៈ នៅជិតនឹងព្រៃហិមពាន្ត អាស្រម របស់ខ្ញុំធ្វើល្អហើយ បណ្ណសាលា ខ្ញុំក៏បានកសាងល្អហើយដែរ ។ មានស្ទឹងមួយ មានកំពង់រាបល្អ គួរជាទីរីករាយនៃចិត្ត តែងហូរចុះ ទៅក្នុងទីនោះ មានឈូក និងឧប្បលជាច្រើន ដុះនៅតាមកំពង់ ជា លំដាប់ ។ ឯត្រីស្លាត ត្រីក្បក ត្រីក្រាញ់ ត្រីសណ្តាយ ត្រីឆ្ពិន (មានក្នុងកំពង់នោះ) ទឹកស្ទឹងដ៏ជ្រៅច្រើនដោយត្រី និងអណ្តើក ក៏រមែងហូរទៅក្នុងកាលនោះ ។ ក្នុងទីនោះ មានតិមិរព្រឹក្ស មានផ្ការីក ដើមអសោកមានផ្កាតូចៗ ទាំងក្រូចឆ្មារ និងក្រូចភ្លា ទោរទៅកាន់ អាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ក្នុងទីនោះ មានដើមខ្វែងគង់ និងព្រៃម្ទិះរត្ត មានផ្ការីក ដើមរាំង ដើមស្រល់ និងដើមចម្ប៉ាជាច្រើន មានផ្ការីក ក្នុងទីនោះដែរ ។ ដើមអង្គ្រង ដើមរំដួល ដើមចម្បក់ ដើមធ្នង់ និង ដើមបេកទុំ មានផ្ការីក ពួកឈើទាំងនោះ សុទ្ធតែមានផ្ការីកហើយ

នៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ដើមរាជព្រឹក្ស ដើមប្រទៀង ដើមយុថ្កា និងដើមប្រយង្គុ ស្ទឹកដ៏ដេរដាសដោយវល្លិ៍បាស អស់កន្ទុះយោជន៍ជុំវិញ ។ ដើមមាតករព្រឹក្ស ម្ទិះរលួត ប្រទៀង ឈើក្លឹង អង្កោល និងតាលកុដព្រឹក្ស ជាច្រើនក្នុងទីនោះ សុទ្ធតែជាឈើ មានផ្ការីក ។ ស្មៅក្រវាញជ្រូកជាច្រើន សុទ្ធតែជាស្មៅ មានផ្ការីក ក្បែរអាស្រមរបស់ខ្ញុំនោះ បណ្ដាឈើមានផ្ការីកទាំងនោះ ពួកឈើច្រើន សុទ្ធតែល្អៗ ។ ដើមសម៉ កន្ទួតព្រៃ ស្វាយ ព្រីង និងសម៉ពិភេទក៍ ផ្សាយក្លិននោះជុំវិញអាស្រមខ្ញុំ ។ ដើមពុទ្រា ដើមរាក់ខ្មៅ ដើមញ្ញៅ ដើមម៉ាក់ប្រាង ទន្លាប់ ទ្រយឹង ស្រគាំ ពង្រ ។ ដើមខ្នុរសម្ល ខ្នុរណាំងបេក ដើមច័ន ក៏មានក្នុងទីនោះ ដើមម្កាក់ និងដើមគុយ ក៏មានច្រើនក្នុងទីនោះដែរ ។ ដើមគួលេន អាលកព្រឹក្ស និងសណ្ដែកព្រៃ សុទ្ធតែជាឈើមានផ្លែ នៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ តពីនោះទៅ មានផ្លែសាវម៉ាវជាច្រើន ។ អវជព្រឹក្ស ពេញដោយផ្លែទុំ ដើមមិលក្ខុព្រឹក្ស ដើមឧទុម្ពរជាច្រើន ខ្លះផ្លែទុំ ខ្លះផ្លែខ្ចី ដើមឈើក្រៅអំពីនេះជាច្រើន សុទ្ធ តែជាឈើមានផ្លែ ជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ សូម្បីឈើមានផ្កាជាច្រើន គឺដើមកន្ទ្រំ ដើមកុម្ពា និងដើមពុកឆ្មា មានផ្ការីក នៅជិត

អាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ អាលកព្រឹក្ស និងតាលកព្រឹក្ស មាននៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ មានជាតស្រះធំមួយ នៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ស្រះនោះ មានទឹកថ្លា មានទឹកត្រជាក់ មានកំពង់ល្អ គួរជាទីរីករាយនៃចិត្ត មានទាំងឈូកក្រហម និងឧប្បលជាច្រើន លាយចម្រុះដោយឈូកស នៅក្នុងស្រះនោះ ទាំងដេរដាសដោយព្រលិតសាយកាយដោយក្លិនផ្សេងៗ ដើមឈូកកំពុងចាប់ផ្ទៃ (ក្រពុំ) ពួកដើមកេសរឯទៀតៗ កំពុងរីក ផ្កាឈូក និងផ្កាកណិការជាច្រើន មានត្របកផ្កាសំយុងចុះក្រោម មានទឹកហូរចេញអំពីក្រអៅឈូក ផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ មានទឹកហូរចេញអំពីមើមឈូក ធ្លាញ់ដូចទឹកដោះស្រស់ និងទឹកដោះថ្លា ផ្កាកុមុទ ស្វាយក្រអូប ផ្កានយិតាព្រឹក្សជាច្រើន ប្រកបដោយក្លិនផ្សេងៗ រមែងប្រាកដដោយក្លិននោះជុំវិញ ។ ឆ្នេរជាតស្រះមានដើមកាកេតជាច្រើន មានផ្ការីក ដើមកុលាបមានផ្កាល្អ ឈូកសមានក្លិនក្រអូប ។ ក្រពើ ក្រពា ជាសត្វចាប់គេស៊ី ក៏កើតនៅក្នុងស្រះនោះ ពស់ថ្លាន់ ជាសត្វរបរឹត ក៏មានច្រើន ក្នុងស្រះនោះដែរ ។ មានត្រីស្វាត ត្រី ក្បក ត្រីក្រាញ់ ត្រីសណ្តាយ និងត្រីឆ្ពិន ដ៏ដេរដាសដោយត្រី និងអណ្តើក ដោយកន្ទែងដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ។

ព្រាប ប្រវឹក ខ្វែក ក្អែកទឹក ត្រដេវវិច ចាក្រពាក ចង្កៀលខ្យង ព្រហិត ។ មានពួកសត្វកង្អែន លលក ខ្វែង ជាសត្វហើរដ៏ច្រើន ឆ្កែចចក កូនសេក ក្ដាន់ ទ្រាយ ជាច្រើន ។ ពួកម្រឹគ គឺ កាសេនិយម្រឹគ និងតិលកម្រឹគ សីហៈ ខ្លាធំ ខ្លាដំបង ខ្លាឃ្មុំ ឆ្កែព្រៃ ខ្លាត្រី ចូលទៅអាស្រ័យនឹង ស្រះនោះ ។ ពួកស្វា ពួកកិន្នរ ក៏ប្រាកដជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំស្រង់ទឹកនៅក្នុងស្រះនោះ ហើយ បរិភោគផ្លែឈើទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំផឹកទឹកក្រអូប នៅក្នុងអាស្រមរបស់ ខ្ញុំ មានម្រឹគទ្រាយ ជ្រូក ប្រើស និងពួកសត្វមានរូបតូចៗ ។ ភ្លើង មានពន្លឺដ៏រុងរឿង នៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ពួកសត្វហង្ស ក្រៀល ក្ងោក និងតាវ៉ៅ ជាសត្វមានប្រយោជន៍ តែងអាស្រ័យនៅក្បែរ អាស្រមរបស់ខ្ញុំដែរ ។ ក្នុងទីនេះ មានឆ្មា ខ្វែងស្រោក គេងកង ជា ច្រើន និងបិសាច អសុរ កុម្ភណ្ឌ និងអារក្ស ជាច្រើន ។ ពួកគ្រុឌ នាគ និងពួកឥសីមានអានុភាពច្រើន មានចិត្តស្ងប់តម្កល់មាំ នៅជិត អាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកឥសីទាំងអស់ ទ្រទ្រង់នូវកន្ធីទឹក ស្លៀក សំពត់ស្បែកខ្លា ពេញដោយការៈគឺផ្នួងសក់ នៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកឥសីទាំងនោះ ក្រឡេកមើលប្រមាណមួយជួរនឹម ជាបុគ្គលមាន

ប្រាជ្ញា មានកិរិយាប្រព្រឹត្តស្ងប់ជាប្រក្រតី ជាអ្នកត្រេកអរតាមមាន តាមបាន នៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកឥសីទាំងនោះ រលាស់សំពត់សំបកឈើ ដណ្តប់នូវស្បែកខ្លា ជាអ្នករឹងប៉ឹងដោយកម្លាំងរបស់ខ្លួន ទៅឰដ៏អាកាស ក្នុងកាលនោះ ។ ពួកឥសីទាំងនោះ នាំមកនូវទឹកថ្មីៗ ឈើ និងឧសចូលទៅប្រកបដោយខ្លួនឯង នេះជាផលនៃសប្បាដិហារិយៈ ។ ពួកឥសីទាំងនោះ កាន់យកស្នូកលោបជាតិនៅក្នុងកណ្តាលព្រៃ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ ឬដូចជាកេសររាជសីហ៍ មិនមានសេចក្តីតក់ស្លុតឡើយ ។ ពួកឥសីខ្លះ ទៅកាន់អមរគោយានទ្វីប ខ្លះទៅកាន់បុព្វវិទេហទ្វីប ខ្លះទៅកាន់ឧត្តរកុរុទ្វីប ដោយមិនអើពើនឹងសំពត់កម្ពលរបស់ខ្លួន ។ ពួកឥសីទាំងនោះ នាំយកបិណ្ឌបាតអំពីទ្វីបនោះៗ មកឆាន់ជាមួយគ្នា កាលបើពួកឥសីទាំងអស់ មានតេជៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រកបដោយតាទិគុណចៀសចេញទៅហើយ ព្រៃក៏លាន់ឮកងរំពងឡើង ដោយសំឡេងនៃស្បែកខ្លា ក្នុងកាលនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំទាំងនោះ ប្រាកដបែបនេះ សុទ្ធតែជាអ្នកមានតបៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំមានពួកសិស្សទាំងនោះ ចោមរោមហើយ នៅក្នុងអាស្រមរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកសិស្សទាំងនោះ ដែលមក

ប្រជុំគ្នា ជាអ្នកត្រេកអរដោយកុសលកម្មរបស់ខ្លួន មានខ្លួនទូន្មាន ហើយ ជាអ្នកមានសេចក្ដីប្រាថ្នា ចំពោះកុសលកម្មរបស់ខ្លួន មាន សីល មានប្រាជ្ញាចាស់ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងអប្បមញ្ញាទាំងឡាយ ធ្វើឲ្យខ្ញុំរីករាយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ ត្រៃលោក គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ជាអ្នកដឹកនាំសត្វលោក មាន ព្យាយាម មានប្រាជ្ញាចាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវសម័យ ស្ដេចយាងចូលមកជិត ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់កាន់បាត្រ ស្ដេចចូលមក ដើម្បីភិក្ខា ។ (ខ្ញុំបានឃើញ) នូវព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ មានព្យាយាមធំ ទ្រង់ស្ដេចចូលមកហើយ ក៏ក្រាលកម្រាលស្មៅ ហើយរោយរាយដោយផ្កាឈើ ។ ខ្ញុំមានចិត្តរំភើប មិនអាចតាំងនៅ បាន ក៏និមន្តព្រះសម្ពុទ្ធឲ្យគង់ ហើយឡើងភ្នំយ៉ាងឆាប់ កាន់យកនូវ ខ្លឹមក្រស្នា ។ ខ្ញុំបានបេះយកផ្លែខ្នុរប៉ុនឆ្នាំង មានក្លិនក្រអូប ជាទី រីករាយនៃទេវតា ហើយលើកលីនាំចូលទៅថ្វាយព្រះលោកនាយក ។ លុះខ្ញុំថ្វាយផ្លែខ្នុរ ចំពោះព្រះពុទ្ធរូបហើយ លាបនូវខ្លឹមក្រស្នា ខ្ញុំមាន ចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយបង្គំ ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះ សម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ នូវត្រៃលោក គួរ

ទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលពួកឥសី ហើយត្រាស់គាថាទាំងនេះថា ។

បុគ្គលណាបានឲ្យផ្លែខ្នុរ ខ្ទឹមក្រស្នា និងអាសនៈ ដល់តថាគតៗ នឹងសរសើរបុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ តថាគតនឹងសម្តែងដូចតទៅនេះ បុគ្គលនេះកាលនៅក្នុងស្រុកក្តី ក្នុងព្រៃក្តី ក្នុងញកភ្នំក្តី ក្នុងគុហាក្តី ភោជននឹងកើតឡើង ព្រោះដឹងចិត្តរបស់បុគ្គលនេះ នរៈនេះបើទៅកើតក្នុងទេវលោក ឬមនុស្សលោក នឹងឆ្អែតស្កប់ស្កល់ដោយភោជនផង ដោយសំពត់ផង នរៈនេះ បើអន្ទោលទៅកាន់កំណើតណា ទោះជាទេវតា ឬជាមនុស្ស នឹងជាអ្នកមានភោគៈ មិនរំភើបញាប់ញ័រ ។ នឹងត្រេកអរក្នុងទេវលោក អស់ ៣ ម៉ឺនកប្ប នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ១.០០០ ដង ។ នឹងបានសោយរាជ្យជាស្តេចទេវតា ៧១ ដង នឹងបានសោយប្រទេសរាជដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអសង្ខេយ្យកប្ប កន្លងទៅមួយសែនកប្ប នឹងមានព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម កើតក្នុងត្រកូលព្រះបាទឱក្កាករាជ ត្រាស់ដឹងនៅក្នុងលោក នរៈនេះ នឹងបានទទួលមរតក ក្នុងធម៌របស់ព្រះពុទ្ធនោះ ជាឱរសដែលធម៌និម្មិតហើយ មាននាមថា ឧបសីវៈ នឹងបានជាសាវក

នៃព្រះសាស្តា នរៈនេះ នឹងមិនមានអាសវៈ ព្រោះកំណត់ដឹងអាសវៈទាំងពួង ។

លាភដែលត្រូវបានដោយល្អ ខ្ញុំបានហើយ ព្រោះខ្ញុំបានជួបនឹងព្រះលោកនាយក ។ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ ដោយលំដាប់សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ ខ្ញុំ (កាលទៅ) ក្នុងស្រុកក្តី ក្នុងព្រៃក្តី ក្នុងញកភ្នំក្តី ក្នុងគុហាក្តី កោជនរមែងកើតឡើងដល់ខ្ញុំ ព្រោះដឹងនូវសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្លីង ។ ឱហ្ន៎ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសម្នាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ ដោយលំដាប់ ទាំងសាសនារបស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

មួយទៀត ការសន្សំបុណ្យបារមីរបស់ព្រះឧបសីវត្ថេរ ដែលបានធ្វើរួមជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរី និងមាណពដទៃទៀតនោះ តាម

ដែលបានពោលរួចមកហើយ នៅក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះអជិតត្ថេរ ។

ព្រះឧបសីវត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

ការបរិនិព្វានរបស់លោក មិនឃើញមានសម្ដែងទុកក្នុងគម្ពីរណាថា លោកបរិនិព្វានក្នុងទីណា ឬកន្លែងណាទីមួយឡើយ ។៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះឧបសីវត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនន្ទកត្ថេរ ✍

" លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ "

ព្រះនន្ទកត្ថេរ ជាព្រះអរិយមហាថេរៈ ដែលជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវអរិយគុណ គឺព្រះអរហត្តផល លោកក៏បានចាត់ចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ដែលជាបុគ្គលបានសន្សំបុណ្យបារមីរួចមកហើយ លោកក៏ជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នករៀនចប់វិជ្ជាត្រៃវេទក្នុងលទ្ធិព្រាហ្មណ៍ និងជាអ្នកនាំបញ្ហាមកក្រាបទូលសួរព្រះលោកនាថ ដើម្បីពិសោធការពិតថា ព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធមែនឬក៏មិនមែន ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិ របស់ព្រះនន្ទកត្ថេរ មានសម្តែងប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីនៃព្រះបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** និងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះនឹងសូមនាំយកសាច់រឿងពីព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ព្រះនន្ទកៈ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលចម្រើនវ័យធំដឹងក្តីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួនជាសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលនន្ទកមាណពស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរីជាអ្នកចេះសព្វគ្រប់ ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរី មានលក្ខណៈវិសេស របស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិត របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយនៅក្នុងភាពជាឃរាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសល ចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវរី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

នន្ទកមាណព ព្រមដោយមាណព ដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួសតាមអាចារ្យពាវរីដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ

ក្នុងស្រុក និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីវិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយអាចារ្យពាវរីបានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្វើញ័រៗ ចូលទៅរកអាចារ្យពាវរី ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះមកហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុ

ទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយពោលដាស់តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ គ្រានោះ អាចារ្យពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹង ក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកវិទូទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជនៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំង នៃព្រះបាទបសេនទិកោសល ក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍បានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្សដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួក

អ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹង ឲ្យបានដឹងមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះ សួរអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ។ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ក៏បាន ពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណ-ព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះភគវា មានលក្ខណៈប្រកប ដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុក ក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រង ផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំង ពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើ ព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរនឹកទូល សួរនូវបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួររបស់ពួកអ្នក ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចងបញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅ ស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះលោកនាថ កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរ

នូវបញ្ហានេះផង ។

នន្ទកមាណព ជាមាណពម្នាក់ ក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ រហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ៧ កាលនន្ទកៈ បានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៈ-

(នន្ទកមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ជនទាំងឡាយតែងពោលថា ពួកមុនី រមែងមាននៅក្នុងលោក ដំណើរនោះតើយ៉ាងណា ជនទាំងនោះ ហៅបុគ្គលដែលប្រកបដោយញាណថា មុនី ឬហៅបុគ្គលដែលប្រកបដោយការចិញ្ចឹមជីវិត ថាជាមុនី ?

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលនន្ទកៈ) ពួកជនអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងលោកនេះ មិនហៅថា មុនី ព្រោះការឃើញ ព្រោះការស្តាប់ ព្រោះការដឹង ឬព្រោះសីល និងវត្ត តែប៉ុណ្ណោះទេ ជនទាំងឡាយណា ធ្វើខ្លួនឲ្យប្រាសចាកមារសេនា ជាអ្នកមិនតានតឹង មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា តថាគតហៅជនទាំងនោះថា មុនី ។

(នន្ទកមាណពដ៏មានអាយុទូលសួរថា) សមណព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះទាំងនេះ តែងពោលសេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះអារម្មណ៍ដែលឃើញខ្លះ ដែលស្តាប់ខ្លះ ពោលសេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះសីលវត្តខ្លះ ពោលសេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះវិធីច្រើនយ៉ាងខ្លះ ។ (ព្រះសម្ពុទ្ធ) អ្នកនិរទុក្ខ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ កាលបើប្រព្រឹត្តក្នុងវត្តដែលឃើញថា ជាគ្រឿងបរិសុទ្ធនោះ តើបានឆ្លងជាតិ និងជរាបានដែរឬ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គសម្តែងប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ?

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលនន្ទកៈ) សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកខ្លះទាំងនេះពោលថា សេចក្តីបរិសុទ្ធព្រោះអារម្មណ៍ដែលឃើញ និងអារម្មណ៍ដែលស្តាប់ខ្លះ ពោលថាសេចក្តីបរិសុទ្ធព្រោះសីល និងវត្តខ្លះ ពោលថាសេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះវិធីជាច្រើនយ៉ាងខ្លះ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងវត្ត ដែលឃើញថាជាគ្រឿងបរិសុទ្ធនោះ ក៏ពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែតថាគតពោលថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនបានឆ្លងផុតជាតិ និងជរាបានឡើយ ។

(នន្ទកមាណពដ៏មានអាយុទូលសួរទៀតថា) សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកខ្លះទាំងនេះពោលថា សេចក្តីបរិសុទ្ធព្រោះអារម្មណ៍ដែលឃើញ និងអារម្មណ៍ដែលស្តាប់ខ្លះ ពោលថា សេចក្តីបរិសុទ្ធព្រោះសីល និងវត្តខ្លះ ពោលថា សេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះវិធីជាច្រើនយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះអង្គ ជាព្រះលោកនាយក បើព្រះអង្គត្រាស់ថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ឆ្លងឱឃៈមិនបានទេ បពិត្រព្រះអង្គនិរទុក្ខ កាលបើដូច្នេះ តើនរណាក្នុងទេវលោក ឬមនុស្សលោក ទើបឆ្លងផុតជាតិ និងជរាទៅបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទូលសួរព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គសម្តែងប្រាប់សេចក្តីនោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ?

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលនន្ទកៈ) តថាគតមិនបានពោលថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់ ត្រូវជាតិជរាគ្របសង្កត់ទេ តថាគតពោលថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ក្នុងលោកនេះលះអារម្មណ៍ដែលខ្លួនបានឃើញ បានឮ បានប៉ះពាល់ និងសីលវត្ត លះបង់វិធីជាច្រើនទាំងអស់ចេញ ឬពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា កំណត់ដឹងនូវតណ្ហា មិនមានអាសវៈ ពួកជននោះឯង ឈ្មោះ

ថា ឆ្លងផុតឱឃៈបាន ។

ខ្ញុំព្រះអង្គត្រេកអរចំពោះព្រះវាចានោះ របស់ព្រះអង្គអ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ បពិត្រព្រះគោតម ព្រះនិព្វានដែលមិនមានឧបធិ ដែលព្រះអង្គបានសម្តែងទុកល្អហើយ ព្រះអង្គពោលថា កាលពពួកនៃសមណព្រាហ្មណ៍ណាលះអារម្មណ៍ដែលខ្លួនបានឃើញ បានឮ បានប៉ះពាល់ និងសីលវត្ត លះបង់វិធីជាច្រើនយ៉ាង ទាំងអស់ចេញ ឬពួកជនណា កំណត់ដឹងនូវតណ្ហា មិនមានអាសវៈ ទើបតថាគតពោលថា ជនទាំងនោះ ឆ្លងផុតឱឃៈបាន ។

ក្នុងពេលដែលចប់នូវព្រះគាថា ដែលជាព្រះពុទ្ធតម្រាស់ត្រាស់តបបញ្ហា របស់ព្រះមានព្រះភាគនោះ ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញា ដែលបានឃើញធម៌ទៅតាមសេចក្តីពិត បានកើតឡើងដល់ទេវតា និងមនុស្សជាច្រើន ដោយពិចារណាឃើញថា សភាវធម៌ណានីមួយ មានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌នោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតាដែរ ព្រមទាំងមាណពដែលជាបរិវារ របស់នន្ទកៈ ដែលមានការអប់រំវាសនាបារមី រួមគ្នាជាមួយនឹងនន្ទកៈនោះមក ក៏មានចិត្តរួចផុតស្រឡះចាកអាសវក្កិលេសទាំងឡាយ ដោយ

មិនមានការប្រកាន់មាំតទៅទៀត ។ ព្រមគ្នានឹងការបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តនោះ បរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និងពុកមាត់ ពុកចង្កាក៏បាត់ទៅ មួយរំពេចក្នុងពេលនោះឯង ក៏ប្រាកដឡើងមកវិញ ជាសំពត់កាសាវៈមួយរំពេចនោះឯង ។ នន្ទកៈ កាលមានការៈជាភិក្ខុហើយ ក៏បានពោលឡើងថា បពិត្រព្រះសយម្ភូ ព្រះអង្គជាសាស្តារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ កាលព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់តបសោឡសបញ្ហានេះចប់ហើយ នន្ទកៈ ព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ នាំគ្នាក្រាបទូលសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ព្រះមុនីទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាត ការបព្វជ្ជឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

ព្រះនន្ទកៈ ក្រោយពីបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តហើយ លោកបានពោលតំណាលអំពីជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនលោកទុក តាមដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ក្នុងភពមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹគ នៅក្នុងព្រៃធំ កំពុងស្វែងរកម្រឹគប្រើស ស្រាប់តែបានជួបព្រះសយម្ភូ ។ គ្រានោះ ព្រះសយម្ភូ

សម្ពុទ្ធ ព្រះនាមអនុរុទ្ធ ទ្រង់ឈ្នះមារ ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ប្រាថ្នានូវទីដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ ស្ដេចយាងចូលទៅក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំយកឈើ ៤ កំណាត់ មកបញ្ឈរទុកក្នុងទីជា ៤ ធ្វើបារាំដ៏វិចិត្រយ៉ាងល្អ ប្រក់ដោយផ្កាឈូកទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំប្រក់បារាំរួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសយម្ភូ គ្រវែងធ្នូចោលក្នុងទីនោះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ កាលខ្ញុំទើបតែនឹងបួស ខ្ញុំក៏មានព្យាធិកើតឡើង ខ្ញុំនឹកឃើញនូវបុព្វកម្ម ហើយធ្វើមរណកាលក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំប្រកបដោយបុព្វកម្ម បានទៅកើតក្នុងស្ថានតុសិត វិមានជាវិការៈនៃមាស កើតឡើងតាមសេចក្ដីប្រាថ្នា ក្នុងទីនោះ ខ្ញុំអធិដ្ឋាននូវវាហនៈ ដែលទឹមដោយសេះមួយពាន់ ជាយានទិព្វ ខ្ញុំឡើងកាន់យាននោះ ហើយទៅតាមសេចក្ដីប្រាថ្នា ។ កាលបើខ្ញុំ ដែលបុញ្ញកម្មនាំអំពីទីនោះមក ខ្ញុំបានកើតជាទេវតា បារាំបិទបាំងខ្ញុំ អស់ទីមួយរយយោជន៍ជុំវិញ ។ ខ្ញុំនោះ ដេកលើដំណេកដោយរួសរាន់ ដែលគេមិនបានប្រក់ហើយ គ្រាន់តែក្រាលដោយផ្កា ស្រាប់តែផ្កាឈូក ធ្លាក់ចុះមកអំពីអាកាស មកបិទបាំងអស់កាលជានិច្ច ។ កាលថ្ងៃបណ្ដើរកូនកំពុងញាប់ញ័រ កាលកម្ដៅថ្ងៃកំពុងក្ដៅ កម្ដៅថ្ងៃឥតក្ដៅដល់ខ្ញុំឡើយ នេះជាផលនៃការឲ្យបារាំ ។

ខ្ញុំបានកន្លងផុតទុគ្គតិ អបាយទាំងឡាយ ខ្ញុំបានបិទហើយ កម្តៅក្នុងបារាំក្តី ទៀបគល់នៃឈើក្តី ឥតមានដល់ខ្ញុំឡើយ ។ ខ្ញុំអធិដ្ឋានទឹកសមុទ្រ ឲ្យទៅជាផែនដី ហើយឆ្លងនូវទឹកប្រៃ ព្រោះអំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើល្អហើយនោះ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំធ្វើផ្លូវព្ធដ៏អាកាស ហើយទៅកាន់ព្ធដ៏អាកាសបាន ឱហ្ន៎ ! អំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំដឹងខន្ធរបស់ខ្លួន និងសត្វដទៃ ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន ទិព្វចក្ខុ ខ្ញុំបានជម្រះហើយ អាសវៈទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ អស់រលីងហើយ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ជាតិខាងមុខខ្ញុំបានលះបង់ហើយ ខ្ញុំបានជាឱរសនៃព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកទទួលមត៌កក្នុងព្រះសទ្ធម្ម នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំបានញុំាងព្រះសុគត ព្រះនាមគោតម ជាសក្យៈដ៏ប្រសើរ ឲ្យប្រោសប្រាណ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ជាអ្នកទទួលមត៌កក្នុងធម៌ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំបានបម្រើព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមគោតម ជាសក្យៈដ៏ប្រសើរ ហើយបានក្រាបទូលសួរផ្លូវ ដែលគប្បីទៅកាន់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ចំពោះព្រះមុនី ។ ព្រះពុទ្ធដែលខ្ញុំអារាធនាហើយ ទ្រង់សម្តែងនូវបទ គឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតដ៏ល្អិតជ្រាលជ្រៅ ខ្ញុំលុះបានស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះពុទ្ធនោះ

ហើយ ក៏បានដល់នូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ។ ឱហ្ន៎ ! អំពើល្អ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ខ្ញុំបានរួចស្រឡះចាកជាតិហើយ មានអាសវៈទាំងពួងអស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីមិនមានទៀតឡើយ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្ទឹង ។ ឱហ្ន៎ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមកក្នុងសម្នាក់នៃព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់តាមលំដាប់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

រឿងរបស់ព្រះនន្ទកត្ថេរនេះ ជារឿងដែលបង្ហាញឲ្យឃើញថា ការធ្វើសេចក្តីល្អ ចំពោះខ្លួនរបស់លោក ។ ចំណែករឿងដែលធ្វើសេចក្តីល្អ ជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ និងមាណពដទៃនោះ មានសម្តែងយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះអជិតត្ថេរ បើលោកអ្នក ប្រាថ្នាចង់ដឹងសេចក្តីពិស្តារនោះ ចូរទៅមើលនៅក្នុងទីនោះចុះ ។

មួយទៀត ផលបុណ្យរបស់ព្រះនន្ទកៈ ដែលមិនបានពោលទុកសូម្បីដោយត្រង់ តែល្មមនឹងសន្និដ្ឋានបានថា នេះជាតួនាទីរបស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលបានសម្រេចនូវវិជ្ជាជីវិត អ្នកមានបរិញ្ញាផ្នែកខាងសាសនា គឺវិជ្ជា ៣ បដិសម្ភិទា ៤ និងអភិញ្ញា ៦ ប្រការដូចនេះ លោកក៏មិនជាអ្នកឃើញតែសេចក្តីសុខខ្លួនឯង ដោយមានបំណងប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ ឲ្យដល់សង្គមជាការសំខាន់ជាង ដោយកាន់យកតាមគោលការណ៍ ដែលព្រះមហាវីរៈ ទ្រង់ត្រាស់អប់រំថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រាច់ទៅតាមជនបទ និងរាជធានីផ្សេងៗ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើនផងចុះ ។

ព្រះនន្ទកត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

ការបរិនិព្វានរបស់លោក មិនឃើញមានសម្តែងទុកក្នុងគម្ពីរណាថា លោកបរិនិព្វានក្នុងទីណា ឬកន្លែងណានីមួយឡើយ ៕

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនន្ទកត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះហេមកត្ថេរ ✍

“ លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ ”

ព្រះហេមកត្ថេរ ជាព្រះអរិយសាវ័ក លោកបានសម្រេចដល់នូវដែននៃបរមសុខ នៅក្នុងសម័យបឋមពោធិកាល លោកក៏ជាអ្នកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោម ព្រះអសីតិមហាសាវ័កមួយរូបផងដែរ ប៉ុន្តែមុននឹងលោកមកបួស លោកក៏បានជាសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរី ដែលជាអ្នករៀនចប់វិជ្ជាត្រៃវេទ ក្នុងលទ្ធិរបស់សាសនាព្រាហ្មណ៍ ក៏ជាអ្នកដែលមានកិត្តិយសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ឲ្យនាំនូវបញ្ហាមកក្រាបទូលសួរព្រះសម្ពុទ្ធ ដោយរួមជាមួយនឹងមាណព ១៥ នាក់ទៀត ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិរបស់ព្រះហេមកត្ថេរ តាមដែលមានសម្ដែងប្រាកដនៅក្នុង **គម្ពីរអដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្ដីនៃព្រះបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត នៃបារាយនវគ្គ** និងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះនឹង

សូមលើកយកតែសាច់រឿងក្នុងព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្ដីថា ៖-

ព្រះហេមកៈ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលលោកចម្រើនវ័យធំដឹងក្ដីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួន ធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលហេមកមាណព ស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍នោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរីមានលក្ខណៈពិសេសរបស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិត របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយក្នុងភាពជាឃរាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវារី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្ដផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

ហេមកមាណព ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួស ទៅតាមអាចារ្យពាវរី

ផងដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរី ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុក និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍វិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍បានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្មើញ់ៗ ចូលទៅរកអាចារ្យពាវរី ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោត គំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកនឹងត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ បានស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្ត

មិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយពោលដាស់តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹងក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកវិទូទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជនៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំងនៃព្រះបាទបសេនទិកោសល ក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីបានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្សដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់

ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចឧប្បត្តិឡើងហើយនៅក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹងឲ្យបានដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះ សួរអាចារ្យពាវរីថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ។ អាចារ្យពាវរីក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះភគវា មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយ យ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹងចូរឲ្យនឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួរនោះឯង ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចងបញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់

នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះលោកនាថ កាល
បើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផង ។

ហេមកមាណព ជាមាណពម្នាក់ ក្នុងចំណោមមាណព ១៦
នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ រហូត
ទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូល
សួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ៨ កាលហេមកៈបានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ
ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៖-

(ហេមកមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ក្នុងលោកពី
ដើម មុនសាសនានៃព្រះគោតម អាចារ្យទាំងឡាយ បានពោល
យ៉ាងជាក់ច្បាស់ថា ពាក្យនោះធ្លាប់មានមកហើយយ៉ាងនេះ ពាក្យ
នោះនឹងមានតទៅ ពាក្យទាំងអស់នោះ ជាពាក្យមិនជាក់ច្បាស់ ពាក្យ
ទាំងអស់នោះ ជាគ្រឿងចម្រើននៃសេចក្តីត្រិះរិះ (ខ្ញុំព្រះអង្គមិនទាន់
ពេញចិត្តក្នុងពាក្យនោះឡើយ) បពិត្រព្រះអង្គជាព្រះមុនី សូមព្រះ
អង្គសម្តែងធម៌សម្រាប់ដកចេញនូវតណ្ហា ដែលនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹង
ច្បាស់ មានសតិចូងតណ្ហាដែលផ្សាយទៅផ្សេងៗ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ?

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា) ម្នាលហេមកៈ ជន

ទាំងឡាយណា ដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ជាទីបន្ទោបង់នូវធនូរាគៈ ជាគុណជាតមិនច្យុត ដែលបានឃើញ បានស្តាប់ បានប៉ះពាល់ ហើយចំពោះរូបជាទីស្រឡាញ់ (ដែលគេដឹងច្បាស់ហើយ) ជាអ្នកមានសតិ រលត់កិលេសក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ ជនអ្នកមានសតិស្ងប់កិលេសទាំងនោះ ឈ្មោះថា ឆ្លងតណ្ហាដែលផ្សាយទៅផ្សេងៗ ក្នុងលោកបានហើយ ។

ក្នុងពេលដែលចប់នូវព្រះគាថា ដែលជាព្រះពុទ្ធតម្រាស់ត្រាស់តបបញ្ហារបស់ព្រះមានបុណ្យនោះ ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញាដែលបានឃើញធម៌ទៅតាមសេចក្តីពិត បានកើតឡើងដល់ទេវតា និងមនុស្សជាច្រើន ដោយពិចារណាឃើញថា សភាវធម៌ណានីមួយមានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌ទាំងនោះ ក៏មានការរលត់វិញ ជាធម្មតាដែរ ព្រមទាំងមាណព ដែលជាបរិវាររបស់ហេមកៈ ដោយអំណាចការអប់រំវាសនាបារមីរួចមកហើយ ដូច្នេះ ក៏ធ្វើឲ្យចិត្តរបស់ពួកគេរួចផុតស្រឡះចាកអាសវក្កិលេសទាំងឡាយ ដោយអស់នូវការប្រកាន់មាំតទៅទៀតហើយ ។ ព្រមជាមួយគ្នានឹងការបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តនោះ បរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និង

ពុកមាត់ពុកចង្កា ក៏បាត់ទៅមួយរំពេចពេលនោះឯង ក៏ប្រាកដឡើងនូវសំពត់កាសាវៈវិញ ហើយក៏ពោលឡើងថា បពិត្រព្រះលោកនាយក ព្រះអង្គជាសាស្ដារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ កាលព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់តបសោឡសបញ្ហានេះចប់ហើយ ហេមកមាណពព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ បាននាំគ្នាក្រាបទូល សូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទានៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ព្រះពុទ្ធអង្គក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតក្នុងការបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

ព្រះហេមកត្ថេរ ក្រោយអំពីលោកបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តហើយ លោកបានពោលអំពីជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនលោកទុក តាមដែលមានសម្ដែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** ដូចមានសេចក្ដីថា ៈ-

កាលនោះ ខ្ញុំជាតាបសឈ្មោះអនោមៈ បានធ្វើអាស្រមបណ្ណសាលាដ៏វិចិត្រល្អ នៅអែបទីងចុងញកភ្នំ ខ្ញុំនោះ បានសម្រេចនូវតបកម្ម ខ្ញុំដល់នូវការសម្រេច ក្នុងកម្លាំងរបស់ខ្លួន ជាអ្នកក្លាហានក្នុងភាពនៃខ្លួនជាសមណៈ ជាអ្នកមានព្យាយាមដុតបំផ្លាញកិលេសមានប្រាជ្ញាចាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកក្លៀវក្លាក្នុងលទ្ធិរបស់ខ្លួន វាង

វៃក្នុងវាទៈរបស់បុគ្គលដទៃ មួយទៀត ជាអ្នកតាំងនៅលើផែនដី និងអាកាសបាន វាងវៃក្នុងឧបាទវយធម៌ ។ ខ្ញុំប្រាសចាកសេចក្ដីសោក មិនមានការប្រណាំងប្រជែង មានអាហារតិច មិនមានសេចក្ដីប្រាថ្នា ជាអ្នកត្រេកអរ ដោយលាភ និងអលាភ មានឈាន ត្រេកអរក្នុងឈាន ជាអ្នកប្រាជ្ញ ។ កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបិយទស្សី ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយករុណា ព្រះអង្គប្រាថ្នាដើម្បីចម្លងនូវសត្វទាំងឡាយ ទ្រង់ផ្សាយព្រះទ័យករុណា ។ ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមបិយទស្សី ទ្រង់ឃើញនូវជនដែលគួរឲ្យត្រាស់ដឹង ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកឲ្យឪវាទ ស្ដេចយាងទៅក្នុងចក្រវាឡ ១.០០០ ។ ព្រះអង្គមានប្រាថ្នាស្រោចស្រង់ខ្ញុំ ស្ដេចយាងចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់ខ្ញុំ ព្រះជិនស្រី ខ្ញុំមិនដែលឃើញ ទាំងមិនធ្លាប់បានឮ អំពីសម្នាក់អ្នកណាមួយ ក្នុងកាលមុនឡើយ ។ ខ្ញុំបានសុបិននិមិត្តកើតឡើង លក្ខណៈទាំងឡាយ បានប្រកាសល្អហើយ ខ្ញុំជាអ្នកស្ទិតនៅលើផែនដី និងអាកាស ឈ្លាសវៃក្នុងបទនៃនក្ខត្តឫក្ស ។ ខ្ញុំនោះបានស្ដាប់ធម៌របស់ព្រះពុទ្ធហើយ ក៏ញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំឈរ ឬអង្គុយ តែងនឹកឃើញព្រះពុទ្ធជានិច្ច ។ កាលខ្ញុំកំពុង

ទឹកយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទឹកដល់ខ្ញុំដែរ ខ្ញុំកំពុងតែទឹក ព្រះពុទ្ធ បីតិក៏កើតមាន ដល់ខ្ញុំ ក្នុងខណៈនោះ ។ ព្រះមហាមុនី ទ្រង់ស្តេចចូលមករកខ្ញុំ អស់កាលមួងទៀត កាលបើព្រះអង្គស្តេច មកដល់ហើយ ខ្ញុំឥតស្គាល់ថា នុ៎ះជាព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ប្រសើរ ឡើយ ។ ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមបិយទស្សី ប្រកបដោយករុណា ទ្រង់អនុគ្រោះខ្ញុំ បានញុំាងខ្ញុំឲ្យស្គាល់ព្រះអង្គថា តថាគត ជាព្រះពុទ្ធ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក ។ ខ្ញុំបានស្គាល់ច្បាស់ នូវព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបិយទស្សី ជាមហាមុនី ហើយក៏ញុំាងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ក្រាបទូលពាក្យនេះថា ពួកជនទាំងអស់ តែងអង្គុយលើតាំងក្តី លើ បល្ល័ង្កក្តី លើតាំងវែងក្តី ព្រះអង្គមានសេចក្តីអាណិតអាសូរ ដល់ សត្វទាំងពួង សូមគង់លើអាសនៈដ៏រុងរឿង ។ ខ្ញុំបាននិម្មិតតាំងជា វិការៈនៃកែវទាំងពួង ជាអាសនៈដែលខ្ញុំនិម្មិតដោយឫទ្ធិ ថ្វាយព្រះ មហាមុនី ព្រះនាមបិយទស្សី ក្នុងខណៈនោះ ។ កាលព្រះអង្គគង់ លើតាំងកែវដែលនិម្មិតដោយឫទ្ធិ ខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែព្រីងប៉ុនក្អម ក្នុង ខណៈនោះ ។ ព្រះមហាមុនី ទ្រង់ញុំាងសេចក្តីរីករាយឲ្យកើតដល់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់សោយ (ផ្លែព្រីងនោះ) គ្រានោះ ខ្ញុំញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា

ហើយថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ។ ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាម បិយទស្សី ព្រះអង្គប្រសើរបំផុតក្នុងលោក ប្រសើរជាងនរៈ ទ្រង់គង់លើអាសនៈកែវ ហើយត្រាស់គាថាទាំងនេះថា

បុគ្គលណា បានថ្វាយតាំងជាវិការៈនៃកែវ និងផ្លែព្រីងទិព្វដល់តថាគត ក្នុងកាលនោះ តថាគតនឹងសរសើរបុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតនឹងសម្តែង ដូចតទៅនេះ ។

បុគ្គលនេះ នឹងត្រេកអរក្នុងទេវលោក អស់ ៧៧ កប្ប នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៧៥ ដង ។ នឹងបានជាព្រះឥន្ទ្រសោយទេវរាជ្យ អស់ ៣២ ដង នឹងបានសោយប្រទេសរាជដ៏ធំទូលាយរាប់បានមួយអសង្ខេយ្យកប្ប ។ បុគ្គលនោះ នឹងបាននូវបល្ល័ង្កជាវិការៈនៃមាស ជាវិការៈនៃវត្ថុជាទីគាប់ចិត្ត ជាវិការៈនៃកែវទទឹម ជាវិការៈនៃកែវជាច្រើន ដែលបុញ្ញកម្មបានតាក់តែងល្អហើយ ។ បល្ល័ង្កទាំងឡាយជាច្រើន ហោមរោមបុគ្គលនោះ អ្នកប្រកបដោយបុញ្ញកម្មនោះ សូម្បីកាលដើរទៅ ដើរមក សព្វៗ កាល ។ ផ្ទះមានកំពូលប្រាសាទ និងទីសម្រាប់ដេក មានតម្លៃច្រើន នឹងកើតក្នុងខណៈនោះ ព្រោះដឹងចិត្តរបស់បុគ្គលនេះ ។ ដំរី ៦០ ពាន់ ដែលគេស្អិត

ស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ជាដំរីដ៏ប្រសើរ មានខ្សែជង្គន់មាស ប្រកបដោយគ្រឿងតាក់តែងក្បាល ជាវិការៈនៃមាស ៗ ដំរីទាំងនោះ ដែលពួកហ្មមានដៃកាន់លំពែងស្នែងក្របី និងកង្វេរឡើងជិះហើយ នឹងបម្រើបុគ្គលនេះ នេះជាផលនៃការថ្វាយតាំងជាវិការៈនៃកែវ ៗ សេះ ៦០ ពាន់ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ជាអាជានេយ្យ អំពីកំណើត ជាសេះសិន្ធព ជាពាហនៈដ៏លឿន ៗ សេះទាំងនោះ ដែលនាយសារថី មានដៃកាន់ធ្នូ និងខែលឡើងជិះហើយ នឹងបម្រើបុគ្គលនេះ នេះជាផលនៃការថ្វាយតាំងជាវិការៈនៃកែវ ៗ រថទាំង ៦០ ពាន់ ដែលតាក់តែងដោយគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់យ៉ាង បិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបង ខ្លាធំ ដែលគេប្រដាប់ហើយ លើកទង់ជ័យ មានពួកនាយសារថី មានដៃកាន់ធ្នូ និងខែលឡើងជិះហើយ នឹងចោមរោមបុគ្គលនេះជានិច្ច នេះជាផលនៃការថ្វាយតាំងជាវិការៈនៃកែវ ៗ ពួកមេគោមានទឹកដោះ ៦០ ពាន់ មេគោ និងពួកគោឧសភៈដ៏ប្រសើរ នឹងញុំាងកូនទាំងឡាយឲ្យកើត នេះជាផលនៃការថ្វាយតាំង ជាវិការៈនៃកែវ ៗ ពួកស្ត្រី ១៦ ពាន់ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់យ៉ាង មានសំពត់ និងគ្រឿងអាភរណៈដ៏

វិចិត្រ ពាក់កែវមុក្តា កែវមណី និងកណ្ឌល ទាំងមានមុខទូលាយ មានមុខស្រស់ស្រាយ មានទ្រូគាកសាយ ទាំងមានចង្កេះរៀវ នឹងចោមរោមបុគ្គលនេះជានិច្ច នេះជាផលនៃការថ្វាយតាំង ជាវិការៈនៃកែវ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ នឹងមានព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមគោតម មានបញ្ញាចក្ខុ ទ្រង់កម្ចាត់បង់ នូវងងឹតអន្ធការ ត្រាស់ដឹងក្នុងលោក ។ បុគ្គលនេះ មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ នឹងបួសព្រោះអាស្រ័យការឃើញនូវព្រះពុទ្ធអង្គនោះ បានញ៉ាំងព្រះសាស្តាឲ្យត្រេកអរ និងរីករាយក្នុងសាសនា ។ បុគ្គលនេះ បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះពុទ្ធអង្គនោះហើយ នឹងដុតបំផ្លាញនូវកិលេសទាំងឡាយ កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

សេចក្តីព្យាយាមរបស់ខ្ញុំ គួរនាំទៅនូវធុរៈ ជាទីនាំមកនូវធម៌ដ៏ក្សេមចាកយោគៈ ខ្ញុំប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម ក្នុងសាសនា ។ នេះជារាងកាយ ខាងក្រោយបំផុតរបស់ខ្ញុំ ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំមានអាសវៈទាំងពួង អស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីមិនមានទៀតឡើយ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាបុគ្គល

មិនមានអាសវៈ ដូចដីរដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្ទីង ។ ឱហ្ន៎ ! ដំណើរ ដែលខ្ញុំមក ក្នុងសម្នាក់ព្រះពុទ្ធ របស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ ដល់តាមលំដាប់ហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើរួចហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

មួយទៀត ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះហេមកត្ថេរ ដែលកើតឡើង ត្រូវនឹងពុទ្ធកាលនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធកស្សបៈនោះហើយ លោកបានធ្វើបុណ្យកុសលរួមជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរី និងមាណពដទៃនោះ ដូចមានសម្តែងប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីព្រះបាលីនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** នោះ ដូចបាននាំមកពោលរួចហើយ ក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះអជិតត្ថេរ បើអ្នកសិក្សាចង់បាននូវសេចក្តីពិស្តារ ចូរទៅមើលនៅក្នុងទីនោះចុះ ។

ព្រះហេមកត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះហេមកត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ ✍

“ លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ ”

ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ ជាអ្នកដែលទ្រទ្រង់នូវឧត្តមគុណ ដោយបានសម្រេចដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាព្រះមហាថេរៈមួយរូប នៅក្នុងគណៈសោឡសត្ថេរ និងបានទទួលនូវការលើកស្ទួយសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ដែលជាសាវ័កធំរបស់ព្រះពុទ្ធ ៨០ រូប និងបានជាកម្លាំងដ៏សំខាន់ ក្នុងការចារិកទៅប្រកាសព្រះសាសនា មុននឹងលោកចូលមកបួសជាភិក្ខុនេះ លោកក៏បានជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដែលមានចំណេះដឹងល្អ ក្នុងមន្តទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងលទ្ធិរបស់ព្រាហ្មណ៍ ទាំងខ្លួនលោកក៏មានបរិវារដែលជាកូនសិស្សរហូតដល់ទៅ ១.០០០ នាក់ ថែមទាំងបាននាំគ្នាចូលមកបួសក្នុងធម្មវិន័យនេះទាំងអស់គ្នា ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិរបស់ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ តាមដែលមានសម្ដែងប្រាកដនៅក្នុង ***អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា*** *ដែលជាអដ្ឋកថា*

អធិប្បាយសេចក្ដីព្រះបាលីនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** និងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះ នឹងសូមលើកយកតែសាច់រឿងពីព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្ដីថា ៖-

ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលលោកចម្រើនវ័យធំដឹងក្ដីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួនធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលតោទេយ្យមាណព ស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរី ជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ មានលក្ខណៈពិសេសរបស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិត របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយនៅក្នុងភាពជាឃរាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវរី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

តោទេយ្យមាណព ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួស ទៅតាមអាចារ្យពាវរី ដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរី ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុក និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍វិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ បានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមរបស់ខ្លួនវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្វើញ័រៗ ចូលទៅរកអាចារ្យពាវរី ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយបានឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោត គំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវ

បែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ បានស្ដាប់ពួពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយពោលជាសំណៀនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹងក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកនាយកទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជ នៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំងនៃព្រះបាទបសេនទិកោសល នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។

អាចារ្យពាវរីកាលបានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្ស ដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចទ្រង់ឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹងឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះ សួរអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ថា បពិត្រលោកអាចារ្យពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធ ដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ? អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះភគវា មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរឲ្យនឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ

ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួរ ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចង់បញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះលោកនាថ កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផងចុះ ។

តោទេយ្យមាណព ជាមាណពម្នាក់ ក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគរហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ៩ កាលតោទេយ្យៈបានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៈ-

(តោទេយ្យមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) កាមារម្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមាននៅក្នុងបុគ្គលណា តណ្ហារបស់បុគ្គលណាមិនមាន ទាំងបុគ្គលណា ឆ្លងសេចក្តីសង្ស័យបាន វិមោក្ខធម៌ (ការរួចផុត) របស់បុគ្គលនោះ តើដូចម្តេច ?

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលតោទេយ្យៈ) កាមារម្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមាននៅក្នុងបុគ្គលណា តណ្ហារបស់បុគ្គលណាមិនមាន ទាំងបុគ្គលណា ឆ្លងសេចក្តីសង្ស័យបាន វិមោក្ខធម៌

របស់បុគ្គលនោះ មិនមែនទៅជាយ៉ាងដទៃទេ ។

(បុគ្គលនោះ នឹងត្រូវព្យាយាមដើម្បីធ្វើខ្លួនឲ្យរួចផុតទៅក្រៅអំពីនេះទៀតមិនមានទេ) បុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រាសចាកសេចក្ដីប្រាថ្នា ឬនៅប្រកបដោយសេចក្ដីប្រាថ្នា ជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញា ឬជាអ្នកគ្រាន់តែកំណត់ថា មានបញ្ញា បពិត្រព្រះអង្គជាសក្យពង្ស ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីស្គាល់បាននូវមុនី ដោយប្រការដូចម្ដេច បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ញាចក្ខុ ឃើញធម៌ដោយជុំវិញ សូមព្រះអង្គ ត្រាស់ប្រាប់នូវមុនីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ?

(ព្រះអង្គទ្រង់ដោះស្រាយថា) បុគ្គលនោះប្រាសចាកសេចក្ដីប្រាថ្នា ទាំងជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្ដីប្រាថ្នាក៏ទេ ជាអ្នកមានបញ្ញាទាំងជាអ្នកគ្រាន់តែកំណត់ថា មានបញ្ញាក៏ទេ ម្នាលតោទេយ្យៈ អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាមុនី ជាអ្នកមិនមានកង្វល់ មិនជាប់នៅក្នុងកាមភព យ៉ាងនេះចុះ ។

កាលចប់នូវព្រះគាថា ដែលជាព្រះពុទ្ធតម្រាស់ ត្រាស់តបបញ្ហារបស់ព្រះមានជោគនោះ ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញាដែលឃើញសភាវធម៌ទៅតាមសេចក្ដីពិត បានកើតឡើងដល់ទេវតា

និងមនុស្សជាច្រើន ដោយពិចារណាឃើញថា សភាវធម៌ណានីមួយ មានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌នោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតាដែរ ។ ព្រមដោយមាណពដែលជាបរិវារ របស់តោទេយ្យមាណព ដោយអំណាចបុណ្យបារមីដែលបានសន្សំរួចមកហើយ ដូចគ្នានឹងតោទេយ្យមាណព ចិត្តក៏បានរួចផុតស្រឡះចាកអាសវក្កិលេសទាំងឡាយ ដោយការមិនមាននូវសេចក្ដីប្រកាន់មាំតទៅទៀត ។

ព្រមគ្នានឹងការបានសម្រេចជា ព្រះអរហន្តនោះ បរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និងពុកមាត់ ពុកចង្កាក៏បាត់ទៅមួយរំពេចក្នុងពេលនោះឯង ក៏ប្រាកដឡើងនូវសំពត់កាសាវៈមកវិញ កាលមានភាវៈជាភិក្ខុហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលឡើងថា បពិត្រព្រះមុនី ព្រះអង្គជាសាស្ដារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ត្រាស់តបសោឡសបញ្ហានោះចប់ហើយ តោទេយ្យមាណព ព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ បានក្រាបទូលសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាត ក្នុងការបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ ក្រោយពីបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តហើយ លោកក៏បានពោលតំណាលអំពីជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនឯងទុក តាមដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** ដូចមានសេចក្តីថា ៈ-

គ្រានោះ ក្នុងកេតុមតីបុរីដ៏ឧត្តម ព្រះរាជាព្រះនាមវិជិតជ័យ ជាស្តេចក្លៀវក្លា បរិបូណ៌ដោយព្យាយាម នៅគ្រប់គ្រងបុរី ។ កាលព្រះរាជាអង្គនោះ ធ្វេសប្រហែសហើយ ពួកជនជាសត្រូវ នៅក្នុងដែនឧត្តរ និងតុណ្ឌិក បង្កគ្នាឡើង លុកលុយដែនក្នុងកាលនោះ ។ កាលអ្នកបច្ចន្តគ្រាមបះបោរឡើងហើយ ព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យប្រជុំគ្នាយ៉ាងប្រញាប់ គឺទ្រង់ញ៉ាំងអាមាត្យ និងរាជទូតទាំងឡាយ ឲ្យសង្កត់សង្កិនសត្រូវ ក្នុងកាលនោះ ។ ពលដំរី ពលសេះ ពលពាក់គ្រឿងក្រោះ ពលកាន់ធ្នូ និងរថទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកក្លៀវក្លា មកប្រជុំគ្នាក្នុងកាលនោះ ។ ពួកអ្នកគ្រួ ពួកអ្នកខ្វាន់ប្រកេស ពួកអ្នកផ្ងូតទឹក ពួកអ្នកធ្វើផ្កាកម្រងទាំងអស់ សុទ្ធតែជាពួកពិជ័យសង្គ្រាមដ៏ក្លាហាន មកប្រជុំគ្នា ក្នុងកាលនោះ ។ ពួកបុរស មានដាវក្នុងដៃ មានធ្នូ និងខែលក្នុងដៃទាំងអស់ សុទ្ធតែជាពួកពិជ័យសង្គ្រាមដ៏កាច មកប្រជុំគ្នា ក្នុងកាលនោះ ។ ពួកដំរីដ៏ប្រសើរ មានអាយុ ៦០ ឆ្នាំ

មានខ្សែជង្គន់ និងគ្រឿងប្រដាប់ជាវិការៈនៃមាស សុទ្ធតែជាជីវចុះប្រេង ៣ អន្ទី ទាំងអស់មកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ។ ក្រុមយុទ្ធនាធិការទាំងឡាយ ដែលមានការងារធ្វើហើយ ជាអ្នកអត់ធ្មត់ចំពោះត្រជាក់ក្តៅ និងការបន្ទោបង់នូវលាមក មកប្រជុំគ្នាក្នុងកាលនោះ ។ សំឡេងស័ង្ខ សំឡេងស្គរ ជាសំឡេងលាន់ឮឡើង ពួកជនទាំងអស់នោះរីករាយដោយសំឡេងនោះ មកប្រជុំគ្នាក្នុងកាលនោះ ។ ពួកជនទាំងអស់ ចាក់ផ្គួលដោយច្បូក កាំបិតចៀរស្បែក ធ្នូ និងលំពែង ស្នែងក្របី មកប្រជុំគ្នា ក្នុងកាលនោះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំហ្នឹងឯង ជាស្តេចឈ្នះសង្គ្រាម ដែលគេមិនធ្លាប់ឈ្នះពាក់គ្រឿងក្រោះ បានយកដែកស្រួចចាក់សត្វ ៦០ ពាន់ ឲ្យតក់ស្លុត ។ ពួកមនុស្សបានស្រែកកងរំពងថា ឱហ្ន៎ ! ស្តេចនេះ មិនប្រកបដោយធម៌ទេ កាលបើស្តេចនេះ ទៅឆេះក្នុងនរក កាលណា កាលនោះ យើងទើបនឹងមានទីបំផុតនៃទុក្ខ ។ កាលនោះ ខ្ញុំដេកលើដំណាក់ ស្រាប់តែឃើញ សត្វនរកខ្ញុំដេកឥតលក់ទាំងថ្ងៃ ទាំងយប់ ពួកនិរយបាលទាំងនោះ គំរាមខ្ញុំដោយដែកស្រួច ។ ខ្ញុំគិតថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយរាជ្យ ពាហនៈ និងពល ដែលអញប្រមាទហើយ រាជ្យ និងពលទាំងនោះ មិនអាច

ទ្រទ្រង់អញបានឡើយ មានតែញុំាងអញឲ្យតក់ស្លុតសព្វៗ កាល ។ ប្រយោជន៍អ្វីដោយកូនប្រពន្ធ និងរាជ្យទាំងអស់របស់អញ បើដូច្នោះ អាត្មាអញគួរតែបួស នឹងជំរះផ្លូវសម្រាប់ទៅកាន់ (ព្រះនិព្វាន) ។ ខ្ញុំឥតអាឡោះអាល័យ បានលះបង់ពួកដំរី ៦០ ពាន់ ដែលប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង ជាដំរីដ៏ប្រសើរ មានខ្សែជង្គន់មាស ដែលពួកហ្មដំរីមានដៃកាន់លំពែងស្នែងក្របី និងកង្វេរឡើងជិះហើយ ក្នុងទីសមរភូមិ ខ្ញុំក្តៅក្រហាយសព្វ ដោយកម្មរបស់ខ្លួន ហើយចេញទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំលះបោលនូវសេះ ៦០ ពាន់ ដែលប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង នូវសេះអាជានេយ្យអំពីកំណើត និងសេះសិន្ធព ជាពាហនៈដ៏លឿន ដែលពួកនាយសារថី មានធ្នូក្នុងដៃ និងពាក់គ្រឿងក្រោះឡើងជិះហើយ ទាំងអស់នោះ ហើយចេញទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំបានលះបង់នូវរាជរថចំនួន ៦០ ពាន់ ដែលប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង ដែលប្រកបបិទបាំង ដោយស្បែកខ្លាដំបង និងខ្លាធំ មានទង់ជ័យលើកឡើង ទាំងអស់នោះ ហើយចេញទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំលះបង់នូវមេគោ ដែលមានទឹកដោះ ៦០ ពាន់ និងគ្រឿងសម្រាប់ទ្រភាជន៍ទាំងអស់ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំលះបង់ពួក

ស្រី ៦០ ពាន់ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង មានសំពត់ និងគ្រឿងអាភរណៈដ៏វិចិត្រ ពាក់កែវមណី និងកណ្ឌល មានមុខទូលាយ មានមុខស្រស់ស្រាយ មានត្រគាកសាយ មានចង្កេះមូលរៀវ កំពុងកន្ទក់កន្ទេញទាំងនោះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំចេញចាកនគរហើយ ចូលទៅកាន់ព្រៃហេមពាន្ត សាងអាស្រមមួយទៀបភ្នំរស៊ីងកាគីរសី ។ ខ្ញុំធ្វើបណ្ណសាលា រួចហើយធ្វើរោងភ្លើង ខ្ញុំមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មានចិត្តបញ្ជូនទៅហើយ ក្នុងអាស្រម ។ កាលខ្ញុំចម្រើនឈាននៅក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីតក់ស្លុតឡើយ ខ្ញុំមិនដែលជួបប្រទះភ័យ ដែលគួរឲ្យខ្លាចឡើយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសុមេធ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយករុណា ទ្រង់រុងរឿងដោយពន្លឺ គឺញាណកើតឡើងក្នុងលោក ក្នុងខណៈនោះឯង ។ យក្សមួយមានឫទ្ធិច្រើន នៅជិតអាស្រមរបស់ខ្ញុំ កាលព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ កើតឡើងហើយ ក៏ប្រាប់ខ្ញុំក្នុងកាលនោះថា ព្រះពុទ្ធព្រះនាមសុមេធ មានបញ្ញាចក្ខុកើតឡើងហើយក្នុងលោក ទ្រង់ញ៉ាំងប្រជុំជនទាំង អស់ឲ្យឆ្លងហើយទ្រង់មុខជាចម្លងអ្នកដែរ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្ញប់ ស្ញែងកើតឡើង ក្នុង

ខណៈនោះ ព្រោះឮពាក្យយក្សនោះ ខ្ញុំគិតថា ព្រះពុទ្ធ ព្រះពុទ្ធ ហើយរៀបចំនូវអាស្រម ។ ខ្ញុំលះបង់ឧសសម្រាប់ដុតភ្លើង រៀបចំក្រាលកម្រាល រួចថ្វាយបង្គំអាស្រមហើយចេញអំពីព្រៃធំ ។ ខ្ញុំកាន់យកខ្លឹមចន្ទន៍ អំពីព្រៃធំនោះ ហើយចេញអំពីស្រុកមួយ ចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ចេញពីបុរីមួយ ចូលទៅកាន់បុរីមួយ ស្វែងរកព្រះពុទ្ធ ជាទេវតាដ៏ប្រសើរជាងទេវតា ហើយចូលគាល់ព្រះភគវា ។

សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសុមេធ ជាលោកនាយក ទ្រង់កំពុងប្រកាសនូវសច្ចៈ ៤ ញុំាងប្រជុំជនដ៏ច្រើនឲ្យត្រាស់ដឹង ។ ខ្ញុំផ្គងអញ្ជលីប្រណម្យលើក្បាល ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយពោលនូវគាថាទាំងនេះថា កាលបើផ្កាម្លិះកំពុងរីក ក្លិននោះ ក៏ផ្សាយទៅបានតែក្នុងទីជិត កាលបើផ្កាចម្ប៉ា ផ្កាខ្ទឹង ផ្កាម្លិះ ផ្ការំដួល ផ្កាការកេត និងផ្ការាំងកំពុងរីក ក្លិនក៏ផ្សាយទៅបានតែក្នុងទីបណ្តោយខ្យល់ បពិត្រព្រះអង្គជាមហាវីរបុរស ព្រះអង្គតែងផ្សាយដោយក្លិនគឺគុណធម៌ សព្វទិសទី ។ ខ្ញុំព្រះអង្គចេញចាកព្រៃហិមពាន្ត មកក្នុងទីនេះ ព្រោះបានធុំក្លិនព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាមហាវីរបុរស ទ្រង់ប្រសើរបំផុតក្នុងលោក មានយសច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមបូជាចំពោះ

ព្រះអង្គ ។ ខ្ញុំបានលប់លាបព្រះសុមេធ ជាលោកនាយក ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ដ៏ប្រសើរ រួចហើយញុំាងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា អង្គុយស្ងៀមក្នុងខណៈនោះ ។

ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសុមេធ ប្រសើរបំផុតក្នុងលោក ប្រសើរជាងពួកនរៈ ទ្រង់គង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់គាថាទាំងនេះថា បុគ្គលណា បានសរសើរគុណតថាគត ទាំងបានបូជាខ្លឹមចន្ទន៍ដល់តថាគត តថាគតនឹងសរសើរបុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់តថាគតនឹងសម្តែងចុះ ។ បុគ្គលនេះ នឹងមានពាក្យសម្តីគេគួរជឿ ជាបុគ្គលប្រសើរ មានចិត្តត្រង់ មានព្យាយាមដុតកម្តៅកិលេស មានពន្លឺ អស់ ២៥ កប្ប ។ បុគ្គលនេះ នឹងត្រេកអរក្នុងទេវលោក អស់ ២៦ រយកប្ប នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់មួយពាន់ដង នឹងបានជាព្រះឥន្ទ្រ សោយរាជ្យជាស្តេចទេវតា អស់ ៣៣ ដង នឹងបានសោយប្រទេសរាជដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអសង្ខេយ្យកប្ប ។ មនុស្សនេះឯង លុះច្យុតចាកទីនោះមក នឹងបានទៅកើតជាមនុស្ស ប្រកបដោយបុញ្ញកម្ម នឹងមានផៅពង្សដ៏ប្រសើរ ។ ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ឈ្មោះពាវរី ជាអ្នកស្វាធ្យាយមន្ត ចេះចាំមន្ត ដល់នូវត្រើយនៃវេទ

ទាំង ៣ បរិបូណ៌ដោយលក្ខណៈ ៣ យ៉ាង ។ បុគ្គលនេះនឹងបានជាសិស្សពាវរីព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកដល់ត្រើយនៃមន្ត បានចូលគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមគោតម ជាសក្យៈដ៏ប្រសើរ ។

ខ្ញុំបានទូលសួរនូវប្រស្នាដ៏ល្អិត ហើយញុំាងចិត្ត ឲ្យរីករាយកំណត់ដឹងអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។ ភ្លើង ៣ យ៉ាងរបស់ខ្ញុំ បានរលត់ហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំកំណត់នូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។ កិលេសទាំងពួង ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញចោលហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចដំរីដ៏ប្រសើរកាត់ផ្តាច់នូវទន្លីង ។ ឱហ្ន៎ ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសម្នាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ ! វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

រឿងនៅក្នុងគម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន នេះជារឿងបង្ហាញឲ្យឃើញ ដល់ការកសាងសន្សំបុណ្យបារមី របស់ព្រះតោទេយ្យត្ថេរដោយខ្លួនលោកតែម្នាក់ឯង ចំណែកការកសាងបុណ្យបារមី រួមជា

មួយទឹងអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ក្នុងជាតិដែលជាព្រះរាជាកដ្ឋវាហនៈ និងមាណពដទៃទៀតនោះ ដូចដែលបានពោលទុករួចមកហើយ នៅក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះអជិតត្ថេរនោះឯង ។

មួយវិញទៀត ក្នុងរឿងដែលទាក់ទងនឹងផលបុណ្យ របស់ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ លោកគង់នឹងធ្វើសេចក្តីល្អ ដូចគ្នានឹងព្រះអរហន្តសាវកអង្គដទៃទៀតដែរ ក្នុងសម័យបឋមពោធិកាលនោះ គឺធ្វើនាទីជាអ្នកជួយប្រកាសព្រះពុទ្ធសាសនា ឲ្យដល់មហាជនបានយល់ដឹងក្នុងកម្ម និងផលជាដើម ។

ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ កាលលោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះតោទេយ្យត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះកប្បត្ថេរ ✍

" លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ "

ព្រះកប្បត្ថេរ លោកតាំងនៅក្នុងលោកុត្តរធម៌ ជាព្រះមហាសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ហើយលោកក៏រាប់ចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័ក គឺជាសាវ័កធំរបស់ព្រះពុទ្ធ ៨០ រូប លោកក៏ធ្លាប់ជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីម្នាក់ផងដែរ ក្នុងចំណោមកូនសិស្សច្បងទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលជាអ្នកសម្រេចមន្តក្នុងលទ្ធិនៃសាសនាព្រាហ្មណ៍ ទាំងខ្លួនលោកក៏មានកូនសិស្ស ១០០០ នាក់ដែរ និងរាប់ថាជាអ្នកមានការចេះដឹងបានល្អ ថែមទាំងជាអ្នកមានភាពអង់អាច ដោយអំណាចការអប់រំសន្សំបុណ្យបារមីរួចមកហើយ ជីវប្រវត្តិរបស់លោកមានសម្តែងទុកទាំងក្នុងអតីតជាតិ និងបច្ចុប្បន្នជាតិ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងអតីតជាតិរបស់ព្រះកប្បៈ តាមដែលមានសម្តែងប្រាកដនៅក្នុង ***អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា*** *ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីបាលីនៅក្នុង* ***គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត*** *នៃ* ***បារាយនវគ្គ*** *និងក្នុង* ***អដ្ឋកថាមនោរថបូរណី*** *ដូចដែលពោលទុករួចមកហើយ នៅ*

ក្នុងជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវក ភាគ ៤ នៅក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមោឃរាជត្ថេរ ដូច្នេះ បើចង់បានសេចក្ដីពិស្ដារនោះ ចូរទៅមើលនៅក្នុងទីនោះចុះ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិរបស់ព្រះកប្បត្ថេរ តាមដែលមានសម្ដែងប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្ដីបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះ នឹងសូមលើកយកតែសាច់រឿងពីព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្ដីថា ៖-

ព្រះកប្បត្ថេរ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលលោកចម្រើនវ័យធំដឹងក្ដីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួន ធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរី ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលកប្បៈ ស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍មានលក្ខណៈពិសេស របស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិត របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយនៅក្នុងភាពជាយកវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរច្រាំងនៃស្ទឹងគោធាវរី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

កប្បមាណព ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួសតាមអាចារ្យពាវរីផងដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរី ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុកនិងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍វិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយអាចារ្យពាវរីបានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្មើញរ៉េៗ ចូលទៅរកអាចារ្យពាវរី ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ

រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ឮពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយពោលដាស់តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹង ក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ។

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែ

ក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកនាយកទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជនៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំងនៃព្រះបាទបសេនទិកោសល នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីបានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្សដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹង ឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះ សួរអាចារ្យពាវរីថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថាព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ? អាចារ្យពាវរី ក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះភគវា មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់

គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាសាស្ដាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរឲ្យទឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួរ ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីពោលប្រាប់វិធីនេះដូច្នេះហើយ ទើបចង់បញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះលោកនាថ កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផង ។

កប្បមាណព ជាមាណពម្នាក់ នៅក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ រហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ១០ កាលកប្បៈបានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាត ហើយទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៖-

(កប្បមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ពួកសត្វស្ថិតនៅក្នុងកណ្ដាលនៃសង្សារវដ្ដ ត្រូវជរា និងមច្ចុគ្របសង្កត់ ក្នុងកាលដែលឱឃៈ ជាភ័យធំកើតឡើងហើយ បពិត្រព្រះអង្គនិរទុក្ខ សូម

ព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ នូវទីពឹងឲ្យមាន សេចក្តីទុក្ខក្នុងសង្សារវដ្តនេះ មិនគប្បីមានតទៅទៀត ដោយប្រការណា សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ នូវទីពឹងដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ (ដើម្បីវៀរចាកទុក្ខ) ដោយប្រការនោះ ?

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលកប្បៈ) ពួកសត្វស្ថិតនៅក្នុងកណ្តាលនៃសង្សារវដ្ត ត្រូវជរា និងមច្ចុគ្របសង្កត់ ក្នុងកាលដែលឱឃៈជាភ័យធំកើតឡើង ម្នាលកប្បៈ តថាគត នឹងសម្តែងប្រាប់នូវទីពឹងដល់អ្នក ។ ការមិនកង្វល់ (ដោយកិលេស) ការមិនប្រកាន់មាំនោះឯង ឈ្មោះថា ជាទីពឹងពំនាក់ មិនមានទីពឹងដទៃលើសជាងទេ តថាគតហៅទីពឹងនោះថា ព្រះនិព្វាន ជាទីក្ស័យនៃជរា និងមច្ចុ ។ ជនទាំងឡាយណា ដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វាននោះ ជាអ្នកមានសតិ រំលត់ទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ជនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនលុះក្នុងអំណាចនៃមារ ជនទាំងនោះ មិនដល់នូវភាពជាអ្នកបម្រើនៃមារឡើយ ។

ក្នុងពេលដែលចប់ព្រះគាថា ដែលព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់តបហើយ ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញាដែលឃើញធម៌ទៅតាមសេចក្តីពិត បានកើតឡើង ដល់ទេវតា និងមនុស្សជាច្រើន ដោយពិចារណា

ឃើញថា សភាវធម៌ណានីមួយមានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌នោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតាដែរ ។ គ្រានោះ ចិត្តរបស់កប្បមាណព ក៏បានរួចផុតស្រឡះហើយ ចាកអាសវក្កិលេសទាំងឡាយ បរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និងពុកមាត់ពុកចង្កាក៏បាត់ទៅមួយរំពេចពេលនោះឯង ព្រមជាមួយគ្នានឹងការបានសម្រេចជាព្រះអរហន្ត ។ កប្បមាណពបានភាវៈជាភិក្ខុ ព្រមដោយបរិក្ខារទាំង ៨ គ្រប់គ្រាន់ហើយ ក៏ប្រកាសឡើងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គជាសាស្តារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ ក្នុងទីបំផុតនៃសោឡសបញ្ហា ដែលព្រះមហាមុនីដោះស្រាយចប់នោះ កប្បមាណព ព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ បានក្រាបទូលសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទាក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ ព្រះលោកនាយក ក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាត ឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទាជាភិក្ខុ ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

ព្រះកប្បត្ថេរ លោកបានធ្វើនូវសេចក្តីល្អជាច្រើន ដែលជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ដោយការប្រកាសព្រះធម៌វិន័យរបស់ព្រះជិនស្រី ។

ព្រះកប្បត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

ការបរិនិព្វានរបស់លោក មិនឃើញមានសម្ដែងទុកក្នុងគម្ពីរណាថា លោកបរិនិព្វានក្នុងទីណា ឬកន្លែងណានីមួយនោះទេ ។

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះកប្បត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះជតុកណ្ណិត្ថេរ ✍

" លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ "

ព្រះជតុកណ្ណិត្ថេរ លោកមានព្រះអរហន្តធម៌ បានសម្រេចដល់សន្តិបទ ប្រាកដនៅក្នុងទំនៀមរបស់ព្រះអសីតិមហាសាវ័ក គឺជាសាវ័កធំរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ៨០ រូប មុននឹងមកបួសលោកក៏ធ្លាប់ជាអ្នករៀនចប់មន្តទាំងឡាយពីសម្នាក់ របស់អាចារ្យពាវរី ទាំងខ្លួនលោក ក៏មានបរិវារ ១.០០០ នាក់ដែរ ជីវប្រវត្តិរបស់លោកទើបគួរចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងក្រៃលែង ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោម ។

ជីវប្រវត្តិរបស់ជតុកណ្ណិត្ថេរ តាមដែលមានសម្តែងប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** និងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះ នឹងសូមលើកយកតែសាច់រឿងពីព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ព្រះជតុកណ្ណិត្ថេរ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលចលោកម្រើនវ័យធំដឹងក្តីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយ

ខ្លួនធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលជតុកណ្ណី ស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរីជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរីមានលក្ខណៈពិសេស របស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិតរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយនៅក្នុងភាពជាយាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវារី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

ជតុកណ្ណី ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួសទៅតាមអាចារ្យពាវរីដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរី ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុកនិងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីវិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយ

ក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយ អាចារ្យពាវរីបានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមរបស់ខ្លួនវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្វើញ័រៗ ចូលទៅរកពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរី កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយពោលដាស់តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហក

បោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹងក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកនាយកទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជ នៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំងនៃព្រះបាទបសេនទិកោសល នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍បានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្ស ដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹងឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះ សួរអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ថា បពិត្រលោកអាចារ្យ

ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ? អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណពយាករណ៍សាស្រ្ត ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះភគវា មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរឲ្យនឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួរ ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចងបញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះលោកនាថ កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផង ។

ជតុកណ្ណីមាណព ជាមាណពម្នាក់ នៅក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ

វរហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ១១ កាលជតុកណ្ណីមាណពបានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៈ-

(ជតុកណ្ណីមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) បពិត្រព្រះអង្គជាវីរបុរស ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮថា ព្រះអង្គមិនមានសេចក្ដីប្រាថ្នាក្នុងកាម ឆ្លងអន្លង់ គឺកិលេសបានហើយ ទើបមកដើម្បីទូលសួរព្រះអង្គអ្នកមិនមានសេចក្ដីប្រាថ្នា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានដួងព្រះនេត្រ ឃើញនូវធម្មតាលោក ដែលកើតឡើងព្រម សូមព្រះអង្គសម្ដែងនូវសន្តិបទ គឺធម៌ស្ងប់ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសម្ដែងនូវសន្តិបទនោះ តាមសេចក្ដីពិត ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យទាន ។ ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគ តែងប្រព្រឹត្តគ្របសង្កត់នូវកាម (ដូចព្រះអាទិត្យ មានតេជៈ គឺរស្មីគ្របសង្កត់នូវប្រឹថពីមណ្ឌល ដោយតេជៈដូច្នោះ) បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ញាធំទូលាយ ដូចផ្ទៃនៃផែនដី សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់នូវធម៌ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គគួរដឹង ជាធម៌សម្រាប់លះជាតិ និងជរា ក្នុងអត្តភាពនេះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកមានបញ្ញាស្ដួចស្ដើងឲ្យទាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលជតុកណ្ណិ) អ្នកចូរកម្ចាត់បង់ នូវតម្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយចេញ ចូរឃើញនូវនេក្ខម្មៈ ដោយសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត កិលេសជាតិគ្រឿងកង្វល់ ដែលអ្នកប្រកាន់មាំ (ដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិ) ឬដែលគួរលះបង់ កុំមានដល់អ្នកឡើយ គ្រឿងខ្វល់ណាដែលមានហើយក្នុងកាលមុន អ្នកចូរឲ្យគ្រឿងខ្វល់នោះរីងស្ងួតចុះ គ្រឿងខ្វល់មានក្នុងខាងក្រោយ កុំមានដល់អ្នកឡើយ បើអ្នកមិនកាន់យកនូវគ្រឿងខ្វល់ក្នុងកណ្តាល អ្នកនឹងជាមនុស្សស្ងប់គ្រឿងខ្វល់បាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលតែងលុះក្នុងអំណាចនៃមច្ចុ ដោយអាសវៈទាំងឡាយណា អាសវៈទាំងនោះ រមែងមិនមាន ដល់បុគ្គលដែលប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងនាមរូបដោយសព្វគ្រប់ ។

ក្នុងពេលដែលចប់នូវព្រះគាថា ដែលជាព្រះពុទ្ធតម្រាស់ត្រាស់តបបញ្ហារបស់ព្រះភគវានោះ ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញាដែលឃើញធម៌ទៅតាមសេចក្តីពិត បានកើតឡើងដល់មនុស្ស និងទេវតាជាច្រើន ដោយពិចារណាឃើញថា សភាវធម៌ណានីមួយ មានការកើតជាធម្មតា សភាវធម៌ទាំងនោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតា

ដែរ ព្រមទាំងមាណពដែលជាបរិវាររបស់ជតុកណ្ណីមាណព ក៏មានចិត្តរួចផុតស្រឡះ ចាកអាសវក្កិលេសទាំងឡាយ ដោយមិនមានការប្រកាន់តទៅទៀត ។

ព្រមគ្នានឹងការបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តនោះ បរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និងពុកមាត់ពុកចង្កាក៏បាត់ទៅមួយរំពេចពេលនោះឯង ក៏ប្រាកដនូវគ្រឿងបរិក្ខារ មានចីវរជាដើម កើតឡើងដល់ជតុកណ្ណី កាលមានភាវៈជាភិក្ខុហើយ ក៏បានក្រាបទូលឡើងថា បពិត្រព្រះលោកនាថ ព្រះអង្គជាសាស្តា របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ កាលព្រះមានបុណ្យត្រាស់តបសោឡសបញ្ហាចប់ហើយ ជតុកណ្ណីមាណព ព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ បាននាំគ្នាក្រាបទូលសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ ព្រះមុនី ក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតការបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

ព្រះជតុកណ្ណីត្ថេរ ក្រោយពីបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តហើយ លោកបានតំណាលអំពីជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនលោកទុក តាមដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាសេដ្ឋីបុត្រ នៅក្នុងនគរហង្សវតី ជាអ្នកឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយកាមគុណទាំងឡាយ ញុំាងគេឲ្យចោមរោម ។ កាលនោះ ខ្ញុំឡើងកាន់ប្រាសាទទាំង ៣ ប្រើប្រាស់ភោគៈច្រើន ញុំាងគេឲ្យចោមរោមដោយការរាំច្រៀង ក្នុងប្រាសាទនោះ ។ តូរ្យតន្ត្រីប្រកបដោយការប្រគំដ៏ពីរោះ ដែលគេនាំមកដើម្បីខ្ញុំ ពួកស្រីទាំងអស់ កាលត្រេកអរ រមែងដឹកនាំនូវចិត្តខ្ញុំ ។ ពួកស្រីកំពុងពេញល្បែង ពួកស្រីតឿ ពួកស្រីពេញរូបរាង ពួកស្រីជំទង់ ពួកស្រីឡើងរ៉ាវ និងពួកស្រីត្លុក តែងចោមរោមខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។ ពួកអ្នកប្រគំ ពួកអ្នកដំស្គរ ពួកអ្នករបាំជាច្រើនគ្នា ពួកអ្នករបាំប្រុសស្រី តែងចោមរោមខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។ ពួកជាងកំណោរ ពួកអ្នកផ្ងូតទឹក ពួកអ្នកដាំស្ល ពួកអ្នកធ្វើកម្រងផ្កា ពួកសុបាសកជន ពួកអ្នកប្រដាល់ ពួកអ្នកចំបាប់ទាំងអស់នោះ តែងចោមរោមខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។ កាលពួកជនទាំងនោះ កំពុងលេង ក្នុងការបាញ់ធ្នូដែលសិក្សាស្ទាត់ហើយ ខ្ញុំឥតស្គាល់យប់ និងថ្ងៃឡើយ ដូចជាព្រះឥន្ទ្រស្ថិតនៅតាវត្តិង្សបុរី ។ ពួកអ្នកធ្វើផ្លូវ ពួកអ្នកកំព្រា ពួកយាចក ពួកអ្នកដើរជាច្រើនគ្នា អ្នកទាំងអស់នោះ តែងចូលទៅសុំទានក្នុងផ្ទះ

របស់ខ្ញុំជានិច្ច ។ ពួកសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ ញ៉ាំងបុណ្យឲ្យចម្រើនឡើងដល់ខ្ញុំ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកនិគ្រន្ថ ទាំងអស់នោះ គឺពួកបជកៈ លជុកៈ បុប្ផសាជកៈ ទណ្ឌិកៈ ឯកសិខៈ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកប្រព្រឹត្តចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រពៃ ពួកអ្នក ប្ងន់ជណ្ដើមទ្រព្យគេ ពួកអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដូចគោ ពួកអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដូចទេវតា ពួកអ្នកទ្រទ្រង់ល្អងធូលី ទាំងនោះ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ពួកអ្នកដល់នូវការសម្រេចហេតុផ្សេងៗ ពួកអ្នក ប្រជុំគ្នារំងាប់ការក្រោធ ពួកអ្នកមានតបៈ និងពួកអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុង ព្រៃជាច្រើន តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកជនខ្វាក់ ពួកទមិឡ ពួកអ្នក ដែនសាកុឡៈ ពួកអ្នកដែនមលយាលកៈ ពួកអ្នកដែនសវរៈ និងពួក អ្នកដែនយោនកៈ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកដែនគន្ធកៈ ពួកអ្នក ដែនមុណ្ឌកៈ ពួកអ្នកដែនកុដ្ឋលៈ ពួកអ្នកដែនសានុវិន្ទកៈ ពួកអ្នក ដែនអារាពៈ និងពួកអ្នកដែនចិនៈ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នក អាស្រ័យនៅក្នុំអលសន្ទកៈ ពួកអ្នកអាស្រ័យនៅក្នុំបល្លវៈ ពួកអ្នក ឡើងកំពូលភ្នំ និងពួកចេតបុត្រ អ្នកនៅក្រៅដែន តែងមកកាន់ផ្ទះ ខ្ញុំ ។ ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនមធុរៈ ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនកោសល

ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនកាសី ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនហត្ថិបុរី ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនឥសិន្ទ: និងពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនមក្កល: តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនចេលាវក: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនអារម្ព: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនឱកាស: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនមេឃល: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនខុទ្ទុក: និងពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនសុទ្ទុក: ជាច្រើនតែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនរោហក: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនសិន្ទវ: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនចិត្តក: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនឯកកណ្ណិក: ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនសុរដ្ឋ: និងពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនអបរន្ត: តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកកុមារនៅក្នុងដែនសុប្បារក: នៅក្នុងដែនមលយ: នៅក្នុងសោណភូមិ នៅក្នុងដែនវិជ្ជហារ ពួកជនទាំងអស់នោះ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកជាងផ្កាកម្រង ពួកជាងតម្បាញ ពួកជាងធ្វើស្បែក ពួកជាងចាំងឈើ ពួកអ្នកធ្វើការងារ និងពួកស្មូនឆ្នាំង តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកជាងកែវមណី ពួកជាងលោហ: ពួកជាងមាស ពួកជាងត្បាញសំពត់ និងពួកជាងសំណ ទាំងអស់នោះ តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកជាងកូនសរ ពួកជាងក្រឡឹង ពួកជាងតម្បាញ ពួកអ្នកធ្វើទឹកអប់ ពួកជាងជ្រលក់

និងជាងជួសជុល តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកស្លប្រេង ពួកអ្នកនាំឧស ពួកអ្នកដងទឹក ពួកអ្នកចិញ្ច្រាំសាច់ ពួកអ្នកដាំស្ល និងពួកអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងសំឡេង តែងមកកាន់ផ្ទះខ្ញុំ ។ ពួកអ្នកចាំទ្វារ ពួកអ្នករក្សាអគ្គិ ពួកអ្នកក្រងផ្កា ពួកអ្នកបាក់បោលផ្កា ពួកអ្នកជិះដំរី និងពួកគង្វាលដំរី តែងមកកានផ្ទះខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានឲ្យសាមគ្គី ដល់ស្តេចឈ្មោះអានន្ទៈ ខ្ញុំបានបំពេញសេចក្តីខ្វះខាតដោយរតនៈ មានពណ៌ ។ ពួកជនជាច្រើនទាំងអស់ណា មានវណ្ណៈផ្សេងៗ គ្នា ដែលខ្ញុំបានពណ៌នារួចហើយ ខ្ញុំដឹងចិត្តនៃជននោះ ហើយឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ដោយរតនវត្ថុ ។ កាលបើគេនិយាយពាក្យពីរោះ កាលបើគេទូងស្គរឡើងកាលបើគេផ្លុំស័ង្ខឡើង ខ្ញុំត្រេកអរតែក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន ។ សម័យនោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រមទាំងព្រះខីណាស្រពមួយសែនអង្គ កើតមានឡើងហើយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធមានចក្ខុ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃទាំងឡាយ ទ្រង់ស្តេចយាងទៅតាមថ្នល់ រុងរឿងដូចជាដើមទីបព្រឹក្ស ដែលញុំាងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺ ។ កាលបើព្រះលោកនាយកស្តេចយាងទៅ ស្គរទាំងពួង ក៏លាន់ឮឡើង រស្មីរបស់ព្រះពុទ្ធ ក៏ផ្សាយចេញទៅ ហាក់ដូចព្រះអាទិត្យទើបតែនឹងរះ ។ ខណៈនោះ

ពន្ទីដ៏ធំទូលាយ ចាំងចូលទៅក្នុងផ្ទះទាំងឡាយ ដោយរស្មី ផ្សាយចូលទៅតាមចន្លោះសន្ទះទ្វារ ។ ខ្ញុំបានឃើញរស្មីរបស់ព្រះពុទ្ធហើយ បានប្រាប់បរិស័ទខ្ញុំថា ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ស្ដេចយាងមកតាមថ្នល់នេះ ដោយឥតសង្ស័យ ។ ខ្ញុំបានចុះអំពីប្រាសាទដោយរហ័ស ទៅរង់ចាំពាក់កណ្ដាលផ្លូវ ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយក្រាបបង្គំទូលថា សូមព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ អនុគ្រោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញអង្គនោះ ទ្រង់ទទួលនិមន្ត មួយអន្លើដោយពួកភិក្ខុមួយសែនអង្គ ។ លុះខ្ញុំនិមន្តព្រះសម្ពុទ្ធរួចហើយ យាងព្រះអង្គទៅឯផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ញុំាងព្រះមហាមុនី ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយបាយ និងទឹក ក្នុងផ្ទះនោះ ។ ខ្ញុំបានដឹងកាលដ៏គួរនៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជាតាទិបុគ្គល ទ្រង់ឆាន់រួចហើយ ក៏បម្រើព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ដោយតូរ្យតន្ត្រី ព្រមទាំងចម្រៀង ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវលោក គួរទទួលគ្រឿងបូជា ទ្រង់គង់នៅខាងក្នុងផ្ទះ ហើយត្រាស់គាថាទាំងនេះថា

បុគ្គលណា បានបម្រើតថាគត ដោយតូរ្យតន្ត្រីផង បានថ្វាយបាយ និងទឹកផង ដល់តថាគត តថាគតនឹងសរសើរបុគ្គលនោះ អ្នក

ទាំងឡាយចូរស្តាប់ តថាគតនឹងសម្តែង ដូចតទៅនេះ នរៈនេះ នឹងមានគ្រឿងបរិភោគច្រើន ព្រមទាំងមាសប្រាក់ ភោជន នឹងបានសោយឯករាជ្យ ក្នុងទ្វីប ៤ ។ នរៈនេះ នឹងសមាទានសីល ៥ ត្រេកអរក្នុងកុសលកម្មបថ ១០ ប្រព្រឹត្តសមាទានកុសលធម៌ ហើយនឹងញុំាងបរិស័ទឲ្យសិក្សា ។ តូរ្យតន្ត្រីមួយសែន និងពួកនារីមានខ្លួនប្រដាប់ប្រពៃ តែងគាល់បម្រើនរៈនេះជានិច្ច នេះជាផលនៃការបម្រើ ។ នរៈនេះ នឹងត្រេកអរក្នុងទេវលោក អស់ ៣០ ពាន់កប្បបានជាព្រះឥន្ទ្រសោយរាជ្យ ជាស្តេចទេវតា អស់ ៦៤ ដង ។ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៧៤ ដង បានសោយប្រទេសរាជ ដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអសង្ខេយ្យកប្ប ។ កន្លងទៅមួយសែនកប្ប នឹងមានព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម កើតក្នុងត្រកូល ព្រះបាទឱក្កាករាជ ត្រាស់ដឹងក្នុងលោក ។ នរៈនេះ បើចូលទៅកាន់កំណើតណា ទោះជាទេវតា ឬជាមនុស្ស នឹងជាអ្នកមានភោគៈមិនខ្វះខាតក្នុងបច្ឆិមជាតិ នឹងបាននូវភាពជាមនុស្ស ។ ក្នុងកាលនោះ នរៈនេះជាអ្នកស្វាធ្យាយមន្ត ដល់នូវត្រើយ នៃវេទទាំង ៣ កាលស្វែងរកប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម នឹងត្រាច់ទៅតាមផែនដី ។ នរៈនេះ លុះកាលជា

ខាងក្រោយ ក៏ចេញបួស ត្រូវកុសលមូលដាស់តឿន នឹងត្រេកអរក្នុងសាសនា នៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមគោតម ។ នរៈនេះ នឹងញុំាងព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមគោតម ជាសក្យៈដ៏ប្រសើរ ឲ្យប្រោសប្រាណ នឹងដុតកម្តៅនូវកិលេសទាំងឡាយ ហើយបានជាព្រះអរហន្ត ។

ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនៅក្នុងសាសនា នៃព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ខ្ញុំឥតភ័យ ដូចជាស្តេចខ្លាធំ ឬដូចជាកេសររាជសីហ៍ ជាស្តេចម្រឹគនៅក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំមិនដែលឃើញនូវកំណើតរបស់ខ្ញុំ ក្នុងទេវលោកកម្សត់ ឬក្នុងកំណើតមនុស្សកម្សត់ ឬក៏ក្នុងទុគ្គតិឡើយ នេះជាផលនៃការបម្រើ ។ ខ្ញុំជាអ្នកប្រកបក្នុងវិវេក ជាអ្នកមានចិត្តស្ងប់ មិនមានឧបធិមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្លីង ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់នូវទន្លីង ។ ឱហ្ន៎ ! ដំណើរ ដែលខ្ញុំមក ក្នុងសម្នាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ល្អណាស់ហ្ន៎ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ បានដល់ហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយដែរ ។

រឿងក្នុងវគ្គដែលពោលមកនេះ ជារឿងដែលសម្ដែងឲ្យឃើញអំពីបុណ្យកុសលបារមីផ្ទាល់ខ្លួន របស់ព្រះជតុកណ្ណិត្ថេរ ដែលបានសន្សំទុករួចមកហើយ ដោយអស់រយៈពេលមួយសែនកប្ប ។ ចំណែកក្នុងរឿងដែលបានធ្វើបុណ្យកុសល រួមជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរី និងមាណពដទៃទៀតនោះ នាសម័យនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធកស្សបជាម្ចាស់នោះ ដូចដែលមានសម្ដែងទុកនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្ដីបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** ដូចដែលបានពោលរួចមកហើយ នៅក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះអជិតត្ថេរនោះឯង ។

បុណ្យរបស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយនោះ រមែងដើរទៅតាមពុទ្ធតម្រាស់ ដែលព្រះមានជោគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរួចផុតហើយ អំពីអន្ទាក់ទាំងពួង សូម្បីអ្នកទាំងឡាយក៏ដូចគ្នា ដូច្នេះចូរអ្នកទាំងឡាយត្រាច់ទៅតាមជនបទ រាជធានីផ្សេងៗ ដើម្បីឲ្យបានជាប្រយោជន៍ ដល់មហាជនជាច្រើនផងចុះ ។ ដូច្នោះហើយ បានជាព្រះជតុកណ្ណិត្ថេរ ក៏គង់នឹងកាន់យកគោលការណ៍ទាំងនោះ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះសាសនានេះផង និងដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់

ពុទ្ធបរិស័ទផងដែរ ។

ព្រះជតុកណ្ណិត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

ការបរិនិព្វានរបស់លោក មិនឃើញមានសម្ដែងទុកក្នុងគម្ពីរណាថា លោកបរិនិព្វានក្នុងទីណា ឬកន្លែងណានីមួយនោះទេ ។៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះជតុកណ្ណិត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះភទ្រាវុធត្ថេរ ✍

" លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ "

ព្រះភទ្រាវុធ លោកមានអរិយធម្មសម្បត្តិថ្នាក់អសេក្ខបុគ្គល លោកក៏រាប់ចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវកផងដែរ គឺជាសាវកធំរបស់ព្រះពុទ្ធ ៨០ រូប មុននឹងលោកមកបួស លោកក៏ធ្លាប់បានជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរី ហើយបានរៀនចេះចប់វិជ្ជាត្រៃវេទ ទាំងខ្លួនលោកក៏មានបរិវារ ១០០០ នាក់ ព្រះភទ្រាវុធជាព្រះមហាថេរៈ ដែលគួរឲ្យគោរពរាប់អាន ចំណែកជីវប្រវត្តិរបស់លោកមានសម្តែងទុកទាំងអតីតជាតិ និងបច្ចុប្បន្នជាតិ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងអតីតជាតិរបស់ព្រះភទ្រាវុធត្ថេរ តាមដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីព្រះបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** ដោយលោកធ្លាប់បានធ្វើបុណ្យកុសលធម៌ផ្សេងៗ រួមជាមួយគ្នានឹងអាចារ្យពាវរី និងមាណព ១៥ នាក់ទៀត ព្រមទាំងបរិវារទាំងឡាយរបស់លោករួចមកហើយ ក្នុងអតីតជាតិ តែក្នុងទីនេះ មិនបានលើក

យកមកពោលទៀតទេ ពីព្រោះបានពោលរួចមកហើយ ក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមោឃរាជត្ថេរ ដូច្នេះ បើអ្នកសិក្សាចង់ដឹងក្នុងរឿងនេះ ចូរទៅមើល (នៅក្នុងជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ភាគ ៤) ។

ចំណែកជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិរបស់ព្រះភទ្រាវុធត្ថេរ តាមដែលមានសម្តែងប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** និងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះ នឹងសូមលើកយកតែសាច់រឿងក្នុងព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ព្រះភទ្រាវុធត្ថេរ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលលោកចម្រើនវ័យធំដឹងក្តីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួនធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលភទ្រាវុធ ស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរី ជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរីមានលក្ខណៈពិសេស របស់ព្រះមហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិតរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយ

ក្នុងភាពជាយាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសល ចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវរី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

កទ្រាវុធ ព្រមដោយមាណព ដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួសទៅតាមអាចារ្យពាវរីដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅក្នុងទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុក និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីវិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយអាចារ្យពាវរីបានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្វើញរ័ៗ ចូលទៅរកអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរី កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់

ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ពូពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អនៅក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរី ហើយពោលដាស់តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹង ក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកនាយកទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់

សក្យរាជ នៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំងនៃព្រះបាទបសេនទិកោសល នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីបានឮដូច្នោះ ហើយក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្សដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចទ្រង់ឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹងឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះ សួរអាចារ្យពាវរីថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថាព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ។ អាចារ្យពាវរីក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណាព្យាករណ៍សាស្រ្ត ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះលោកនាយក មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវ ក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គ

ចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរឲ្យទឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត៣៦ ព្រះអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តទឹកគិតទូលសួរ ។ ពេលដែលពាវរីពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចងបញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះលោកនាថ កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផង ។

កទ្រាវុធមាណព ជាមាណពម្នាក់ ក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ រហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ១២ កាលកទ្រាវុធ បានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៖-

(កទ្រាវុធដ៏មានអាយុទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអារាធនាព្រះអង្គ អ្នកលះអាល័យ កាត់តណ្ហា មិនរំភើប (ព្រោះលោកធម៌) លះសេចក្តីត្រេកអរ ឆ្លងអន្លង់ហើយ រួចផុតស្រឡះហើយ លះធម៌គ្រឿងកំណត់ (ដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិ) ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាញាណ

បពិត្រព្រះអង្គជាវីរបុរស ពួកជនអ្នកនៅក្នុងជនបទផ្សេងៗ ចង់ស្ដាប់ព្រះវាចារបស់ព្រះអង្គ បានមកព្រមគ្នាហើយ អំពីជនបទនោះៗ បើបានស្ដាប់ព្រះវាចា របស់ព្រះអង្គហើយ នឹងត្រឡប់អំពីទីនេះវិញ សូមព្រះអង្គទ្រង់ដោះស្រាយបញ្ហា ដើម្បីជនទាំងអម្បាលនោះ ព្រោះធម៌នោះ ព្រះអង្គបានជ្រាបហើយ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលកប្បមាណវ) បុគ្គលគួរកម្ចាត់បង់នូវតណ្ហា ជាគ្រឿងប្រកាន់មាំ ក្នុងចំណែកខាងលើ ក្នុងចំណែកខាងក្រោម និងក្នុងចំណែកទទឹង គឺត្រង់កណ្ដាលឲ្យអស់ទៅ ព្រោះថា ជនទាំងអម្បាលនោះ ប្រកាន់មាំនូវរបស់ណាៗ ក្នុងលោក មាររមែងជាប់តាមសត្វ ដោយរបស់នោះៗ វិញដែរ ហេតុនោះ ភិក្ខុកាលដឹង ឃើញនូវពួកសត្វអ្នកជាប់នៅក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗ ជាទីតាំងនៃមច្ចុមារនេះថា សត្វជាប់នៅ ព្រោះសេចក្ដីប្រកាន់មាំដូច្នេះ គប្បីជាអ្នកមានសតិ មិនប្រកាន់មាំ នូវគ្រឿងខ្វល់ក្នុងលោកទាំងពួង ។

ក្នុងខណៈដែលព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់តបបញ្ហានោះចប់ ទេវតា និងមនុស្សជាច្រើន ដោយអំណាចការអប់រំវាសនាបារមីរួមជាមួយគ្នានឹង

ព្រះកុទ្រាវុធត្ថេរ ធម្មចក្ខុក៏បានកើតឡើង ដោយពិចារណាឃើញទៅតាមសេចក្តីពិតថា សភាវធម៌ណានីមួយ មានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌នោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតាដែរ ។ ចំណែកព្រះកុទ្រាវុធក៏មានចិត្តផុតស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះអស់នូវការប្រកាន់ចំពោះសង្ខារ ។ គ្រានោះ បរិក្ខារផ្សេងៗ របស់តាបសដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និងពុកមាត់ ពុកចង្កាក៏បាត់អស់ទៅមួយរំពេចពេលនោះឯង ព្រមគ្នានឹងការបានសម្រេចព្រះអរហត្តផលនោះ បរិក្ខារទាំង ៨ ក៏មកប្រាកដឡើង ដូចជាព្រះថេរៈដែលមានវស្សា ១០០ ហើយដូច្នោះឯង ហើយក៏ប្រកាសឡើងថា បពិត្រព្រះសាស្តា ព្រះអង្គជាសាស្តារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។

កាលដែលព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ដោះស្រាយសោឡសបញ្ហានោះចប់ហើយ កុទ្រាវុធមាណព ព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់របស់លោក បានក្រាបទូលសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ក្នុងសាសនព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ហើយព្រះមុនីក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាត ឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

ទើបរាប់ថា ព្រះកង្ខារេវតត្ថេរ ជាមហាថេរៈ ពីព្រោះលោកបាន ជួយក្នុងការផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌វិន័យ ប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលដ៏សមគួរ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ពុទ្ធបរិស័ទនាសម័យនោះ ។

ព្រះកង្ខារេវតត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាល ដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

ការបរិនិព្វានរបស់លោក មិនឃើញមានសម្តែងទុកក្នុងគម្ពីរ ណាថា លោកបរិនិព្វានក្នុងទីណា ឬកន្លែងណាទីមួយនោះទេ ។ល។

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះកង្ខារេវតត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះឧទយត្ថេរ ✍

“ លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ ”

ព្រះឧទយត្ថេរ លោកជាព្រះមហាថេរៈមួយរូប ជាអ្នកដល់នូវភាពខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងអរិយធម៌ ហើយក៏ជាអ្នកមានចំណេះចេះដឹង និងសមត្ថភាពល្អ ថែមទាំងបានទទួលនូវកិត្តិយសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺលោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ដែលជាសាវ័កធំរបស់ព្រះពុទ្ធអង្គ ៨០ រូប ទាំងខ្ជួនលោកមុននឹងមកបួស ក៏ធ្លាប់ធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរី ហើយក៏ជាអ្នកទទួលនាំបញ្ហា របស់អាចារ្យពាវរីទៅក្រាបទូលសួរចំពោះព្រះមហាវីរៈ ដើម្បីពិសោធរកការពិតរបស់ព្រះអង្គថា ព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធមែន ឬក៏មិនមែន ទាំងជីវប្រវត្តិរបស់លោកវិញ មានសម្តែងប្រាកដទុកទាំងអតីតជាតិ និងបច្ចុប្បន្នជាតិផងដែរ ។

ការកសាងបុណ្យបារមីរបស់ព្រះឧទយៈ ដែលមានមកហើយក្នុងអតីតជាតិនោះ ដោយមានពោលថា លោកក៏ធ្លាប់ធ្វើបុណ្យរួមជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរី និងមាណព ១៥ នាក់ទៀត ព្រមទាំង

បរិវាររបស់ខ្លួនផងដែរ ក្នុងរឿងទាំងអស់នោះ មានសម្ដែងប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្ដីបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** ថា ៖-

ការបំពេញសេចក្ដីល្អរបស់លោក ដែលរួមជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរី និងមិត្តធម៌នោះ ក្នុងទីនេះមិនបានលើកយកមកពិពណ៌នាតទៅទៀតទេ ពីព្រោះបានសម្ដែងយ៉ាងពិស្ដារហើយ នៅក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមោឃរាជត្ថេរ ដូច្នេះ បើចង់បានសេចក្ដីពិស្ដារចូរទៅមើលក្នុងទីនោះចុះ មាននៅក្នុងជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ភាគ ៤ ។

ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះឧទយត្ថេរក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិ តាមដែលមានសម្ដែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្ដីបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** និងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះ នឹងសូមលើកយកតែសាច់រឿងពីព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្ដីថា ៖-

ព្រះឧទយៈ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលលោកចម្រើនវ័យធំដឹងក្ដីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួន ធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរី ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។

កាលដែលឧទយៈស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរីជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរី មានលក្ខណៈពិសេសរបស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិតរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយនៅក្នុងភាពជាឃរាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវារី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

ឧទយៈ ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួសតាមអាចារ្យពាវរីដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុក និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីវិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយ

អាចារ្យពាវរីបានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្វើញរ័ៗ ចូលទៅរកពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរី កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកពាវរី ហើយពោលដាស់តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា

៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ ពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹង ក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកនាយកទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជ នៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំង នៃព្រះបាទបសេនទិកោសល នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីបានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្ស ដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹង ឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះសួរអាចារ្យពាវរីថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ? អាចារ្យពាវរី ក៏បានពោលពន្យល់

មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះលោកនាយក មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរឲ្យនឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះពុទ្ធអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួរ ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចងបញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលត្រូវចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះភគវា កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផង ។

ឧទយមាណព ជាមាណពម្នាក់ ក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ រហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូល

សួរនូវបញ្ហាជាលំដាប់ទី ១៣ កាលឧទយៈ បានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាត ហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៖-

(ឧទយមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការដោយបញ្ហា ទើបមកគាល់ (ដើម្បីសួរ) ព្រះអង្គជាអ្នកបំពេញឈាន មានព្រះសន្ដានប្រាសចាកធូលី គឺកិលេស មិនមានអាសវៈ បានទ្រង់ធ្វើកិច្ច ដែលគួរធ្វើស្រេចហើយ ដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង សូមព្រះអង្គទ្រង់សម្ដែងនូវវិមោក្ខធម៌ គឺព្រះអរហត្ត ជាគ្រឿងទម្លាយអវិជ្ជាចេញបាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឧទយៈ) តថាគតពោលនូវការលះនូវកាមច្ឆន្ទៈ និងទោមនស្ស ទាំងពីរយ៉ាងផង ការបន្ទោបង់នូវសេចក្ដីរួញរាផង ការឃាត់បង់នូវកុក្កុច្ចៈផង មានឧបេក្ខា និងសតិដ៏បរិសុទ្ធ មានសេចក្ដីត្រិះរិះក្នុងធម៌ជាប្រធានថា ជាវិមោក្ខធម៌ គឺព្រះអរហត្ត ជាគ្រឿងទម្លាយនូវអវិជ្ជាចេញបាន ។

សត្វលោក មានអ្វីជាគ្រឿងចងទុក អ្វីជាគ្រឿងសញ្ចរទៅនៃសត្វលោកនោះ លោកពោលថា និព្វានៗ ដូច្នេះ តើព្រោះលះអ្វីបាន ?

សត្វលោកមានសេចក្តីត្រេកត្រអាល ជាគ្រឿងចងទុក មានសេចក្តីគិតជញ្ជឹង ជាគ្រឿងសញ្ចរទៅនៃសត្វលោកនោះ ដែលលោកពោលថា និព្វាន ព្រោះលះតណ្ហាចេញបាន ។

កាលបុគ្គលមានសតិ ត្រាច់ទៅដូចម្តេច វិញ្ញាណទើបរលត់ យើងខ្ញុំមកគាល់ ដើម្បីនឹងទូលសួរព្រះអង្គ និងបានស្តាប់ព្រះវាចារបស់ព្រះអង្គ ។

កាលបុគ្គលមិនត្រេកត្រអាលចំពោះវេទនា ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ មានសតិត្រាច់ទៅយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណទើបរលត់ទៅ ។

ក្នុងពេលដែលព្រះទសពល ត្រាស់តបបញ្ហានោះចប់ហើយ ធម្មចក្ខុបានកើតឡើងដល់មនុស្ស និងទេវតាជាច្រើន ព្រមទាំងបរិវាររបស់ឧទយមាណព ដោយអំណាចការអប់រំវាសនាបារមី ដូចគ្នានឹងឧទយមាណព ក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល ព្រមគ្នានោះបរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម ព្រមទាំងពុកមាត់ពុកចង្កាក៏បាត់អស់ទៅមួយរំពេចពេលនោះឯង បានប្រាកដនូវសំពត់កាសាវៈវិញ កាលមានភាវៈជាភិក្ខុហើយ បានពោលឡើងថា បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់និរទុក្ខ ព្រះអង្គជាសាស្តារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ

ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ ក្រោយពីព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់តបបញ្ហា នោះចប់សព្វគ្រប់ហើយ ឧទយមាណព ព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ ក៏បានសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ក្នុងធម្មវិន័យ នេះ គ្រានោះ ព្រះសម្ពុទ្ធក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាត ការបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

មានសេចក្តីក្នុងអដ្ឋកថាអធិប្បាយតទៅថា មាណព ១.០០០ នាក់ ដែលជាសិស្សរបស់ឧទយមាណព បានសម្រេចជាព្រះអរហន្ត បានបួសដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ហើយក៏បានពោលឡើងថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ព្រះអង្គជាសាស្តារបស់ខ្ញុំ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។

ព្រះឧទយត្ថេរ កាលលោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

ការបរិនិព្វានរបស់លោក មិនឃើញមានសម្តែងទុកក្នុងគម្ពីរណាថា លោកបរិនិព្វានក្នុងទីណា ឬកន្លែងណាមួយនោះទេ ។ល។

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះឧទយត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបោសាលត្ថេរ ✍

" លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ "

ព្រះបោសាលត្ថេរ លោកជាព្រះអសេក្ខបុគ្គល ដែលជាអ្នកទ្រទ្រង់គុណ គឺវិជ្ជាធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ នៅក្នុងព្រះសាសនានេះ ទាំងខ្លួនលោកក៏មានកិត្តិយសផងដែរ ដោយបានសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កមួយរូប ប៉ុន្តែមុននឹងលោកចូលមកបួសនៅក្នុងសាសនមណ្ឌលនេះ លោកក៏ធ្លាប់បានធ្វើជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរី ចំណែកជីវប្រវត្តិរបស់លោក មានសម្តែងទុកទាំងក្នុងអតីតជាតិនិងបច្ចុប្បន្នជាតិ ដែលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងក្រៃលែង ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងអតីតជាតិរបស់ព្រះបោសាលត្ថេរ មានសម្តែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីនៃព្រះបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** ថា ព្រះបោសាលត្ថេរ បានកសាងសន្សំបុណ្យកុសលបារមី រួមជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរី និងមាណព ១៥ នាក់ទៀត ព្រមជាមួយនឹងបរិវាររបស់ខ្លួន តែក្នុងទីនេះ មិនបានលើកយកមកទៀតទេ ពីព្រោះមាន

នៅក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមោឃរាជត្ថេរហើយ (ក្នុងជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ភាគ ៤) ដូច្នេះ បើអ្នកសិក្សាចង់ដឹងក្នុងសេចក្តីនេះ ចូរទៅមើលក្នុងទីនោះផងចុះ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិរបស់ព្រះបោសាលត្ថេរ មានសម្តែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីនៃព្រះបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** និងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះ និងសូមលើកយកតែសាច់រឿងពីព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ព្រះបោសាលត្ថេរ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលលោកចម្រើនវ័យធំដឹងក្តីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួនធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលបោសាលមាណព ស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរី ជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទ ជាពិសេសនោះ ក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរី មានលក្ខណៈពិសេសរបស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិតរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយក្នុងភាពជាឃរាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវរី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

បោសាលៈ ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួសទៅតាមអាចារ្យពាវរីដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុក និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីវិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយអាចារ្យពាវរីបានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្មើញរ័ៗ ចូលទៅរកពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរី កាលបើបានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏

បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ឮពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកអាចារ្យពាវរី ហើយពោលជាស់តឿន ឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ គេជាអ្នកពោលពាក្យកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹងក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែ

ក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកនាយកទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជ នៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំង នៃព្រះបាទបសេនទិកោសល នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីបានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្សដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្ដេចឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹងឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះសួរអាចារ្យពាវរីថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ? អាចារ្យពាវរី ក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះលោកនាថ មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គនឹងបានជាស្ដេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់

គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរឲ្យនឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ខ ព្រះពុទ្ធអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួរ ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចង់បញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះភគវា កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផង ។

ពោសាលមាណព ជាមាណពម្នាក់ក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ រហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរបញ្ហាជាលំដាប់ទី ១៤ កាលពោសាលៈ បានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៖-

(ពោសាលមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការដោយបញ្ហា ទើបមកគាល់ដើម្បីសួរ ព្រះអង្គសម្តែងព្រះប្រាជ្ញាញាណក្នុងកាលជាអតីត មិនញាប់ញ័រ (ចំពោះសុខទុក្ខ)

មានសេចក្តីសង្ស័យកាត់បង់ហើយ ដល់នូវត្រើយ នៃធម៌ទាំងពួង បពិត្រព្រះអង្គជាសក្យពង្ស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមទូលសួរ ញាណរបស់បុគ្គលមានសេចក្តីកំណត់កត់សម្គាល់ក្នុងរូប បានជាក់ច្បាស់ (បានសម្រេចដល់នូវរូបជ្ឈានហើយ) លះបង់រូបារម្មណ៍ទាំងអស់បានហើយ (កន្លងរូបជ្ឈានហើយ) ឃើញទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅថា វត្ថុបន្តិចបន្តួចមិនមាន (សម្រេចអរូបជ្ឈាន ដែលហៅថាអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ) បុគ្គលមានសភាពដូច្នោះ តើព្រះអង្គគប្បីប្រៀនប្រដៅដោយប្រការដូចម្តេចទៀត ?

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលបោសាលៈ) តថាគតជ្រាបវិញ្ញាណដ្ឋិតិ (ភូមិជាទីតាំងនៃវិញ្ញាណ) ទាំងអស់ ទើបជ្រាបបុគ្គលនោះ កំពុងស្ថិតនៅ មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុង (អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ) មានអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈនោះ ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈជាដែនកើត មានសេចក្តីត្រេកត្រអាល ជាគ្រឿងប្រកបដូច្នេះ លុះតថាគត ជ្រាបច្បាស់យ៉ាងនេះហើយ លំដាប់អំពីអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាននោះ ក៏រមែងពិចារណាឃើញច្បាស់ ក្នុងសហជាតធម៌នោះ នេះឯងជាញាណ ដ៏ពិតប្រាកដ របស់ព្រាហ្មណ៍

នោះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តចប់ព្រហ្មចរិយធម៌ ។

កាលព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់តបបញ្ហានោះចប់ហើយ ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញាដែលឃើញធម៌ទៅតាមសេចក្ដីពិត បានកើតឡើងដល់មនុស្ស និងទេវតាជាច្រើន ដោយពិចារណាឃើញថា សភាវធម៌ណានីមួយ មានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌នោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតាដែរ ព្រមទាំងមាណព ដែលជាបរិវាររបស់ខ្លួន ដោយការអប់រំវាសនាបារមី រួមជាមួយគ្នានឹងបោសាលៈ កាលបានសម្រេចព្រះអរហត្តផល ជាព្រះអសេក្ខបុគ្គល នៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះហើយ ព្រមគ្នានឹងការបានជាព្រះអរហន្តនោះ បរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម ក៏បាត់អស់ទៅ មកប្រាកដឡើងវិញ នូវបរិក្ខារទាំង ៨ ដែលជាបរិក្ខាររបស់ភិក្ខុមកជំនួសវិញ ហើយពោលឡើងថា បពិត្រព្រះមានបុណ្យ ព្រះអង្គជាសាស្ដារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវ័ករបស់ព្រះអង្គ ។

ក្នុងទីបំផុតនៃការត្រាស់តបសោឡសបញ្ហា របស់ព្រះជិនស្រី បោសាលមាណព ព្រមដោយមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ បាននាំគ្នាក្រាបទូល សូមព្រះមានជោគ ដើម្បីបព្វជ្ជា និង

ឧបសម្បទា ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធអង្គ ក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតការបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។

ព្រះបោសាលត្ថេរ លោកបានជាកម្លាំងដ៏សំខាន់ ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយព្រះពុទ្ធសាសនា ពីព្រោះលោកជាព្រះមហាថេរៈ នៅក្នុងសម័យបឋមពោធិកាល ហើយបានជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់ពុទ្ធបរិស័ទជាច្រើន ។

ព្រះបោសាលត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបោសាលត្ថេរ ចប់)

❖❖❖❖ ❖ ❖❖❖❖

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបិង្គិយត្ថេរ ✍

“ លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ ”

ព្រះបិង្គិយត្ថេរ លោកជាព្រះខីណាស្រព ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសាសនានេះចប់ហើយ ជាពិសេសនោះ លោកបានទទួលនូវកិត្តិយសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយលោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ប៉ុន្តែ មុននឹងលោកមកបួស ព្រះបិង្គិយត្ថេរក៏ធ្លាប់ធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរី ក្នុងឋានៈជាក្មួយប្រុសទៀតផង លោកជាសិស្សម្នាក់ក្នុងបណ្តាសិស្សទាំងអស់ ដែលជាអ្នកនាំនូវបញ្ហាទៅក្រាបទូលសួរចំពោះព្រះមានជោគ រីឯចំណែកជីវប្រវត្តិក៏មានសម្តែងទុកទាំងអតីតជាតិ និងបច្ចុប្បន្នជាតិផងដែរ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងអតីតជាតិរបស់ព្រះបិង្គិយត្ថេរ តាមដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីនៃបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** ថា ព្រះបិង្គិយត្ថេរលោកធ្លាប់បានសន្សំសេចក្តីល្អផ្សេងៗ រួមជាមួយនឹងអាចារ្យពាវរី និងមាណព ១៥ នាក់ទៀត ព្រមទាំងបរិវាររបស់

លោករួចមកហើយក្នុងអតីតជាតិ ប៉ុន្តែ ក្នុងទីនេះមិនបានលើកយកមកទៀតទេ ពីព្រោះបានសម្តែងទុកយ៉ាងពិស្តារនៅក្នុងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមោឃរាជត្ថេរ (នៅក្នុងជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ភាគ ៤) ដូច្នេះ បើអ្នកសិក្សាចង់ដឹងក្នុងសេចក្តីនេះ ចូរទៅមើលផងចុះ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិរបស់ព្រះបិង្គិយត្ថេរ តាមដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីព្រះបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** នៃ **បារាយនវគ្គ** និងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ចូឡនិទ្ទេស** តែក្នុងទីនេះនឹងសូមលើកយកតែសាច់រឿងពីព្រះបាលីមក ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ព្រះបិង្គិយៈ ជាបុត្ររបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលលោកចម្រើនវ័យធំដឹងក្តីឡើងហើយ បានចូលទៅថ្វាយខ្លួន ធ្វើជាកូនសិស្សរបស់អាចារ្យពាវរី ដើម្បីសូមការសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ។ កាលដែលបិង្គិយមាណពស្ម័គ្រចិត្តព្រមធ្វើជាកូនសិស្ស របស់អាចារ្យពាវរីនោះ ពីព្រោះអាចារ្យពាវរីជាអ្នកចេះដឹងសព្វគ្រប់ក្នុងវិជ្ជាត្រៃវេទជាពិសេសនោះ នៅក្នុងរាងកាយរបស់អាចារ្យពាវរី មានលក្ខណៈពិសេសរបស់មហាបុរស ៣ ប្រការ និងជាព្រះរាជបុរោហិតរបស់

ព្រះបាទបសេនទិកោសលទៀតផង ។

កាលជាខាងក្រោយមក អាចារ្យពាវរីក៏មានការនឿយណាយក្នុងភាពជាឃរាវាស ទើបក្រាបទូលលាព្រះបាទបសេនទិកោសលចេញទៅបួស ក៏បានតាំងអាស្រមនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងគោធាវរី ដែលជាព្រំដែននៃដែនអស្សកៈ និងដែនមូឡកៈ តាំងចិត្តបំពេញផ្នួស និងជាគណាចារ្យ បានបង្រៀនមន្តផ្សេងៗ ដល់កូនសិស្សទាំងឡាយ ។

បិង្គិយៈ ព្រមដោយមាណពដែលជាកូនសិស្សដទៃៗ និងកូនសិស្សរបស់ខ្លួន ក៏បាននាំគ្នាចេញបួស ទៅតាមអាចារ្យពាវរីដែរ ។ កាលអាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅតាំងអាស្រមនៅទីកន្លែងនោះ ក្នុងស្រុក និងបរិវេណទាំងនោះ ក៏សម្បូរសប្បាយរុងរឿងឡើង រីឯអាចារ្យពាវរីវិញ ក៏បានទទួលអំណោយអំពីពពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ហើយក៏បានយកទៅបរិច្ចាគទាន ជាប្រចាំរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ថ្ងៃមួយ អាចារ្យពាវរីបានបរិច្ចាគទានរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មកកាន់អាស្រមវិញ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរាម្នាក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ស្រមកដោយធូលី ដើរធ្វើញ័រៗ ចូលទៅរកពាវរីព្រាហ្មណ៍ ហើយក៏និយាយសុំទ្រព្យ ៥០០ កហាបណៈ ។ ចំណែកអាចារ្យពាវរី កាលបើបាន

ឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ រួចក៏បានប្រាស្រ័យសាកសួរសុខទុក្ខ ហើយឆ្លើយប្រាប់ថា យើងអស់ទ្រព្យហើយ ពីព្រោះយើងបានបរិច្ចាគទានទើបតែរួចដែរ ។ ពេលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ខឹងឡើង ទើបគិតក្លែងជារឿងបោកបញ្ឆោតគំរាមកំហែងឡើងថា បើអ្នកមិនឲ្យទ្រព្យដល់យើងទេ រយៈពេល ៧ ថ្ងៃទៀត ក្បាលរបស់អ្នកត្រូវបែកជា ៧ ភាគ ។ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ពួពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់នោះហើយ ក៏ភ័យខ្លាច រហូតដល់បរិភោគមិនបាន សម្រាន្តមិនលក់ ធ្វើឲ្យរាងកាយស្គាំងស្គម ។

គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ ជាអ្នកមានបំណងល្អក្នុងហេតុទាំងនោះ ទើបចូលទៅរកពាវរី ហើយពោលដាស់តឿនឲ្យមានសតិថា ព្រាហ្មណ៍ចាស់ជរានោះ ជាអ្នកពោលកុហកបោកបញ្ឆោតទេតើ គេមិនដឹងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលបែកជា ៧ ភាគនោះទេ ។ ពេលនោះ អាចារ្យពាវរីត្រិះរិះគិតថា ទេវតានេះគង់នឹងដឹងក្នុងរឿងនេះហើយ ទើបសួរឡើងថា អ្វីជាក្បាល អ្វីដែលជាធម៌ នាំឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះ ?

លំដាប់នោះ ទេវតាក៏ឆ្លើយថា សូម្បីខ្ញុំក៏មិនដឹងថា អ្វីជា

ក្បាល អ្វីជាធម៌ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យក្បាលដាច់ធ្លាក់ចុះដូចគ្នាដែរ តែក្នុងរឿងនេះ មានតែព្រះលោកនាយកទេ ទ្រង់ជាព្រះរាជឱរសរបស់សក្យរាជ នៃរាជវង្សរបស់ព្រះបាទឱក្កាករាជ ព្រះអង្គប្រាកដជាជ្រាបក្នុងរឿងនេះហើយ តែឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងរាជវាំង នៃព្រះបាទបសេនទិកោសល ក្នុងក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ។ អាចារ្យពាវរីបានឮដូច្នោះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយឡើងវិញ ក៏បានរំសាយភាពកើតទុក្ខទាំងនោះ ទើបបានហៅកូនសិស្ស ដែលសម្រេចមន្តមកប្រាប់ឲ្យដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតជាងសព្វសត្វទាំងពួង ឥឡូវស្តេចឧប្បត្តិឡើងហើយក្នុងលោក ពួកអ្នកចូរទៅស៊ើបដំណឹងឲ្យដឹងការពិតមើល ។ ពួកកូនសិស្សទាំងនោះសួរអាចារ្យពាវរីថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ពួកខ្ញុំនឹងដឹងថា ព្រះពុទ្ធដោយឧបាយយ៉ាងណាទៅ ? អាចារ្យពាវរី ក៏បានពោលពន្យល់មាណពទាំងនោះ ឲ្យមើលទៅនៅក្នុងតម្រាលក្ខណព្យាករណ៍សាស្ត្រ ពួកអ្នកនឹងដឹងថា ព្រះលោកនាយក មានលក្ខណៈប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ តាមដែលមានពោលទុកក្នុងមន្តទាំងឡាយយ៉ាងជាក់ច្បាស់ហើយ ។ បើព្រះអង្គនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រះអង្គ

នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាអ្នកឈ្នះសត្រូវក្នុងទិសទាំងពួង ទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ មិនប្រើអាជ្ញា និងអាវុធ ។ បើព្រះអង្គចេញទៅបួសវិញ នឹងបានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាសាស្តាឯកក្នុងលោក ។ ប៉ុន្តែមួយទៀត បើចង់ដឹង ចូរឲ្យនឹកទូលសួរបញ្ហាដោយចិត្ត ៣ ៖ ព្រះពុទ្ធអង្គប្រាកដជាត្រាស់តបបញ្ហានោះ ដោយព្រះវាចាដ៏ស្រទន់ តាមដែលចិត្តនឹកគិតទូលសួរ ។ ពេលដែលអាចារ្យពាវរីពោលប្រាប់វិធីនេះ ដូច្នេះហើយ ទើបចងបញ្ហាឲ្យមាណពទាំង ១៦ នាក់នោះ ដែលបានចេញទៅស៊ើបមើលដំណឹងរកព្រះភគវា កាលបើឃើញហើយ ចូរសួរបញ្ហានេះផង ។

បង្គិយមាណព ជាមាណពម្នាក់នៅក្នុងចំណោមមាណព ១៦ នាក់នោះ បានធ្វើដំណើរទៅស៊ើបមើលដំណឹងព្រះមានព្រះភាគ រហូតទៅដល់បាសាណកចេតិយ នៃដែនមគធៈ និងបានជាអ្នកក្រាបទូលសួរនូវបញ្ហាជាលំដាប់ទី ១៦ កាលបិង្គិយៈ បានទទួលពុទ្ធានុញ្ញាតហើយ ទើបក្រាបទូលសួរបញ្ហាឡើងថា ៖-

(បិង្គិយមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សចាស់ មិនសូវមានកម្លាំង មានពណ៌សម្បុរអាប់អន់ ភ្នែកក៏

មិនស្តាប់ឮ ត្រចៀកសម្រាប់ស្តាប់ ក៏មិនស្តាប់ឮ សូមកុំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គវង្វេងវង្វាន់វិនាសក្នុងចន្លោះ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ធម៌ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គគួរដឹង ជាគ្រឿងលះជាតិ និងជរា ក្នុងអត្តភាពនេះឲ្យទាន ?

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលបិង្គិយៈ) អ្នកចូរឃើញថា ជនទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រមាទ រមែងលំបាកព្រោះរូបជាហេតុ រមែងឈឺចាប់ក៏ព្រោះរូបជាហេតុ ម្នាលបិង្គិយៈ ព្រោះដូច្នោះអ្នកកុំប្រមាទ ចូរលះរូបចោលចេញ ដើម្បីមិនកើតតទៅទៀត ។

ទិសទាំងឡាយនេះ គឺទិសធំ ៤ ទិសតូច ៤ ទាំងទិសខាងលើ ១ និងទិសខាងក្រោម ១ រួមត្រូវជា ១០ ទិស វត្ថុណាមួយក្នុងលោក ដែលព្រះអង្គមិនធ្លាប់ឃើញ មិនធ្លាប់ឮ មិនធ្លាប់ប៉ះពាល់ ឬមិនធ្លាប់ជ្រាប មិនមានទេ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ធម៌ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គគួរដឹង សម្រាប់លះជាតិ និងជរា ក្នុងអត្តភាពនេះ ?

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលបិង្គិយៈ) កាលបើអ្នកឃើញនូវពួកមនុស្ស ដែលត្រូវតណ្ហាកំពុងគ្របសង្កត់ ជាសត្វមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ កើតឡើងហើយ ត្រូវជរារួបរឹតហើយ ម្នាលបិង្គិយៈ ហេតុដូច្នោះ អ្នកកុំប្រមាទ ចូរលះតណ្ហាចោលចេញ

ដើម្បីមិនឲ្យកើតតទៅទៀត ។

ក្នុងពេលចប់ព្រះពុទ្ធតម្រាស់របស់ព្រះមហេសី ធម្មចក្ខុដែលប្រាសចាកនូវមន្ទិល បានកើតឡើងដល់មនុស្ស និងទេវតាជាច្រើន ដោយការអប់រំវាសនាបារមីរួចមកហើយ ដូចគ្នានឹងបោសាលមាណព ដោយពិចារណាឃើញថា សភាវធម៌ណានីមួយ មានការកើតឡើងជាធម្មតា សភាវធម៌ទាំងអស់នោះ ក៏មានការរលត់ទៅវិញជាធម្មតាដែរ ។ ចំណែកបិង្គិយមាណព បានសម្រេចធម្មាភិសម័យ ថ្នាក់សេក្ខបុគ្គល (គឺបុគ្គលត្រូវមានការសិក្សាជាបន្តទៀត) ហៅថាព្រះអនាគាមី (អ្នកបានធម៌ថ្នាក់នេះ មិនត្រឡប់មកកាន់លោកនេះទៀតទេ) ។ ហេតុដែលបិង្គិយមាណព បានសម្រេចត្រឹមតែជាព្រះអនាគាមី ពីព្រោះពេលដែលស្តាប់ព្រះលោកនាថ ទ្រង់ដោះស្រាយនូវបញ្ហានោះ ដោយមានចិត្តគិតរវើរវាយ នឹកដល់អាចារ្យពាវរីថា អ៊ំប្រុសរបស់យើងមិនមានឱកាស ដើម្បីមកស្តាប់ធម្មទេសនាដ៏ពីរោះយ៉ាងនេះសោះ ដោយអាស្រ័យទោសនៃការរវើរវាយចិត្ត ព្រោះតែសេចក្តីស្រឡាញ់ និងមានការកង្វល់ពីរឿងអាចារ្យពាវរី ទើបមិនអាចញ៉ាំងចិត្ត ឲ្យផុតស្រឡះចាកអាសវក្កិលេសបាន ។ គ្រានោះ

បរិក្ខាររបស់តាបស ដែលមានស្បែកខ្លាជាដើម និងពុកមាត់ពុកចង្កា ក៏បាត់អស់ទៅមួយរំពេចពេលនោះឯង ព្រមគ្នានឹងការបានសម្រេចព្រះអនាគាមិផល បិង្គិយមាណព ក៏មានភាវៈជាភិក្ខុឡើង ហើយក៏ប្រកាសឡើងថា បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់និរទុក្ខ ព្រះអង្គជាសាស្តារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាសាវ័ករបស់ព្រះអង្គ ។

កាលបើព្រះមុនី ទ្រង់ត្រាស់តបសោឡសបញ្ហានេះចប់ហើយ បិង្គិយមាណព ព្រមគ្នានឹងមាណព ១៥ នាក់ទៀត និងបរិវារទាំងអស់ ក៏បានក្រាបទូលសូមបព្វជ្ជាឧបសម្បទា នៅក្នុងធម្មវិន័យនេះ ហើយព្រះពុទ្ធអង្គ ក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាត នូវការបព្វជ្ជាឧបសម្បទានោះ ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ។ ក្រោយពីព្រះភគវា ទ្រង់ប្រទានការបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដល់មាណពទាំងអស់នោះរួចហើយ ក៏មានភិក្ខុប្រមាណ ១៦.០១៦ រូប និងបរិស័ទដទៃៗ ទៀត រួចហើយព្រះអង្គក៏ស្តេចយាងត្រឡប់ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញទៅ ។

ព្រះបិង្គិយត្ថេរ បានក្រាបទូលនឹងព្រះជិនស្រីថា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅប្រាប់នូវការកើតឡើងរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ដល់អាចារ្យពាវរីពីព្រោះលោកបានផ្តាំហើយផ្តាំទៀត ។ គ្រានោះ កាលព្រះមានបុណ្យ

ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតក្នុងរឿងនោះហើយ ព្រះបិង្គិយត្ថេរ ក៏បាននិមន្ត ឡើងជិះយានពាហនៈ ធ្វើដំណើរទៅរហូតដល់ស្ទឹងគោធាវរី ហើយ ចុះចាកយាននិមន្តទៅថ្មើរជើង សំដៅទៅកាន់អាស្រម របស់អាចារ្យ ពាវរី ។ ខណៈនោះ អាចារ្យពាវរីក៏បានក្រឡេកឃើញព្រះបិង្គិយត្ថេរ មិនមានគ្រឿងបរិក្ខាររបស់តាបសជាប់នឹងខ្លួនទៀត ដោយមានការៈ ជាភិក្ខុកំពុងនិមន្តចូលមក ទើបយល់ថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ឧប្បត្តិឡើងក្នុង លោកពិតប្រាកដហើយ ។ លុះព្រះបិង្គិយត្ថេរនិមន្តទៅដល់ អាចារ្យ ពាវរីសួរឡើងថា បពិត្រលោកម្ចាស់បិង្គិយៈ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ឧប្បត្តិ ឡើងក្នុងលោកពិតហើយឬ ? ព្រះបិង្គិយៈតបឡើងថា ត្រូវហើយ ព្រាហ្មណ៍ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ឧប្បត្តិឡើងក្នុងលោកមែន ព្រះអង្គបានសម្តែង ធម៌ឲ្យដល់ពួកអាត្មាបានស្តាប់ នៅឯបាសាណកចេតិយ ហេតុដូច្នេះ អាត្មា នឹងសម្តែងធម៌ទាំងនោះ ឲ្យលោកអាចារ្យបានស្តាប់ដែរ ។

អាចារ្យពាវរី ព្រមដោយបរិវារ បានបូជាព្រះបិង្គិយត្ថេរ នូវ គ្រឿងសក្ការៈរួចហើយ ក៏ឲ្យរៀបចំអាសនៈប្រគេនដល់ព្រះបិង្គិយៈៗ ឡើងគង់លើធម្មាសនៈនោះហើយ ក៏បានសម្តែងធម៌ តាមដែលព្រះ មហាវីរបុរសទ្រង់សម្តែងហើយនោះ ដោយព្រះបិង្គិយត្ថេរ លើក

យកសេចក្តីនៃព្រះធម៌ទាំងអស់នោះមួយមាតិកាៗ មកសម្តែងឲ្យដល់អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់ថា ៖

ព្រះមានជោគ ទ្រង់សម្តែងធម៌ ដែលជាធម៌ត្រាស់ដឹងឯង ជាធម៌ដែលមិនមានកំណត់ពេល ជាធម៌ដែលអស់ទៅនូវតណ្ហា ជាធម៌ដែលមិនមានអន្តរាយដល់អាត្មា ព្រះនិព្វានមិនបានមានឧបមាក្នុងទីណាៗ ។ គ្រានោះ អាចារ្យពាវរីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់បិង្គិយៈ ហេតុអ្វី បានជាលោកម្ចាស់ចេញចាកអំពីព្រះគោតមមក ព្រះអង្គជាអ្នកមានព្រះបញ្ញាដ៏ធំទូលាយ ដូចជាផែនដី ។ ព្រះបិង្គិយត្ថេរត្រាស់តបថា នែព្រាហ្មណ៍ អាត្មាមកនេះ មិនមែននៅប្រាសចាកព្រះគោតមទេ ដែលទ្រង់មានព្រះបញ្ញាដ៏ធំទូលាយ ដូចជាផែនដី ។ អាត្មាឃើញព្រះគោតមដោយចិត្ត ដូចឃើញដោយភ្នែក អាត្មាជាអ្នកមិនប្រមាទទាំងពេលយប់ ទាំងពេលថ្ងៃ ព្រោះដូច្នោះ ទើបអាត្មាពោលថា អាត្មាមិននៅប្រាសចាកព្រះគោតម ។ ធម៌ទាំងនោះ គឺសទ្ធា បីតិ មនៈ និងសតិរបស់អាត្មា រមែងមិនវិនាសប្រាសចាកសាសនារបស់ព្រះគោតមជាម្ចាស់ឡើយ ។ ព្រះគោតម ទ្រង់មានព្រះបញ្ញាដ៏ធំទូលាយ ដូចជាផែនដី ប្រសិនបើ ស្តេចយាងទៅកាន់

ទិសណាៗ អាត្មាក៏មានចិត្តបង្អោនទៅកាន់ទិសនោះៗ ដូចគ្នាដែរ ។

កាយរបស់អាត្មាគ្រាំគ្រាហើយ មានកម្លាំងខ្សោយ មិនបាន ទៅនៅក្នុងសម្នាក់ ដែលព្រះពុទ្ធគង់ប្រថាប់នៅនោះឡើយ តែអាត្មា តែងទៅដល់ជានិច្ច ដោយការត្រិះរិះ នៃព្រាហ្មណ៍ ចិត្តរបស់អាត្មា ប្រកបទៅតាមទិស ដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់គង់ប្រថាប់នៅនោះ ។ អាត្មា ដេកនៅក្នុងភក់ គឺកាម ជាអ្នកមាននូវសេចក្តីខ្វាយខ្វាល់ (ដោយ តណ្ហា ទិដ្ឋិ កិលេស មានះ ជាដើម) បានទៅជួបកោះ (ទីពឹង) កាលជាខាងក្រោយមក បានជួបព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលទ្រង់ជាអ្នកឆ្លងឱឃៈ (អន្លង់ទឹក គឺកិលេស) ព្រះអង្គជាអ្នកមិនមានអាសវៈ (កិលេស ដែលដេកត្រាំនៅក្នុងសន្តានចិត្ត) ។ សេចក្តីនេះ នៅក្នុងអដ្ឋកថា បានពោលទុកថា កាលព្រះបិង្គិយត្ថេរ សម្តែងព្រះធម៌ទេសនាឲ្យ អាចារ្យពាវរីស្តាប់ចប់ ព្រះមហាវីរបុរសទ្រង់ជ្រាប ដល់ការចាស់ក្លា នៃឥន្ទ្រីយ៍របស់ព្រះបិង្គិយត្ថេរ និងអាចារ្យពាវរី ទើបទ្រង់បញ្ចេញ ព្រះរស្មីពណ៌មាស ពីវត្តជេតពនមហាវិហារនាក្រុងសាវត្ថីមក ខណៈ ដែលព្រះបិង្គិយត្ថេរ កំពុងពណ៌នាអំពីព្រះគុណ របស់ព្រះពុទ្ធ ឲ្យ អាចារ្យពាវរីបានស្តាប់នោះ មួយរំពេចនោះ ក៏បានក្រឡេកឃើញ

ព្រះរស្មីរបស់ព្រះពុទ្ធ ក្នុងពេលដែលបានឃើញមុនដំបូងនោះ ក៏មិនទាន់បានជ្រាបថា ជារស្មីអ្វីដែរ ហើយពិចារណាតទៅទៀត ក៏បានឃើញព្រះមានបុណ្យ ប្រាកដដូចជាស្ដេចមកប្រថាប់ឈរ នៅពីខាងមុខខ្លួន ទើបព្រះបិង្គិយត្ថេរប្រាប់ដល់អាចារ្យពាវរីថា ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ស្ដេចនិមន្តមកហើយ គ្រានោះ អាចារ្យពាវរី ក៏ប្រញាប់ក្រោកឡើងលើកដៃប្រណម្យក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានជោគ ។

ព្រះសម្ពុទ្ធ កាលទ្រង់ផ្សាយព្រះរស្មីហើយ ទ្រង់បានបង្ហាញព្រះអង្គ ឲ្យអាចារ្យពាវរីបានឃើញ និងទ្រង់ពិចារណាដល់ធម៌ដែលជាទីសប្បាយដល់បុគ្គលទាំង ២ នេះ ហើយព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ព្រះគាថា តាមដែលមានសម្ដែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** និង **ចូឡនិទេស** ដូចមានសេចក្ដីថា ៖

វក្កលិ ១ ភទ្រាវុធ ១ និងអាឡវិគោតម ១ សុទ្ធតែជាអ្នកមានសទ្ធាចុះស៊ប់ យ៉ាងណាមិញ សូម្បីអ្នកក៏ចូរបញ្ចេញនូវសទ្ធាមកចុះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលបិង្គិយៈ អ្នកនឹងដល់នូវត្រើយនៃសង្សារជាទីតាំងនៃមច្ចុមារ ។

ក្នុងពេលចប់នូវព្រះគាថា ព្រះបិង្គិយត្ថេរ ក៏បានសម្រេចជា

ព្រះអរហន្ត រីឯអាចារ្យពាវរី ក៏បានសម្រេចជាព្រះអនាគាមី ចំណែក បរិវារ ៥០០ នាក់ របស់អាចារ្យពាវរីព្រាហ្មណ៍ ក៏បានសម្រេចជា ព្រះសោតាបន្នបុគ្គល ។

កាលព្រះបិង្គិយៈ បានសម្ដែងនូវសេចក្ដីជ្រះថ្លារបស់ខ្លួន ទើប ពោលឡើងថា ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្ដាប់ព្រះវាចារបស់ព្រះមហាមុនីហើយ ក៏មានសេចក្ដីជ្រះថ្លាយ៉ាងក្រៃលែងកើតឡើង ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកបើក គ្រឿងប្រក់ (បានដល់ តណ្ហា ទិដ្ឋិ កិលេស ទុច្ចរិត អវិជ្ជា) ហើយ ទ្រង់ជាអ្នកមិនមានដែកគោល (គឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ ឬការចង សេចក្ដីក្រោធជាដើម) ទ្រង់ជាអ្នកមានបដិភាណ (បដិភាណ មាន ៣ គឺ **បរិយត្តិបដិភាណ** បានដល់ ការឆ្លាតឈ្លាស ក្នុងព្រះបរិយត្តិ ១ **បដិបុច្ឆាបដិភាណ** បានដល់ ការឆ្លាតឈ្លាស ក្នុងការសាកសួរ ១ **អធិគមបដិភាណ** បានដល់ ការឆ្លាតឈ្លាស ក្នុងការត្រាស់ដឹង ១) ។ ព្រះសយម្ភូ ទ្រង់ឃើញហើយ នូវធម៌ដែលធ្វើឲ្យជាអធិទេព (ទេពដ៏ក្រៃលែង បានដល់ ទេព ៣ ប្រភេទ) ទ្រង់ជ្រាបនូវធម៌ ទាំងពួង ដែលធ្វើឲ្យព្រះអង្គ និងអ្នកដទៃប្រសើរឡើង ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ធ្វើនូវចំណែកជាទីបំផុត (ចប់) នៃបញ្ហាទាំងឡាយ ដល់ពួក

បុគ្គលដែលមានសេចក្តីសង្ស័យ ឲ្យអស់សេចក្តីសង្ស័យបាន ។

ក្នុងទីបំផុតព្រះបិង្គិយត្ថេរ បានប្រកាសនូវការរួចផុតរបស់ខ្លួន ដោយសទ្ធា ទើបពោលឡើងថា ព្រះនិព្វាន ដែលអ្វីៗ នាំទៅមិនបាន (គឺមិនត្រូវរាគៈជាដើមនាំទៅ) មិនកម្រើក (គឺមិនប្រែប្រួល) មិនមានឧបមាក្នុងទីណាៗ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដល់ (អនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ) ដោយពិត ការសង្ស័យក្នុងព្រះនិព្វាននោះ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានឡើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ចាំទុកខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាអ្នកមានចិត្តបង្អោនទៅយ៉ាងនេះ (មានចិត្តបង្អោនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន) ។

ព្រះបិង្គិយត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបិង្គិយត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ ✍

“ លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ ”

ព្រះនាគិតត្ថេរ លោកមានទ្រព្យសម្បត្តិជាព្រះអសេក្ខបុគ្គល ឬជាព្រះអរហន្ត លោកក៏ជាមហាសាវ័កមួយរូប ដែលរាប់ចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ៨០ រូប ឬហៅជាភាសាក្នុងព្រះសាសនានេះថា ព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ទាំងជាសាវ័កដែលធ្លាប់ជាពុទ្ធុបដ្ឋាក គឺជាអ្នកធ្លាប់ចាំបម្រើព្រះពុទ្ធអង្គមុនព្រះអានន្ទត្ថេរ ដែលព្រមរ៉ាប់ខ្លួន ធ្វើជាពុទ្ធុបដ្ឋាករបស់ព្រះពុទ្ធជាស្ថាពរនោះ ទាំងនេះទើបរាប់ថា ជាកិត្តិយសដ៏សំខាន់របស់លោកមួយផងដែរ ។

*ជីវប្រវត្តិដែលពោលដល់ខាងដើមជីវិត របស់ព្រះនាគិតត្ថេរ មានពណ៌នាទុកក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា** ដូចមានសេចក្តីថា ៖-*

ព្រះនាគិតៈ កើតឡើងក្នុងសក្យត្រកូល ក្នុងក្រុងកបិលពស្តុ មាននាមប្រាកដថា នាគិតកុមារ ។

ហេតុផលដែលនាគិតកុមារ ចូលមកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ព្រោះមកពីលោកកើតសទ្ធាជ្រះថ្លាយ៉ាងក្រៃលែង ពីព្រោះបានស្តាប់ **មធុបិណ្ឌិកសូត្រ** បានដល់ សូត្រដែលពោលដោយធម្មៈ ព្រះសូត្រនេះ ដូចមានសម្តែងក្នុង **គម្ពីរមជ្ឈិមនិកាយ មូលបណ្ណាសកៈ** និងសូមលើកយកមកសម្តែងទុកនៅក្នុងទីនេះ ចំពោះតែសេចក្តីដែលសំខាន់ៗ ប៉ុណ្ណោះ គឺ ៖-

សម័យមួយ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅនិគ្រោធារាមជិតក្រុងកបិលពស្តុ នៃដែនសក្កៈ បានត្រាស់តបបញ្ហារបស់ទណ្ឌ-បាណិសក្យៈ ដែលបានក្រាបទូលសួរថា ព្រះអង្គមានវាទៈយ៉ាងណាត្រាស់ប្រាប់យ៉ាងណា ដោយទ្រង់បង្ហាញទៅថា ទ្រង់មានវាទៈ និងត្រាស់ប្រាប់ក្នុងផ្លូវ ដែលនឹងមិនឈ្លោះជាមួយនរណាៗ ក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក និងក្នុងផ្លូវត្រង់សញ្ញា (ការកំណត់សេចក្តីដោយកិលេស ហៅថា កិលេសសញ្ញា) ឬមិនបិទបាំងខ្លួនតាម (មិននៅដេករឿយៗ) បុគ្គលមិនប្រកបដោយកាម អ្នកបណ្តេតបាប អ្នកអស់ការសង្ស័យ អស់ការរង្កៀស អស់ភាពកន្វល់ប្រាថ្នាចង់បានក្នុងកពតូចកពធំ ។ ដោយព្រះអង្គទ្រង់តំណាលរឿងនេះ ឲ្យភិក្ខុទាំង

ឡាយបានស្តាប់ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានក្រាបទូលឲ្យទ្រង់សម្តែង ព្រះអង្គក៏ទ្រង់សម្តែង ដោយសេចក្តីសង្ខេប រួចក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាចូលទៅរកព្រះមហាកច្ចាយនត្ថេរ ដើម្បីឲ្យព្រះមហាកច្ចាយនៈ អធិប្បាយក្នុងសេចក្តីនេះឲ្យពិស្តារ ។ ជាបឋមព្រះមហាកច្ចាយនៈ ពោលនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ប្រៀបដូចបុរស ដែលមានសេចក្តីត្រូវការខ្លឹមឈើ ដើរស្វែងរកខ្លឹមឈើ តែកន្លងហួសគល់ឈើ និងដើមនៃឈើដែលមានខ្លឹម ត្រឡប់មកស្វែងរកឈើនៅត្រង់មែក និងស្លឹក យ៉ាងណាមិញ សេចក្តីនេះ ក៏ដូច្នោះដែរ ។ កាលព្រះវិជិតមារ ទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅចំពោះមុខអ្នកទាំងឡាយៗ ក៏កន្លងហួសព្រះអង្គទៅហើយៗ ក៏ត្រឡប់មកសួរសេចក្តីនេះនឹងខ្ញុំព្រះករុណាវិញ ពិតណាស់ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ដឹង ទ្រង់ជាអ្នកមានបញ្ញាចក្ខុ ជាអ្នកឲ្យអមតធម៌ ជាព្រះតថាគត ពេលនេះ សមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយក្រាបទូលសួរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះភគវា ឲ្យព្រះអង្គទ្រង់ដោះស្រាយវិញចុះ បើព្រះអង្គដោះស្រាយយ៉ាងណា ចូរអ្នកទាំងឡាយចងចាំទុកសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។

ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានពោលឡើងដូច្នេះថា ប៉ុន្តែ លោកម្ចាស់

កច្ចាយនៈក៏ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លើកតម្កើងហើយ និងសព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ក៏ពោលសរសើរហើយដែរថា លោកម្ចាស់ជាអ្នកមានចំណេះដឹង មានសមត្ថភាព ថែមទាំងភាពអង់អាច ក្នុងការពង្រីកសេចក្តីសង្ខេបឲ្យពិស្តារបាន ហេតុដូច្នេះ សូមលោកម្ចាស់ពន្យល់ឲ្យល្អិតល្អន់ហ្មត់ចត់ ក្នុងសេចក្តីនេះ ឲ្យខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយបានជ្រាបផង ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកច្ចាយនៈ ទើបអធិប្បាយឲ្យស្តាប់ថា ចំណែកនៃសញ្ញា គឺការកំណត់កិលេសជាគ្រឿងយឺតយូរ រមែងគ្របសង្កត់បុណ្យ ព្រោះហេតុណា បើមិនភ្លើតភ្លើន មិនប្រកាន់ក្នុងហេតុ (អាយតនៈ ១២) នោះឯង ទើបជាទីអស់ទៅនៃកិលេសនិងអនុស័យ ។ **អនុស័យ** បានដល់ កិលេសដែលដេកត្រាំនៅក្នុងសន្តាន មាន ៧ គឺ **កាមរាគៈ** សេចក្តីត្រេកអរក្នុងវត្ថុកាម **បដិឃៈ** ការថ្នាំងថ្នាក់ ឬក្រេវក្រោធ **ទិដ្ឋិ** ការយល់ខុស **វិចិកិច្ឆា** ការស្ទាក់ស្ទើរសង្ស័យ ៨ យ៉ាង **មានៈ** ការប្រកាន់ខ្លួន ៩ យ៉ាង **ភវរាគៈ** ការត្រេកអរក្នុងភព **អវិជ្ជា** ការមិនដឹង ៤ ឬ ៨ យ៉ាង នុ៎ះឯងជាទីបំផុតនៃការចាប់កំណាត់ឈើ សស្ត្រា គឺការឈ្លោះវិវាទគ្នា ការចង្អុលមុខ ជេរទៅវិញទៅមក ការនិយាយស៊កសៀត ញុះញង់

ការនិយាយកុហក ដោយមានសេចក្តីអធិប្បាយជាលំដាប់ដូច្នេះថា

១. អាស្រ័យអាយតនៈខាងក្នុង និងអាយតនៈខាងក្រៅ កើតឡើង ការដឹងអារម្មណ៍ក៏កើតឡើង នេះហៅថា **វិញ្ញាណ** ។

២. រូបធម៌ និងនាមធម៌ ៣ ប្រការ គឺអាយតនៈខាងក្នុង ១ អាយតនៈខាងក្រៅ ១ និងវិញ្ញាណ ១ ហៅថា **ផស្សៈ** (ការពាល់ត្រូវ) ។

៣. ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ទើបកើតវេទនា (គឺការដឹង ដូចជាការដឹងសុខ ទុក្ខ មិនទុក្ខ មិនសុខ) ។

៤. ការដឹងក្នុងអារម្មណ៍ណា ក៏ចាំអារម្មណ៍នោះបាន (កាលបើមានវេទនា ក៏មានសញ្ញា) ។

៥. ការចាំអារម្មណ៍ណាបាន ក៏នឹកដល់អារម្មណ៍នោះ (កាលមានសញ្ញា ក៏មានវិតក្ក គឺការនឹកគិត) ។

៦. ការនឹកគិតក្នុងអារម្មណ៍ណា ក៏មានការយឺតយូរនៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍នោះ ។

៧. ការយឺតយូរ នៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ណា ចំណែកឯសញ្ញា គឺការកំណត់កិលេស ជាហេតុឲ្យកើតការយឺតយូរ ក្នុងរូប

ដែលឃើញដោយភ្នែកជាដើម ទាំងដែលជាអតីត អនាគត និង បច្ចុប្បន្ន រមែងគ្រប់សង្កត់បាន ។

៨. កាលមានអាយតនៈខាងក្នុង មានអាយតនៈខាងក្រៅ មានវិញ្ញាណ ក៏មានឋានៈដែលនឹងបញ្ញត្តិផស្សៈបាន កាលមានការ បញ្ញត្តិផស្សៈបាន ក៏មានឋានៈដែលនឹងបញ្ញត្តិវេទនាបាន កាលមាន ការបញ្ញត្តិវេទនាបាន ក៏មានឋានៈដែលនឹងបញ្ញត្តិវិតក្កបាន កាល មានការបញ្ញត្តិវិតក្កបាន ក៏មានឋានៈដែលនឹងបញ្ញត្តិការគ្រប់សង្កត់ ចំណែកនៃវិញ្ញាណបាន គឺការកំណត់កិលេស ជាហេតុធ្វើឲ្យកើត ការយឺតយូរឡើង ។

រឿងរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ ក្នុងអដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី បានពោល តទៅទៀតថា កាលនាគិតកុមារ បានស្តាប់មធុបិណ្ឌិកសូត្រនេះចប់ ហើយ ក៏កើតសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើង ជាទីបំផុតក៏បានចេញបព្វជ្ជា ក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ។ កាលនាគិតកុមារបួសជាភិក្ខុហើយ ក៏តាំង ចិត្តចម្រើនវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានសម្រេចជាព្រះ អរហន្ត ។ លុះព្រះនាគិតត្ថេរបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តហើយ ក៏បាន កើតបីតិសោមនស្សរីករាយ ពីព្រោះបានស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនា ដែល

ព្រះលោកនាថ ទ្រង់សម្តែងឲ្យស្តាប់ និងបានឈ្វេងយល់ថា ព្រះធម៌ទេសនានេះ ធ្វើឲ្យលោកចេញចាកភពបាន ទើបលោកបន្លឺវាចាដោយកម្លាំងបីតិ (គឺការឆ្អែតចិត្ត) ជាព្រះគាថា ព្រះគាថាបានដល់ពាក្យប្រព័ន្ធចងក្រងជាភាសាបាលី តាមដែលមានប្រាកដនៅក្នុងព្រះបាលីគម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា ថា **ឥតោ ពហិទ្ធា បុថុអញ្ញវាទិនំ** ជាដើម ប្រែថា ព្រះមានព្រះភាគជាសាស្តាចារ្យ កាលសម្តែងដោយព្រះអង្គឯង (ដូចផ្លែកន្ទួតព្រៃ) ក្នុងបាតដៃ តែងប្រៀនប្រដៅសង្ឃយ៉ាងនេះថា ផ្លូវដ៏ប្រសើរនេះ ជាផ្លូវទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិនមែនដូចផ្លូវរបស់តិរ្ថិយ៍ អ្នកពោលផ្សេងៗ ខាងក្រៅសាសនានេះទេ ។ ព្រះបរមសាស្តា ទ្រង់ប្រមើលមើលភិក្ខុសង្ឃដែលទ្រង់គួរណែនាំដោយព្រះអង្គឯង ដូចគ្នានឹងបុគ្គលសម្លឹងមើលផ្លែកន្ទួតព្រៃ ក្នុងបាតដៃដូច្នោះឯង គឺព្រះអង្គទ្រង់ឃើញច្បាស់ដោយព្រះអង្គឯង ។

ចំណែកឯរឿងរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ ដែលសម្តែងដល់ភាពជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះសម្ពុទ្ធ តាមដែលមានសម្តែងក្នុង **គម្ពីរអង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត** និង **បញ្ចកនិបាត** នៃ **នាគិតសូត្រ** ដោយសេចក្តីនៃព្រះសូត្រទាំងពីរនេះដូចគ្នា ចំពោះអត្ថន័យខាងដើមព្រះសូត្រ តែផ្សេង

គ្នាខ្លះ ក្នុងអត្ថន័យខាងចុងនៃព្រះសូត្រទាំងពីរនេះថា ៖-

សម័យមួយ ព្រះលោកនាថ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ស្ដេចយាងចារិកទៅកាន់ដែនកោសល ព្រះអង្គបានប្រថាប់គង់នៅក្នុងព្រៃ **ឥច្ឆានង្គល** ជិតគ្នានឹងស្រុកឥច្ឆានង្គល ដែលជាស្រុករបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលតាំងនៅក្នុងដែនកោសល ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ និងគហបតីអ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គល បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម ស្ដេចចេញចាកសក្យត្រកូលមកបួស ស្ដេចបានចារិកមកដល់ស្រុកឥច្ឆានង្គល ឥឡូវនេះ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងព្រៃឥច្ឆានង្គល ជិតស្រុកឥច្ឆានង្គល ក៏កិត្តិស័ព្ទដ៏ខ្ទរខ្ទារ របស់ព្រះសមណគោតម បានផ្សព្វផ្សាយទៅយ៉ាងនេះថា **ឥតិបិ** សូម្បីព្រោះហេតុនេះៗ **សោ ភគវា** ព្រះមានព្រះភាគព្រះអង្គនោះ **អរហំ** ទ្រង់ជាព្រះអរហន្ត (ទ្រង់មិនមានកិលេស ឬគួរដល់ការក្រាបថ្វាយបង្គំគោរពបូជា) **សម្មាសម្ពុទ្ធោ** ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯង ដោយប្រពៃ **វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ** ទ្រង់ដល់ព្រមដោយវិជ្ជា (វិជ្ជា ៨) និងចរណៈ (ចរណៈ គឺធម៌ដែលត្រាច់ទៅកាន់ទិស ដែលមិនស្លាប់ មាន ១៥ ប្រការ) **សុគតោ** ទ្រង់មានដំណើរល្អហើយ (គឺព្រះនិព្វាន) **លោកវិទូ**

ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក **អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ** ទ្រង់ជាអ្នកទូន្មានទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន មិនមានអ្នកដឹងក្រៃលែងជាង **សត្ថា ទេវមនុស្សានំ** ព្រោះព្រះអង្គជាសាស្តាចារ្យនៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ **ពុទ្ធោ** ទ្រង់ដឹង ទ្រង់ភ្ញាក់ ទ្រង់រីក **ភគវា** ទ្រង់ចែកធម៌ ។

ទាំងនៅមានកិត្តិស័ព្ទ ដែលបង្ហាញឲ្យឃើញថា ទ្រង់ជាអ្នកមានភាពអង់អាច ផ្សព្វផ្សាយ ខ្ចរខ្ចាយចេញទៅទៀតថា ព្រះសមណគោតម ទ្រង់ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវលោកនេះ និងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក បានជាក់ច្បាស់ដោយព្រះបញ្ញាញាណ របស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ក៏ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅដល់សព្វសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា និងមនុស្សឲ្យដឹងតាម ទ្រង់សម្តែងធម៌ពីរោះបទដើម បទកណ្តាល និងបទចុង ទ្រង់ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ និងព្យញ្ជនៈ ដែលបរិសុទ្ធបរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ក៏ការបានឃើញព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដូចព្រះសមណគោតមនេះ រមែងជាការប្រសើរណាស់ ។ គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍ និងគហបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គល លុះព្រឹកស្អែកឡើង បាននាំគ្នាកាន់យកខាទនីយៈ ភោជ-នីយាហារជាច្រើន ទៅកាន់ព្រៃឥច្ឆានង្គលនោះ ហើយបានឈរនៅ

ខាងក្រៅខ្លោងទ្វារព្រមគ្នា ហើយបានបញ្ចេញសំឡេងគឹកកងឡើង ក្នុងស្ថានទីនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះនាគិតត្ថេរ លោកជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះភគវាជាម្ចាស់ បាននិមន្តតាមព្រះជិនស្រី មកកាន់ព្រៃឥច្ឆានង្គលនោះដែរ ។ កាលព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានស្តាប់ឮសំឡេងគឹកកងនោះហើយ ទើបត្រាស់សួរព្រះនាគិតត្ថេរថា ម្នាលនាគិតៈ តើសំឡេងអ្វីក៏គឹកកងម្ល៉េះ ហាក់បីដូចអ្នកប្រមង់ដណ្តើមត្រីគ្នា ។

ព្រះនាគិតត្ថេរក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សំឡេងគឹកកងនោះ ជាសំឡេងរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ និងគហបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គល បាននាំគ្នាយកខាទនីយៈ និងភោជនីយាហារជាច្រើន មកថ្វាយដល់ព្រះមានព្រះភាគ និងភិក្ខុសង្ឃ ហើយក៏បាននាំគ្នាឈរខាងក្រៅខ្លោងទ្វារ ព្រះអង្គ ។ ព្រះទសពល ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យក្រាបទូលរបស់ព្រះនាគិតៈនោះហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលនាគិតៈ សូមកុំឲ្យតថាគតជាប់នៅក្នុងយសឡើយ និងកុំឲ្យយសមកជាប់តថាគត បុគ្គលណា មិនបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា នូវសេចក្តីសុខ ដែលកើតអំពីនេក្ខម្មៈ (ការចេញបួស) សេចក្តីសុខដែលកើតអំពីវិវេក សេចក្តីសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ សេចក្តីសុខដែលកើតអំពីការត្រាស់

ដឹង (ដឹងច្បាស់) បានតាមបំណង បុគ្គលនោះ រមែងត្រេកអរក្នុងសេចក្តីសុខ ដែលកើតអំពីរបស់ដ៏ថោកទាប សេចក្តីសុខដែលកើតអំពីលាភសក្ការៈ កើតអំពីការសរសើរ ជាដើម ។ ព្រះនាគិតត្ថេរទើបក្រាបទូលឡើងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់ទទួល សូមព្រះសុគតទ្រង់ទទួលចុះ ពេលនេះ ជាពេលដែលព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់គួរទទួល ពេលនេះ ជាពេលដែលព្រះសុគតគួរទទួល ។ ខណៈនោះព្រះមានជោគ ទ្រង់នឹងចារិកទៅកាន់ស្ថានទីណា ពួកព្រាហ្មណ៍ និងគហបតី អ្នកនិគម ឬអ្នកជនបទ នាំគ្នាដើរហូរហែតាមព្រះសាស្តាទៅកាន់ស្ថានទីនោះៗ ដែរ ប្រៀបដូចមានមេឃភ្លៀងមួយមេធំបង្អុរចុះមក ទឹករមែងហូរទៅកាន់ទីទំនាប យ៉ាងណាមិញ ហេតុនេះក៏ដូច្នោះដែរ ពីព្រោះព្រះពុទ្ធអង្គជាបុគ្គលមានសីល និងបញ្ញា ។ គ្រានោះព្រះលោកនាយក បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកាម្តងទៀតថា ម្នាលនាគិតៈតថាគតឃើញភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលភិក្ខុទាំងនោះ អាស្រ័យនៅក្នុងវិហារជិតស្រុក (សេនាសនៈជិតស្រុក) អង្គុយធ្វើសមាធិជិតស្រុក តថាគតរមែងមានការគិតយ៉ាងនេះថា ហេតុដូចម្តេច បានជាបរិស័ទ ឬសាមណេរ ធ្វើភិក្ខុរូបនេះឲ្យបន្តធ្វើសមាធិនោះបាន ឬធ្វើ

ឲ្យភិក្ខុនោះ ចេញចាកសមាធិបាន (គឺក្រោកចេញមិនធ្វើសមាធិ) តថាគតមិនពេញចិត្ត ចំពោះការរស់នៅក្នុងវិហារជិតស្រុក របស់ភិក្ខុនោះទេ ។

មួយទៀត តថាគតឃើញភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ លោកតែងប្រកាន់ការរស់នៅក្នុងព្រៃជាវត្ត អង្គុយងោកងក់នៅក្នុងព្រៃ តថាគតបានគិតយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុរូបនេះ នឹងបន្ទោបង់ការហត់នឿយ ដោយការសម្រាក ហើយធ្វើអរញ្ញសញ្ញាទុកក្នុងចិត្តជាឯកគ្គតា (មានចិត្តគិតតែមួយ) ដូច្នេះ ទើបតថាគតពេញចិត្តការរស់នៅក្នុងព្រៃរបស់ភិក្ខុនោះ ។ តថាគតឃើញភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ លោកតែងប្រកាន់ការរស់នៅក្នុងព្រៃជាវត្ត មិនមានចិត្តជាសមាធិ អង្គុយនៅក្នុងព្រៃ តថាគតបានគិតថា ភិក្ខុរូបនេះ នឹងតាំងចិត្ត ដែលមិនមែនជាសមាធិឲ្យជាសមាធិ ឬនឹងតាមរក្សាចិត្ត ដែលជាសមាធិនោះទុក ព្រោះដូច្នោះ ទើបតថាគតពេញចិត្ត ចំពោះការរស់នៅក្នុងព្រៃរបស់ភិក្ខុនោះ ។ តថាគតឃើញភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រស់នៅក្នុងព្រៃ មានចិត្តជាសមាធិ អង្គុយនៅក្នុងព្រៃ តថាគតបានគិតយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុរូបនេះនឹងដោះចិត្ត ដែលនៅមិនទាន់ផុតស្រឡះ ឲ្យផុតស្រឡះ (បានដល់

ដោះចិត្តដែលនៅមិនទាន់ផុតស្រឡះ ឲ្យផុតស្រឡះ ដោយវិមុត្តិ គឺការរួចផុត ៥ ប្រការ) នឹងតាមរក្សាចិត្ត ដែលផុតស្រឡះហើយនោះទុក ទើបតថាគតពេញចិត្ត ចំពោះការរស់នៅក្នុងព្រៃរបស់ភិក្ខុនោះ ។ តថាគតឃើញភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ នៅក្នុងវិហារជិតស្រុក បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ច័យ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកត្រេកអរចំពោះលាភសក្ការៈ និងការសរសើរហើយ រមែងលះបង់ចោល ការចៀសចេញចាកពួកគណៈ ដើម្បីទៅរស់នៅតែម្នាក់ឯង លះចោលសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលតាំងនៅក្នុងដងព្រៃ ចូលមករួមគ្នានៅក្នុងស្រុក និគម និងរាជធានី ដូច្នេះ តថាគត ទើបមិនពេញចិត្តចំពោះការរស់នៅជិតស្រុករបស់ភិក្ខុនោះ ។ តថាគតឃើញភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ លោកតែងតែប្រកាន់ការរស់នៅក្នុងព្រៃជាវត្ត បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ច័យ តែលោកជាអ្នកលះបង់លាភសក្ការៈ និងការសរសើរ មិនព្រមលះបង់ចោលការពួនសំងំ (គឺពេញចិត្តនៅម្នាក់ឯង) មិនព្រមលះបង់ចោលសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលតាំងនៅក្នុងដងព្រៃ តថាគត ទើបពេញចិត្ត ចំពោះការរស់នៅក្នុងព្រៃរបស់ភិក្ខុរូបនេះ ។ ម្នាលនាគិតៈ ក្នុងគ្រាណា តថាគត

ធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ រមែងមិនឃើញនរណាដើរទៅខាងមុខ ឬដើរខាងក្រោយ ក្នុងគ្រានោះ តថាគត រមែងមានការសប្បាយព្រះទ័យ ។

ខ្លឹមសារធម៌ដែលមានក្នុង **គម្ពីរអង្គុត្តរនិកាយ បញ្ចកនិបាត** ដែលផ្សេងពីឆក្កនិបាតនោះ ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ម្នាលនាគិតៈ អាហារដែលស៊ី ផឹក ទំពា និងជីងរសហើយ រមែងមានឧច្ចារៈ និងបស្សាវៈប្រាកដចេញមកមិនខាន នេះជាផល របស់អាហារដែលបរិភោគចូលទៅហើយ ។ សេចក្តីស្រឡាញ់មាន សោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស បានកើតឡើងព្រោះវត្ថុដែល ជាទីស្រឡាញ់ ប្រែប្រួលទៅជាយ៉ាងដទៃ នេះជាផលនៃសេចក្តី ស្រឡាញ់នោះ ។ ភាពជារបស់បដិកូលក្នុងអសុភនិមិត្ត រមែងតាំង នៅជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលខ្វល់ខ្វាយក្នុងការប្រកបតាមអសុភនិមិត្ត នេះ ក៏ជាផលនៃការប្រកបតាមអសុភនិមិត្តនោះ ។ ភាពជារបស់បដិកូល ក្នុងផស្សៈ រមែងតាំងនៅជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលពិចារណាឃើញថា មិនទៀងក្នុងផស្សាយតនៈ ៦ ប្រការ នេះជាផលនៃការពិចារណា ឃើញថា មិនទៀងក្នុងផស្សាយតនៈនោះ ។ ភាពជារបស់បដិកូល ក្នុងឧបាទាន រមែងតាំងនៅជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលពិចារណាឃើញថា

ការកើត និងការរលត់ក្នុងឧបាទានក្ខន្ធ ៥ (រូប វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ) នេះជាផលនៃការពិចារណាឃើញការកើត និងការរលត់ក្នុងឧបាទានក្ខន្ធនោះ ។ សេចក្ដីក្នុងនាគិតសូត្រនេះ ព្រះមុនីទ្រង់សរសើរការរស់នៅក្នុងសេនាសនៈ ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ព្រោះការរស់នៅក្នុងព្រៃនោះ ធ្វើឲ្យសមាធិកើតឡើងបានងាយ ធ្វើឲ្យការសម្រេចឈានសមាបត្តិបានងាយដែរ ព្រោះមិនមានអារម្មណ៍ ដែលជាគ្រឿងគោងចិត្តផ្សេងៗ មកទាញចិត្តឲ្យយល់ខុសនោះឯង ។

ទំនាក់ទំនងនឹងប្រវត្តិក្នុងអតីតជាតិ របស់ព្រះនាគិតត្ថេរ បានមានរឿងតំណាលទុកក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី** ដូចមានសេចក្ដីថា ៈ-

ក្នុងអតីតកាល ប្រមាណមួយសែនកប្បកន្លងមកហើយ ព្រះនាគិតត្ថេរ បានកើតជាព្រាហ្មណ៍ មាននាមថា **នារទៈ** ត្រូវនឹងពុទ្ធកាលនៃព្រះបទុមុត្តរសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ។ ថ្ងៃមួយ នារទព្រាហ្មណ៍ បានអង្គុយនៅក្នុងសាលាប្រជុំ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ បានក្រឡេកឃើញស្ដេចយាងឆ្លងកាត់សាលាប្រជុំ ទៅព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ក៏កើតមានសេចក្ដីជ្រះថ្លា ទើបបានពោលសរសើរឡើងជាព្រះគាថា ៣ ព្រះគាថា ។ ដោយបុណ្យកុសល ដែលនារទព្រាហ្មណ៍បានពោល

សរសើរគុណព្រះបទុមុត្តរៈ និងភិក្ខុសង្ឃនោះ បានជួយឲ្យនារទ-ព្រាហ្មណ៍ទៅកើតក្នុងទេវលោក និងក្រៅពីនោះ នារទព្រាហ្មណ៍បានធ្វើបុណ្យកុសលជាច្រើនយ៉ាងដទៃទៀត ។ ចាប់តាំងពីគ្រានោះមកលោកក៏មានការត្រាច់រង្គាត់សោយសុខនៅក្នុងកំណើតជាទេវតា និងមនុស្សនោះ អស់កាលដ៏យូរអង្វែង រហូតមកដល់សាសនានៃព្រះសមណគោតមបរមគ្រូនៃយើងនេះ លោកក៏បានមកកើត នៅក្នុងត្រកូលសក្យរាជ ក្នុងក្រុងកបិលពស្តុ និងមានឈ្មោះថា **នាគិតៈ** ដូចពោលរួចមកហើយ ក្នុងវគ្គខាងដើមនោះ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងអតីតជាតិរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ ក្រោយពីមានពោលទុកក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី** ហើយ នៅមានសម្តែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** ទៀតដែរ ប៉ុន្តែក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** នោះ ជារឿងដែលព្រះនាគិតត្ថេរ បានពោលអំពីជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនលោកផ្ទាល់ ដូចមានសេចក្តីថា ៈ-

ខ្ញុំព្រះអង្គ (ព្រះនាគិតត្ថេរ) ដែលបានអង្គុយនៅក្នុងសាលាប្រជុំរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ បានក្រឡេកឃើញព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ជាព្រះលោកនាថ ទ្រង់សម្បូណ៌ទៅដោយព្រះ

ទីណាស្រេច ចោមរោមប្រមាណមួយសែនអង្គ ភិក្ខុសង្ឃមួយអង្គៗ សុទ្ធតែជាអ្នកបានអភិញ្ញា ៦ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានក្រឡេកឃើញ ក៏កើតសេចក្ដីជ្រះថ្លា នរណាៗ បានជួប បានឃើញព្រះពុទ្ធហើយ នឹងមិនកើតសេចក្ដីជ្រះថ្លានោះ រមែងមិនមាន បើនិយាយអំពីព្រះបញ្ញាព្រះអង្គវិញ រកទីបំផុតគ្មានឡើយ ដោយអំណាចសេចក្ដីជ្រះថ្លានេះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិឡើយ អស់រយៈពេលមួយសែនកប្ប ។ លុះមកដល់កប្បទី ៣ ម៉ឺន ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាស្ដេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមថាព្រះបាទសមិតៈ ។ លុះមកដល់ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ជាអ្នកអស់ទៅនូវអាសវក្កិលេស បានដកចោលហើយនូវភពទាំងពួង (ភព បានដល់ កាមភព ភពជាកាមាវចរៈ គឺបុគ្គលដែលនៅជាប់ជំពាក់ក្នុងកាម សំដៅយកកាមភូមិ ១១ ជាន់ បានដល់ អបាយភូមិ ៤ មនុស្ស ១ ឋានសួគ៌ ៦ ជាន់) ។ រូបភព (ព្រហ្មមានរូប) ១៦ ជាន់ ។ អរូបភព បានដល់ ភពដែលជាអរូបាវចរៈ គឺបុគ្គលដែលមិនជាប់នៅក្នុងរូប សំដៅយកអរូបព្រហ្ម (ព្រហ្មមិនមានរូប ៤ ជាន់) ។

ជាពិសេសនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានកាត់គ្រឿងចងសត្វលោកនោះបានហើយ (គ្រឿងចង សំដៅដល់ សំយោជនៈ) មាន ១០

ប្រការ គឺ ១ សក្កាយទិដ្ឋិ ២ វិចិកិច្ឆា ៣ សីលព្វតបរាមាស ៤ កាមរាគៈ ៥ បដិឃៈ ៦ រូបរាគៈ ៧ អរូបរាគៈ ៨ មានះ ៩ ឧទ្ធច្ចៈ ១០ អវិជ្ជា ។ មួយវិញទៀត សំយោជនកិលេសទាំងនោះ ព្រះសោតាបន្ន និងព្រះសកទាគាមី លះបាន ៣ ខ. គឺ ខ. ១-២-៣ (តែព្រះសកទាគាមី អាចលះបង់លោភៈ ទោសៈ មោហៈ បានច្រើនជាងព្រះសោតាបន្ន) ។ ចំណែកព្រះអនាគាមី លះបាន ៥ ខ. គឺ ខ. ១-២-៣-៤-៥ រីឯព្រះអរហន្តលះបង់បានទាំង ១០ ខ.។ កាលដែលខ្ញុំមកកាន់សម្នាក់របស់ព្រះពុទ្ធនេះ ជាការមកដោយល្អ ។ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានហើយ ទាំងបដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ ខ្ញុំក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ខ្ញុំបានកម្ចាត់បង់នូវកិលេសទាំងឡាយអស់ហើយ ខ្ញុំបានជាព្រះអរិយបុគ្គលមួយអង្គដ៏ប្រសើរនឹងគេដែរ ក្នុងព្រះសាសនានេះ ទាំងព្រះពុទ្ធក៏ខ្ញុំបានបម្រើហើយ ទាំងសាសនា ក៏ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយដែរ ។

ចំពោះជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ ជារឿងដែលបង្ហាញ ឲ្យឃើញអំពីអានិសង្សនៃការពោលសរសើរគុណ នៃព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ដែលបុគ្គលបានសន្សំហើយ ធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះ បាននូវ

សម្បត្តិមនុស្ស សម្បត្តិទេវតា និងសម្បត្តិព្រះនិព្វាន យ៉ាងពិតប្រាកដ ។ បុគ្គលពោលសរសើរ បុគ្គលដែលគួរពោលសរសើរ បុគ្គលនោះ រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេចាប់យកទៅដាក់ បុគ្គលណា ពោលតិះដៀលបុគ្គល ដែលគួរសរសើរ បុគ្គលនោះ រមែងធ្លាក់ទៅកាន់នរក ដូចគេប្រានទម្លាក់ ។

ព្រោះដូច្នោះ បើបុគ្គលប្រាថ្នាបុណ្យ គួរតែពោលសរសើរ អំពីគុណនៃព្រះរតនត្រៃ ទើបជាការប្រសើរ ព្រោះអាចធ្វើបុគ្គល នោះឲ្យផុតភ័យទៅបាន មានតែសេចក្តីសុខ និងសេចក្តីចម្រើន ក្នុងជីវិតនៃបុគ្គលនោះតែប៉ុណ្ណោះ ទាំងក្នុងជាតិនេះ និងជាតិខាងមុខ ដូចព្រះនាគិតត្ថេរ បានធ្វើទុករួចមកហើយ ជាតួយ៉ាងសម្រាប់យើងទាំងអស់គ្នា បានជាបទពិចារណាក្នុងដំណើរជីវិតនេះ ។

ព្រះនាគិតត្ថេរ លោកបានធ្វើសេចក្តីល្អជាច្រើន ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ដោយលោកជួយផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌វិន័យ របស់ព្រះជិនស្រី ឲ្យដល់មហាជនបានយល់ដឹងក្នុងកិច្ចបដិបត្តិ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះហេតុដូច្នេះហើយ ទើបព្រះសាស្តាសង្គ្រោះលោកចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវក ។

ព្រះនាគិតត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។

ការបរិនិព្វានរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ មិនឃើញមានសម្ដែងប្រាប់ថា លោកបរិនិព្វានក្នុងទីណា ឬកន្លែងណាទីមួយនោះទេ ។l៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាគិតត្ថេរ ចប់)

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាលកត្ថេរ

" លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ "

ព្រះនាលកត្ថេរ លោកជាព្រះអរហន្តសាវ័កមួយរូប ដែលជាអ្នកបំពេញសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងមោនេយ្យបដិបត្តិ យ៉ាងឧក្រិដ្ឋ ជាអ្នកបានទទួលនូវកិត្តិយសដ៏ប្រសើរពីព្រះលោកនាថ ដោយសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័ក គឺជាមហាសាវ័កធំរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ៨០ រូប សូម្បីថា លោកនឹងមិនបានទទួលការលើកតម្កើងឲ្យជាអ្នកប្រសើរ តែក៏ជាអ្នកទ្រទ្រង់ **អរិយុត្តមគុណ** ដែលគួរដល់ការគោរព ធ្វើសក្ការបូជាយ៉ាងក្រៃលែងដែរ ។

ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាលកត្ថេរ មានសម្តែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីបាលីនាលកសូត្រ ក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ព្រះនាលកៈ ជាកូនប្អូនស្រីរបស់ **អសិតឥសី** ឬមានឈ្មោះមួយទៀតថា **កាឡទេវិលតាបស** ។ រីឯការសន្សំបុណ្យកុសលក្នុងអតីតជាតិរបស់លោកវិញ មានមកតាំងពីពុទ្ធសម័យនៃព្រះបទុមុត្តរៈ

មកម៉្លេះ បើរាប់រយៈកាលប្រមាណមួយសែនកប្ប ។ ហេតុដែលនឹងនាំឲ្យទាលកៈធ្វើសេចក្ដីល្អតាំងពីយូរហើយនោះ ដោយទាក់ទងមកពីក្នុងពុទ្ធសម័យនៃព្រះបទុមុត្តរៈ ដោយលោកបានឃើញសាវកនៃព្រះបទុមុត្តរៈមួយរូប ជាអ្នកបដិបត្តិ១.បដិបត្តិរបស់ **មុនី** ឬហៅថា **មោនេយ្យបដិបត្តិ** (**មោនេយ្យ** គឺភាពជាអ្នកប្រាជ្ញ ឬគុណធម៌របស់អ្នកប្រាជ្ញ) យ៉ាងប្រសើរបំផុត ហើយក៏បានកើតសេចក្ដីជ្រះថ្លាចំពោះ១.បដិបត្តិរបស់សាវករូបនោះ ក៏មានបំណងចង់បាននូវភាពប្រសើរយ៉ាងនោះដែរ ទើបតាំងចិត្តបំពេញបុណ្យបារមី តាំងពីជាតិនោះមករហូតដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ដោយរាប់ប្រមាណមួយសែនកប្ប កន្លងរួចមកហើយ ។ កាលនាលកៈមុននឹងចូលមកបួសក្នុងព្រះសាសនានេះ លោកធ្លាប់បានបួសជាតាបសរួចមកហើយផងដែរ ។

កាលដែលលោកទៅបួសជាតាបសក្ដី ឬនឹងចូលមកបួសក្នុងព្រះសាសនានេះក្ដី ព្រោះមកពីកាឡទេវិលតាបស ដែលជាអ៊ំប្រុសជាអ្នកណែនាំ ឲ្យលោកចេញមកបួស ហេតុទាំងនេះ ក៏រាប់បានថាកាឡទេវិលតាបស ក៏ជាអ្នកមានគុណដល់លោកផងដែរ ។ មុននឹងតំណាលរឿងជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាលកត្ថេរតទៅ នឹងសូមលើកយក

រឿងកាឡទេវិលតាបសមកសម្តែង ឲ្យបានជ្រាបជាមុនសិនថា ដែល ពោលថា លោកជាតាបស និងជាអ្នកមានគុណចំពោះព្រះនាលកៈ នោះ ដូចមានរឿងតំណាលទុកដូច្នេះថា ។ កាឡទេវិលតាបស លោក មានសម្បុរខ្មៅ កាលលោកនៅមិនទាន់មកបួសជាតាបសនោះ លោក ក៏ធ្លាប់បានជាព្រះរាជបុរោហិតរបស់ព្រះបាទសីហហនុ ដែលទ្រង់ជា ព្រះរាជបិតារបស់ព្រះបាទសុទ្ធោទនមហារាជ នៅពេលដែលព្រះបាទ សុទ្ធោទនៈ នៅមិនទាន់បានអភិសេកជាព្រះរាជានៅឡើយ លោកក៏ បានធ្លាប់ធ្វើជាអាចារ្យ បង្រៀនសិល្បវិជ្ជាផ្សេងៗ ឲ្យដល់ព្រះបាទ សុទ្ធោទនកុមារ ។ ប៉ុន្តែកាលតមកព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ បានអភិសេក ជាព្រះរាជា គ្រប់គ្រងរាជសម្បត្តិ នៅក្នុងនគរកបិលពស្តុនោះហើយ កាឡទេវិលតាបស ក៏បាននៅជាព្រះរាជបុរោហិតដូចដើមទៀត កាល អសិតព្រះរាជបុរោហិត បានចូលទៅគាល់ព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ ទាំង ព្រឹក ទាំងល្ងាចនោះ ដូចដែលលោកធ្លាប់បដិបត្តិមកក្នុងរាជសម័យ របស់ព្រះបាទសីហហនុ ដែលជាព្រះរាជបិតា ។ ព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ មិនបានសម្តែងនូវការគោរព ដូចដែលទ្រង់នៅជាកុមារវ័យទេ ដោយ ទ្រង់សម្តែងការត្រឹមតែកិរិយាគោរព ដោយព្រះហស្តតែប៉ុណ្ណោះ ។

មួយទៀត ការសម្តែងការគោរពដោយព្រះហស្តនោះ កាន់យកជាទំនៀម របស់សក្យរាជទាំងឡាយ ដែលទ្រង់បានអភិសេកជាព្រះរាជាហើយ ។

អសិតព្រះរាជបុរោហិត បានពិចារណាការសម្តែងការគោរពនោះហើយ ក៏កើតការមិនពេញចិត្ត ទើបបានជាក្រាបទូលលាចេញពីតំណែងជាព្រះរាជបុរោហិត ដើម្បីចេញទៅបួសជាឥសី ។ ចំណែកព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ ទ្រង់ជ្រាបការសម្រេចចិត្ត របស់អសិតព្រះរាជបុរោហិតហើយ ទើបទ្រង់អនុញ្ញាត តែទ្រង់បានអង្វរថា ប្រសិនបើលោកអាចារ្យបព្វជ្ជាហើយ សូមឲ្យលោកអាចារ្យ អាស្រ័យនៅក្នុងព្រះរាជឧទ្យាន ទើបក្រាបបង្គំទូលទទួលព្រមហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលលាចេញទៅបព្វជ្ជាជាឥសី ក្រោយមក ក៏បានត្រឡប់មកអាស្រ័យនៅក្នុងព្រះរាជឧទ្យាននោះ កាលកាឡទេវិលតាបស បានទទួលការទំនុកបម្រុងអំពីព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ ដោយសព្វគ្រប់ហើយ លោកក៏ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ ហើយក៏ខំចម្រើនកសិណ រហូតដល់បានសម្រេចអភិញ្ញា ៥ និងសមាបត្តិ ៨ ។

ចាប់តាំងពីលោក បានសម្រេចឈាន សមាបត្តិមកហើយ

កាឡទេវិលតាបស នៅតែទៅឆាន់ ក្នុងរាជត្រកូល ដូចសព្វដងដែរ ហើយទៅសម្រាកក្នុងពេលថ្ងៃ នាស្ថានទីផ្សេងៗ មានព្រៃហិមពាន្ត ស្ថានចាតុម្មហារាជិកា និងស្ថាននាគជាដើម ។ ថ្ងៃមួយ កាឡទេវិលតាបស បានឡើងទៅកាន់ស្ថានតាវត្តិង្ស ហើយចូលទៅកាន់វិមានកែវមួយអង្គុយពែនភ្នែន នៅលើបល្ល័ង្កនោះ លុះពេលល្ងាចក៏ចេញចាកសមាធិ មកឈរនៅត្រង់ទ្វារ ហើយបានក្រឡេកមើលខាងណេះ ខាងណោះ ទើបបានក្រឡេកឃើញជួរទង់អណ្តែតត្រសែត ភ្ជិចិញ្ចាចលើដងផ្លូវប្រមាណ ៦០ យោជន៍ ទាំងបានឃើញពួកទេវតា នៃជាន់តាវត្តិង្ស មានសក្កទេវរាជទ្រង់ជាប្រធាន បាននាំគ្នាពោលសរសើរគុណនៃព្រះបរមពោធិសត្វជាច្រើន គ្រានោះ កាឡទេវិលតាបស ក៏បានសួរដល់ទេវតាទាំងនោះ ដូចដែលបានពោលទុកក្នុងព្រះបាលីនៃនាលកសូត្រថា ព្រោះហេតុអ្វី បានជាពួកអ្នកមានសេចក្តីត្រេកអរអ្វីម្ល៉េះ អ្នកទាំងអស់គ្នាលើកសំពត់ទិព្វឡើង ហើយរីករាយសប្បាយអាស្រ័យហេតុអ្វី សូម្បីក្នុងគ្រាចម្បាំងឈ្នះពួកអសុរ ការព្រឺរោមព្រឺស្បែកដូច្នេះក៏មិនមាន តើគ្រានេះមានហេតុអ្វី ទើបពួកលោកនាំគ្នារីករាយ ថែមទាំងបានបន្លឺសំឡេង ពោលសរសើរ ព្រមទាំង

ចម្រៀងប្រគំភ្លេង និងរាំនោះ ហេតុដូច្នេះ សូមអ្នកទាំងអស់គ្នា ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់អាត្មាផង ដើម្បីឲ្យអស់ការសង្ស័យ ?

មានសំណួរដែលកាឡទេវិលតាបស សួរដល់ការត្រេកអរ រីករាយ របស់ពួកទេវតា ដែលជាការក្រៃលែងជាងការធ្វើសង្គ្រាម ឈ្នះពួកអសុរនោះទៅទៀត មានសម្តែងក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថជោតិកា** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីព្រះបាលីនៃ **នាលកសូត្រ** និងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** និងក្នុង **គម្ពីរធម្មបទ** នៃ **អប្បមាទវគ្គ** ក្នុងរឿងស្តេចសក្កៈ ដូចមានតំណាលថា ៖-

ក្នុងអតីតជាតិរបស់ស្តេចសក្កទេវរាជ មុននឹងបានមកកើតជាស្តេចសក្កទេវរាជក្នុងស្ថានតាវត្តិង្សនេះ ពីដើមធ្លាប់កើតជាមាណព ហើយបានជាប្រធាននៃមាណព ៣៣ នាក់ នៅស្រុកអចលគ្រាម ក្នុងដែនមគធៈ បានបំពេញវត្តបទ ៧ ប្រការ គឺត្រូវជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវគោរពបុគ្គល ជាច្បងក្នុងត្រកូល អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវាចាល្អិតទន់ អស់មួយជីវិត ១ មិនត្រូវមានវាចាញុះញង់ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានចិត្តប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិល មានទានបរិច្ចាគហើយ មានដៃលាង (ចាំស្ទូម)

ហើយត្រេកអរក្នុងការលះបង់ ជាអ្នកគួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យ និងការចែករំលែក នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះអស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានសំដីទៀងទាត់ អស់មួយជីវិត ១ មិនត្រូវមានសេចក្ដីក្រោធ បើទុកជាសេចក្ដីក្រោធកើតឡើង ត្រូវតែប្រញាប់បន្ទោបង់ នូវសេចក្ដីក្រោធនោះចេញ អស់មួយជីវិត ១ ។ គោលធម៌ទាំង ៧ ប្រការនេះ លោកតែងតែប្រព្រឹត្តមិនដាច់ រហូតដល់អស់ជីវិត ថែមទាំងបានកសាងសាលា និងផ្លូវជាសាធារណៈ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់មហាជន ហេតុដូច្នេះហើយ ទើបធ្វើឲ្យលោកទៅកើតក្នុងស្ថានតាវត្តិង្ស ព្រមទាំងបរិវារ ។ គ្រានោះ ពួកទេវតាដែលកើតមុន ក៏ពោលនឹងគ្នាថា មានពួកទេវបុត្រមកថ្មី ទើបនាំគ្នាត្រៀមទឹកទិព្វចាំទទួល និងបង្អោនផ្កាឈូកទិព្វចូលទៅបូជា ដោយឲ្យទ្រង់ជាព្រះរាជា គ្រប់គ្រងរាជ្យពាក់កណ្ដាល ។ សក្កទេវរាជ មិនសព្វព្រះទ័យដោយលោកបានជាព្រះរាជាត្រឹមតែពាក់កណ្ដាល ពេលនោះ ទើបទ្រង់ណាត់ជាមួយនឹងបរិស័ទរបស់ខ្លួនថា ពួកយើងកុំនាំគ្នាផឹកទឹកទិព្វនេះ ដោយដាក់គ្រឿងស្រវឹងក្នុងទឹកនោះ ដូច្នេះហើយ គ្រានោះពួកអសុរបាននាំគ្នាផឹកទឹកទិព្វនោះ រហូតដល់ស្រវឹង គ្រប់គ្នាហើយ

ទើបព្រះអង្គឲ្យសញ្ញាដល់បរិស័ទរបស់ខ្លួន ឲ្យនាំគ្នាចាប់ពួកអសុរទាំងនោះ បោះចូលទៅក្នុងមហាសមុទ្ទ ។ កាលពួកអសុរទាំងនោះបានធ្លាក់ទៅដល់ត្រង់ជើងភ្នំសិនេរុហើយ ក្នុងបរិវេណនោះ ដោយមានប្រមាណពាប់ម៉ឺនយោជន៍ ដែលហៅថា អសុរពិភព ឬអសុរវិមាន បានកើតឡើង ដើម្បីពួកអសុរទាំងនោះ ទាំងបានមានដើមចិត្តបាតលិ (ដើមប្រទៀង) ដែលក្លាយជាដើម បារិច្ឆត្តកៈ (ដើមបរិច្ឆត្រ ឬបារិជាតៈ គឺដើមរលួសផ្គងក្នុងតាវត្តិង្សសួគ៌) ដុះឡើងក្នុងបរិវេណអសុរវិមាននោះ ។ កាលបើពួកអសុរស្វាងពីស្រវឹងមានស្មារតីឡើងវិញហើយ មិនឃើញស្ថានតាវត្តិង្ស ក៏កើតការខឹងក្រោធអាក់អន់ចិត្តថា ពួកយើងវិនាសអស់ហើយ ព្រោះតែទោសដែលផឹកទឹកស្រវឹង ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ពួកយើងកុំនាំគ្នាផឹកទឹកស្រវឹងតទៅទៀត ហេតុដែលទេវតាទាំងនោះ ដែលឈ្មោះថា អសុរប្រែថា អ្នកមិនផឹកទឹកស្រវឹង ។ ចំណែកសក្កទេវរាជ ក៏បានរក្សាយ៉ាងប្រយ័ត្នប្រយែង ចំពោះស្ថានតាវត្តិង្សរបស់ព្រះអង្គ ដោយទ្រង់និម្មិតរូបសំណាករបស់ព្រះអង្គ ឲ្យមានកាន់វជិរាវុធ បានដល់អាវុធ គឺផ្គេកបន្ទោរ ទុកក្នុងព្រះហស្ត ដោយទ្រង់និម្មិតទុកត្រង់ទ្វារ

នៃទេវនគរទាំង ៤ ដើម្បីការពារពួកអសុរ ដែលលើកកងទ័ពមកច្បាំង តែតមក ពួកអសុរក៏បានលើកកងទ័ពមកច្បាំងមែន ប៉ុន្តែត្រូវបរាជ័យត្រឡប់ទៅវិញ ។ ពួកទេវតានៅស្ថានតាវត្តិង្សមួយអន្លេ ក៏បាននាំគ្នាសម្តែងសេចក្តីត្រេកអរ ចំពោះការឈ្នះសង្គ្រាមនេះ ។ ប៉ុន្តែថា សេចក្តីត្រេកអរនៃពួកទេវតានៅស្ថានតាវត្តិង្ស ពេលនេះ ប្លែកអំពីសេចក្តីត្រេកអរកាលមុន ហេតុដូច្នេះ ទើបកាឡទេវិលតាបសបានសួរសេចក្តីនោះ ដល់ទេវតាទាំងនោះ ដូចដែលបានពោលរួចមកហើយនោះឯង ។

ពួកទេវតាទាំងនោះ បាននាំគ្នាឆ្លើយសំណួររបស់កាឡទេវិលតាបសនោះ តាមដែលមានសម្តែងប្រាកដនៅក្នុង **នាលកសូត្រ** ក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត** ដូចមានសេចក្តីថា ៖-

ទេវតាទាំងនោះ បាននាំគ្នានិយាយប្រាប់អំពីព្រះពោធិសត្វថា ជារតនៈដ៏ប្រសើរ គ្មាននរណាប្រសើរដូចបាន ឥឡូវនេះ ទ្រង់បានកើតឡើងក្នុងលោកហើយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើន នៅឯព្រៃលុម្ពិនីវន ក្នុងជនបទនៃសក្យៈឯណោះ ហេតុនេះហើយ ទើបពួកយើងនាំគ្នាលេងមហោស្រព យ៉ាងឱឡារិករីករាយ

យ៉ាងនេះ ពីព្រោះព្រះពោធិសត្វនោះ ជាអគ្គបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ជាងសព្វសត្វ ជាអ្នកអង់អាចជាងនរជនទាំងពួង និងបានប្រកាស ព្រះធម្មចក្រ នៅក្នុងព្រៃឥសិបតនមិគទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ដោយកិរិយាអាការៈអង់អាច ហាក់បីដូចជារាជសីហ៍ ដែលបានបន្លឺ សំឡេងឡើងនៅក្នុងព្រៃដូច្នោះដែរ ។ កាលកាឡទេវិលតាបស បាន ស្តាប់ដូច្នេះហើយ ទើបបានប្រញាប់ចុះ អំពីស្ថានតាវត្តិង្សមួយរំពេច នោះ ចូលទៅកាន់ទីគង់ប្រថាប់របស់ព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ រួចហើយក៏ បានអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយបានទូលសួរព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ ថា ព្រះរាជកុមារ ទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅក្នុងទីណា អាត្មាចង់ឃើញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទសុទ្ធោទនៈត្រាស់ឲ្យនាំព្រះរាជកុមារមក ដោយ ទ្រង់មានពណ៌សម្បុរដូចជាមាស ដែលទ្រង់ជាអ្នករុងរឿងដោយសិរី ទ្រង់មានឆវិវណ្ណដ៏ល្អឥតខ្ចោះ យកមកឲ្យកាឡទេវិលតាបសមើល ។ កាលកាឡទេវិលតាបស បានឃើញព្រះរាជកុមារ ទ្រង់រុងរឿងដូច្នេះ ហើយ ក៏មានចិត្តត្រេកអរខ្លាំងណាស់ ក្នុងពេលដែលបានឃើញនោះ ។

កាលបើកាឡទេវិលតាបស បានឃើញព្រះរាជកុមារ ហាក់ បីដូចដុំមាសនៅលើសំពត់កម្ពល និងស្វេតច្ឆត្រ ដែលបាំងនៅលើ

ព្រះសិរសា ក៏មានចិត្តអណ្តែតឡើង សប្បាយចិត្តណាស់ ទើបទទួលព្រះរាជកុមារដោយដៃទាំងពីរ ។ (ក្នុងវគ្គនេះអដ្ឋកថាអធិប្បាយថា ក្នុងខណៈ ដែលកាឡទេវិលតាបសទទួលព្រះរាជកុមារ ដោយដៃទាំងពីរនោះ តែព្រះបាទទាំងគូរបស់ព្រះពោធិសត្វ ក៏បានត្រឡប់ឡើងទៅជាន់លើក្បាល របស់កាឡទេវិលតាបស មុនការទទួលព្រះរាជកុមារនោះ តាបសបានឃើញភាពអស្ចារ្យដូច្នោះហើយ ក៏កើតសេចក្តីជ្រះថ្លាម្តងទៀត) ។ បន្ទាប់មក កាឡទេវិលតាបស ដែលបានរៀនចប់លក្ខណមន្ត ទើបពិចារណាឃើញថា ព្រះរាជកុមារនេះជាអ្នកប្រសើរដ៏ក្រៃលែងហើយ ក៏បានបន្លឺវាចាឡើងថា ព្រះរាជកុមារនេះ ឥតមានអ្នកដទៃណាក្រៃលែងជាងទេ ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់ប្រសើរបំផុតជាងសត្វជើងពីរ ។ (សេចក្តីក្នុងវគ្គនេះ អដ្ឋកថាអធិប្បាយទុកថា កាលដែលកាឡទេវិលតាបសបន្លឺវាចានោះឡើង ពីព្រោះលោកបានឃើញខ្សែកងចក្រ នៅត្រង់ផ្ទៃព្រះបាទរបស់ព្រះពោធិសត្វដែលនៅចំពីមុខរបស់ខ្លួននោះ ហើយបានពិចារណាមើលលក្ខណៈដទៃៗ ក៏ដឹងថាព្រះរាជកុមារនេះ នឹងបានត្រាស់ដឹងជាព្រះពុទ្ធយ៉ាងពិតប្រាកដ ទើបបានបន្លឺវាចាឡើងយ៉ាងនោះ) ។

ពេលនោះ កាឡទេវិលតាបស ក៏បានរឭកដល់ការសម្រេចអរូបជ្ឈានរបស់ខ្លួន ក៏អាក់អន់ចិត្តស្រែកយំឡើង ។ គ្រានោះ ស្តេចសក្យៈបានទតឃើញកាឡទេវិលតាបសយំហើយ ទើបត្រាស់សួរថា អន្តរាយនឹងមានដល់ព្រះរាជកុមារនេះឬ ? កាឡទេវិលតាបស បានពោលតបនឹងស្តេចសក្យៈថា ដែលអាត្មាយំនេះ អន្តរាយមិនមានដល់ព្រះរាជកុមារ និងព្រះរាជត្រកូលទេ មកពីអាត្មាមិនអាចនៅទាន់ព្រះរាជកុមារនេះ ដែលបានត្រាស់ដឹងជាព្រះពុទ្ធទេតើ ហេតុដូច្នេះសូមមហាបពិត្រ ទ្រង់នាំគ្នាត្រេកអរសប្បាយនៅក្នុងព្រះទ័យចុះ ព្រះរាជកុមារនេះ នឹងបានត្រាស់ដឹងជាព្រះពុទ្ធ ព្រះរាជកុមារនេះ ទ្រង់ជាអ្នកប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ ឲ្យដល់មហាជន ហើយទ្រង់បានប្រកាសនូវធម្មចក្រ និងព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះអង្គ ផ្សព្វផ្សាយទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខជាច្រើន ដល់សត្វលោក តែអាយុរបស់អាត្មា មិនអាចស្ថិតនៅបានយូរដល់កាលនោះទេ អាត្មានឹងធ្វើកាលកិរិយានៅក្នុងចន្លោះនោះ និងមិនបានស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនារបស់ព្រះរាជកុមារនេះ ដែលជាអ្នកដល់ព្រមដោយសេចក្តីព្យាយាម មិនមានបុគ្គលដទៃស្មើដូច ដោយហេតុនេះ អាត្មាជាបុគ្គលវិនាសហើយ ។

គ្រានោះ កាលកាឡទេវិលតាបស បានទូវសេចក្ដីត្រេកអររីករាយ ជាមួយនឹងពួកសក្យៈទាំងឡាយហើយ ទើបចេញចាកអំពីព្រះរាជវាំង ទៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឬនឹងទៅអនុគ្រោះដល់កូនក្មួយរបស់លោក ហើយក៏បានប្រាប់ឲ្យក្មួយប្រុស សមាទានក្នុងធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ ដែលទ្រង់ជាអ្នកបរិបូណ៌ទៅដោយសេចក្ដីព្យាយាម មិនមានបុគ្គលដទៃណាប្រៀបប្រដូចបាន ។

(សេចក្ដីក្នុងវគ្គនេះ អដ្ឋកថាបានពោលថា កាឡទេវិលតាបស ចេញពីព្រះរាជវាំងទៅហើយនោះ ក្នុងបំណងទៅដឹកនាំដល់នាលកមាណព ដែលជាកូនប្រុសរបស់ប្អូនស្រីលោក ទាំងនេះដោយលោកយល់ឃើញថា អាយុរបស់លោកនៅតិចតួចទៀតណាស់ ប៉ុន្តែនាលកមាណពក្មួយរបស់យើងនៅវ័យក្មេង ជាអ្នកបានកសាងសន្សំបុណ្យបារមីរួចមកហើយ កាលដែលលោកឃើញដូច្នេះហើយ ក៏មានសេចក្ដីអនុគ្រោះដល់កូនក្មួយ ទើបបានប្រញាប់ទៅកាន់ផ្ទះរបស់ប្អូនស្រី ហើយក៏បានសួររកនាលកៈថា នាលកៈទៅណាហើយ កាលបានជ្រាបថា នាលកៈនៅលេងខាងក្រៅផ្ទះ ក៏ឲ្យគេទៅហៅមក ហើយប្រាប់ឲ្យបួសជាតាបសក្នុងពេលនោះភ្លាមៗ) ។ កាឡទេវិលតាបស

កាលឲ្យនាលកៈបួសជាតាបសហើយ ទើបពោលប្រៀនប្រដៅថា ក្នុងកាលខាងមុខ ប្រសិនបើអ្នកបានឮដំណឹងថា **ពុទ្ធោ** ដូច្នេះនោះ គឺសំដៅដល់ ព្រះពុទ្ធ ដែលទ្រង់បានសម្រេចជាព្រះសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ហើយទ្រង់បានផ្សព្វផ្សាយនូវព្រះធម៌ ដែលល្អិតសុខុមយ៉ាងក្រៃលែង ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះពុទ្ធអង្គ ហើយក្រាបទូលសួរដោយខ្លួនឯង ក្នុងសម្នាក់ព្រះទសពលចុះ ចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ នៅក្នុងសម្នាក់ព្រះភគវាអង្គនោះចុះ ។ កាឡទេវិលតាបស បានប្រៀនប្រដៅដល់នាលកតាបស ដែលជាក្មួនក្មួយដូច្នេះហើយ កាឡទេវិលតាបស ក៏បានត្រឡប់ទៅវិញទៅ ។

ចំណែកនាលកតាបស ជាអ្នកបានសន្សំបុណ្យបារមីរួចមកហើយ រក្សាឥន្ទ្រីយ៍នៅរង់ចាំព្រះពុទ្ធ ហើយតមក បានស្តាប់សំឡេងបន្លឺកប្រកាសរបស់ទេវតាថា ព្រះលោកនាថ ទ្រង់បានប្រកាសព្រះធម្មចក្រដ៏ប្រសើរហើយ ព្រះអង្គជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានត្រាស់ដឹងក្នុងលោកនេះហើយ លោកទើបបានចូលទៅគាល់ព្រះវិជិតមារ ដែលគង់នៅក្នុងព្រៃឥសិបតនមិគទាយវ័ន ក្នុងថ្ងៃទី ៧ រាប់ពីថ្ងៃដែលព្រះមហាមុនីទ្រង់បានសម្តែងព្រះធម្មចក្ររួចមកហើយ ក៏កើតសេចក្តី

ជ្រះថ្លា ហើយបានក្រាបទូលសួរបដិបទាដ៏ប្រសើររបស់មុនី នឹងព្រះមានជោគ ដែលទ្រង់ជាមហាមុនីដ៏ប្រសើរថា

ខ្ញុំព្រះអង្គ បានដឹងតាមការប្រាប់ របស់កាឡទេវិលតាបស ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទូលសួរថា បពិត្រព្រះគោតម ព្រះអង្គដល់ហើយនូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង សូមព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ពាក្យថាមុនី និងបដិបទាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតរបស់មុនី ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលជាអ្នកមិនមានផ្ទះ ហើយជាអ្នកត្រាច់ទៅដើម្បីស្វែងរកភិក្ខា ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត ។ គ្រានោះ ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ត្រាស់ព្យាករថា តថាគតនឹងបញ្ញត្តបដិបទារបស់មុនី ដែលបុគ្គលធ្វើបានដោយកម្រ អ្នកចូរជាអ្នកញុំាងសេចក្ដីត្រេកអរឲ្យចម្រើនក្នុងការបដិបត្តិ ហើយចូរជាអ្នកគ្រប់គ្រងចិត្តចំពោះអ្នកដទៃ ដែលបានប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអំពើមិនប្រសើរដល់ខ្លួន គប្បីរក្សាចិត្តកុំឲ្យខឹងក្រោធ ហើយជាអ្នកកុំត្រេកអរចំពោះការបូជាក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ។ ពីព្រោះថា ពួកស្ត្រីតែងតែលួងលោមមុនីដោយអាការផ្សេងៗ មានសើច និយាយ និងយំ ទាំងស្លៀកដណ្ដប់ជាដើម ព្រោះដូច្នោះ ពួកស្ត្រីទាំងនោះ កុំជាអ្នកលួងលោមលោកបានឡើយ មុនីរមែងលះបង់កាមទាំងឡាយ ទាំងល្អ

ទាំងមិនល្អ ជាអ្នកវៀរចាកមេថុនធម្ម ជាអ្នកមិនត្រេកអររីករាយចំពោះសត្វ និងសង្ខារទាំងឡាយ ជាអ្នកមានចិត្តមិនញាប់ញ័រ និងមានចិត្តតាំងមាំ ដោយធ្វើសេចក្ដីឧបមាថា យើងក៏ចង់បានសុខ សត្វដទៃក៏ចង់បានសុខដែរ ។ មុនីតែងតែលះបង់សេចក្ដីប្រាថ្នា ក្នុងបច្ច័យដែលបុថុជ្ជនទៅជាប់ជំពាក់ ជាអ្នកមានចក្ខុ (ប្រាជ្ញា គឺការដឹងសព្វគ្រប់ច្បាស់លាស់) គប្បីបដិបត្តិ បដិបទារបស់មុនី ហើយគប្បីលះបង់នូវសេចក្ដីប្រាថ្នា ក្នុងបច្ច័យដែលជាហេតុនៃមិច្ឆាជីវៈ អ្នកគប្បីដឹងថា នរក (អដ្ឋកថាចារ្យពោលថា នរក បានដល់ តណ្ហាដែលហៅថា តណ្ហា ជានរកនោះ ពីព្រោះថា តណ្ហានោះ ជារបស់ដែលធ្វើឲ្យពេញ បានដោយកម្រដូចគ្នា) ។

ព្រោះថា មុនី ជាអ្នកមានផ្ទៃខ្វះខាត (គឺមិនឃើញតែផ្ទៃ) ជាអ្នកដឹងល្មមប្រមាណ ជាអ្នកមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកមិនល្មមជាអ្នកអស់ហើយនូវសេចក្ដីត្រូវការ ជាអ្នករំលត់កាពក្ដៅក្រហាយបានសព្វកាល (អដ្ឋកថាចារ្យបានអធិប្បាយសេចក្ដីក្នុងគាថានេះថា មុនី កាលបើបរិភោគអាហារ ក៏បរិភោគតិចៗ ដោយនៅសល់ ៤ ឬ ៥ ម៉ាត់ទៀតនឹងឆ្អែតក៏ឈប់ ហើយក៏ផឹកទឹក ការបរិភោគអាហារ

យ៉ាងនេះ ទើបជាទីសប្បាយសម្រាប់ភិក្ខុ ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម ប្រសិនបើបុគ្គលបរិភោគអាហារហួសប្រមាណ ធ្វើឲ្យការងោកងក់កើតឡើង ព្រោះស្រវឹងអាហារ អ្នកមានផ្ទៃខ្វះខាតយ៉ាងនេះហើយក្តី ជាអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងអាហារនោះ គឺត្រូវពិចារណាអាហារឲ្យឃើញគុណ និងទោសរបស់អាហារហើយ ទើបបរិភោគអាហារនោះ ទើបជាការប្រពៃទៀត ថែមទាំងជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ឯការប្រាថ្នាតិចនោះ មាន ៤ ប្រការ គឺ ១- ប្រាថ្នាតិចក្នុងបច្ច័យ ៤ ២- ប្រាថ្នាតិចក្នុងធុតង្គ ៣- ប្រាថ្នាតិចក្នុងបរិយត្តិ (បានដល់ មិនចង់ឲ្យគេដឹងថា ខ្លួនជាពហូសូត គឺអ្នកសិក្សារៀនសូធ្យច្រើន) ៤- ប្រាថ្នាតិចក្នុងអធិគម (គឺមិនចង់ឲ្យអ្នកដទៃដឹងថា ខ្លួនបានសម្រេចគុណធម៌ថ្នាក់នេះថ្នាក់នោះឡើយ) ។ មុនីនោះ កាលបើត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត និងត្រឡប់មកវិញ តែងតែទៅកាន់ជាយព្រៃ អង្គុយនៅទៀបគល់ឈើ ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយក្នុងឈាន ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងព្រៃ ហើយជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការសម្លឹងឈាន នៅទៀបគល់ឈើនោះ កាលបើដល់ពេលភិក្ខាចារ តែងចូលទៅកាន់ស្រុក ជាអ្នកមិនត្រេកអរចំពោះភោជន ដែលនៅមិនទាន់បាន ។ មុនី កាល

បើមកដល់ស្រុក ក៏មិនប្រញាប់ប្រញាល់ចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះទេ ថែមទាំងជាអ្នកមានប្រក្រតីមិនពោលវាចាទាក់ទិននឹងអាហារ ដែលខ្លួនស្វែងរក ដោយមុនីនោះគិតយ៉ាងនេះថា យើងបានវត្ថុណានីមួយ ក៏ជាការល្អ ប្រសិនបើយើងមិនបានទេ ក៏មិនជាអ្វី ជាអ្នកមានចិត្តស្មើ បុគ្គលណាមានចិត្តយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះ រមែងឈានកន្លងទុក្ខបាន ប្រៀបដូចបុរសដែលស្វែងរកផ្លែឈើ ចូលទៅត្រង់ដើមឈើ ហើយសូម្បីនឹងបាន ឬមិនបាន ក៏ដាក់ចិត្តជាកណ្តាល ហើយត្រឡប់មកវិញ ហេតុដូច្នោះ មុនី កាលត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ធ្វើដូចជាមនុស្សគ ទាំងមិនបានមើលងាយទានរបស់គេថា បន្តិចបន្តួច ឆ្ងាញ់ ឬមិនឆ្ងាញ់ ឬទាំងមិនបានមើលងាយអ្នកឲ្យទាន ជាអ្នកដល់ព្រមដោយកិច្ចបដិបត្តិ ដែលជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។

មុនី តែងតែមិនទៅកាន់ព្រះនិព្វានពីរដងទេ ពីព្រោះថា ព្រះនិព្វាននោះ បុគ្គលអាចពាល់ត្រូវបានតែម្តងប៉ុណ្ណោះ ក៏ភិក្ខុមិនមានតណ្ហា ជាអ្នកកាត់ក្រសែកិលេសបានហើយ លះកិច្ចទាំងពួងអស់ហើយ រមែងមិនមានភាពក្តៅក្រហាយ ។ គ្រានោះ ព្រះសយម្ភូត្រាស់តទៅទៀតថា តថាគតនឹងប្រាប់បដិបទារបស់មុនីដល់អ្នក ភិក្ខុ

ដែលបដិបត្តិ បដិបទារបស់មុនី គួរជាអ្នកមិនឃើញតែផ្ទៃ មានចិត្តមិនរួញរា ហើយជាអ្នកមិនមានកិលេស ជាអ្នកមិនអាឡោះអាល័យចំពោះកិលេស គួរមានព្រហ្មចរិយធម៌នៅពីមុខ (គឺ មិនគួរមានកិលេស មិនគួរជាប់ទាក់ទងនឹងនរណាៗ ដោយតណ្ហា គួរជាអ្នកតាំងចិត្តប្រព្រឹត្តនៅតែក្នុងសាសនព្រហ្មចរិយធម៌នេះប៉ុណ្ណោះ ដែលរួមចុះក្នុងត្រៃសិក្ខា គឺសីល សមាធិ បញ្ញា) គប្បីជាអ្នកសិក្សាគប្បីជាអ្នកអង្គុយនៅតែម្នាក់ឯង (អង្គុយនៅទីស្ងាត់) ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីព្យាយាមអប់រំទូន្មានចិត្ត ទាំងនេះជាបដិបទារបស់មុនីតែមួយចំណែកប៉ុណ្ណោះ ។ អដ្ឋកថាចារ្យបានអធិប្បាយថា ការអង្គុយនៅម្នាក់ឯង គឺអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ តែមិនបានសំដៅដល់ការអង្គុយតែម្យ៉ាងទេ គឺសំដៅយកឥរិយាបថទាំង ៤ ។ ទិសទាំង ១០ រមែងប្រាកដដោយសំឡេងសរសើររបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តបដិបទារបស់មុនី ហើយបានលះបង់កាមារម្មណ៍ទាំងនោះចេញទៀត កាលបើដូច្នេះ អ្នកនឹងបានជាសាវ័ករបស់តថាគត ។ សមណៈណាពោលពាក្យជាច្រើន ដែលជាហេតុនាំចូលទៅរកប្រយោជន៍ ឬប្រកបដោយប្រយោជន៍ ដឹងនូវពាក្យទាំងនោះ ហើយសម្តែងប្រាប់

សមណៈនោះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកប្រសើរ ។

សមណៈណា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកដល់ព្រមដោយការសង្រួម ជាអ្នកដឹងហេតុដែលមិននាំមកនូវប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខឲ្យដល់សត្វលោកនោះ សមណៈនោះ រមែងមិនពោលឡើយ សមណៈនោះឯងជាមុនី ថែមទាំងជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវបដិបទារបស់មុនី ឬសមណៈនោះបានដល់ធម៌ ដើម្បីភាពជាមុនីហើយ ។ អដ្ឋកថាចារ្យបានពោលអធិប្បាយក្នុងវគ្គនេះថា ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រកបដោយព្រះសព្វញ្ញុតញ្ញាណ កាលដឹងទើបទ្រង់សម្តែងធម៌ កាលដឹងទើបទ្រង់ពោល ។ ចំណែកបុគ្គលណាដឹងនូវធម៌របស់ព្រះសម្ពុទ្ធនោះ ដែលទ្រង់សម្តែងទុកល្អហើយនោះ ដោយការយល់ដឹង ជាចំណែកនៃការនឿយណាយ ឬការសង្រួម គឺការគ្រប់គ្រងចិត្ត ពាក្យណាមិននាំមកនូវប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខដល់សត្វទាំងឡាយ ការដឹងនូវពាក្យនោះហើយក៏មិននិយាយ បុគ្គលដូច្នេះ រមែងសមគួរហៅថាមុនី បុគ្គលបដិបត្តិដើម្បីមុនី ដូច្នោះ ឬសមគួរដល់ខបដិបត្តិរបស់មុនី និងមិនមែនត្រឹមតែសមគួរតែប៉ុណ្ណោះទេ ជាអ្នកធ្វើឲ្យដល់ភាពជាមុនី គឺបានសម្រេចអរហត្តមគ្គញ្ញាណ (ការដឹងក្នុងផ្លូវបដិបត្តិ

ដើម្បីសម្រេចព្រះអរហត្ត) ។ សរុប១.បដិបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តមោនេយ្យប្បដិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធវចនៈនោះ អ្នកគប្បីញ៉ាំងចិត្តឲ្យស្មើគ្នា ទាំងក្នុងសត្វ និងបុគ្គលទាំងពួង កុំជ្រើសរើសរកបុគ្គលព្រោះតែសេចក្ដីស្រឡាញ់ ឬស្អប់ក្នុងគោចរគ្រាម ដែលអ្នកត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតនោះ ។

សូម្បីនរណានឹងជេរ ឬតវ៉ាត្អូញត្អែរ ចំអក បញ្ឈឺអ្នក អ្នកកុំខឹង កុំទោមនស្ស កុំស្អប់គេឡើយ ។ សូម្បីនរណាគោរព សំពះដោយយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកកុំស្រឡាញ់ អ្នកចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យស្មើ អ្នកគប្បីរក្សាចិត្តឲ្យប្រាសចាកទោសៈ (ការគិតប្រទូស្តរ៉ាយ ឬការក្រេវក្រោធ) ។ អ្នកកុំជាអ្នកមានអស្មិមានះ (ការប្រកាន់ខ្លួនថាពិសេសជាងគេ, ការប្រកាន់ថាយើង ថាគេ) កាលបើអ្នកនឹងត្រាច់ទៅក្នុងស្ថានទីណាៗ ចូរញ៉ាំងចិត្តឲ្យផុតអំពីមានះ ។ អ្នកកុំជាមនុស្សក្រអឺតក្រទម កិរិយាក្រអឺតក្រអោង ក្រអឺតក្រទមឡើងនោះ ចូរអ្នកកម្ចាត់ចេញអំពីខន្ធសន្តាន ។ គ្រានោះ នាលកតាបសបានស្ដាប់អំពីបដិបទារបស់មុនី ឬមោនេយ្យប្បដិបត្តិហើយទើបកើតសេចក្ដីជ្រះថ្លាឡើង ហើយក៏ក្រាបទូលសូមព្រះមានជោគ

ដើម្បីបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ក្នុងព្រះសាសនានេះ លុះលោកឧបសម្បទារួចហើយ ក៏ជាបុគ្គលមានប្រក្រតីប្រាថ្នាតិច ៣ យ៉ាង ១- ប្រាថ្នាតិចក្នុងការឃើញ ២- ប្រាថ្នាតិចក្នុងការស្តាប់ ៣- ប្រាថ្នាតិចក្នុងការសាកសួរ ។

កាលព្រះសយម្ភូ ទ្រង់ត្រាស់សំម្តែងព្រះធម៌ចប់ហើយ ព្រះនាលកត្ថេរ ក៏មានចិត្តជូរជង់ ប្រាសចាកនូវមន្ទិល ហើយបានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះលោកនាយក រួចក៏ពោលឡើងថា ខ្ញុំព្រះអង្គចូលទៅកាន់ព្រៃហើយ សូមឲ្យឃើញព្រះពុទ្ធអង្គទៀត នេះហៅថា ការប្រាថ្នាតិចក្នុងការឃើញ ។ ព្រះនាលកត្ថេរ បានពោលតទៅទៀតថា សូមឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនាទៀត នេះហៅថា ការប្រាថ្នាតិចក្នុងការស្តាប់ ។ ព្រះនាលកត្ថេរ ពោលបន្តទៅទៀតថា សូមឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូលសួរបដិបទារបស់មុនីទៀត នេះហៅថា ប្រាថ្នាតិចក្នុងការសាកសួរ ។ ព្រះនាលកត្ថេរ លោកជាអ្នកប្រាថ្នាតិចយ៉ាងនេះ ហើយក៏បានចូលទៅកាន់ញកភ្នំ ថែមទាំងជាអ្នកមានប្រក្រតីនៅកន្លែងមួយមិនដល់ពីរថ្ងៃឡើយ ទាំងមិនអង្គុយនៅត្រង់គល់ឈើមួយដើមដល់ពីរថ្ងៃដែរ មិនចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកនីមួយៗ ដល់ពីរថ្ងៃ

គឺបានចេញពីព្រៃនេះ ទៅកាន់ព្រៃនោះ លោកជាអ្នកមានឧស្សាហ៍ព្យាយាមបដិបត្តិនៅក្នុងបដិបទារបស់មុនី ក្នុងមោនេយ្យប្បដិបត្តិយ៉ាងឧក្រិដ្ឋ ហើយបានសម្រេចអរិយផលដ៏ប្រសើរ ជាព្រះអរិយបុគ្គលថ្នាក់ខ្ពស់បំផុតក្នុងព្រះសាសនានេះ គឺបានជាព្រះអរហន្ត ។

មួយវិញទៀត លោកតែងតែពេញចិត្ត ក្នុងបដិបទារបស់មុនី ឬនៅក្នុងមោនេយ្យប្បដិបត្តិយ៉ាងឧក្រិដ្ឋនេះ ដោយថា បុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តបែបនេះ នឹងមានជីវិតរស់នៅបានត្រឹមតែ ៧ ខែប៉ុណ្ណោះ ចំណែកឯថ្នាក់កណ្តាលអាចមានជីវិតរស់នៅបាន ៧ ឆ្នាំ រីឯថ្នាក់ទាបវិញ អាចមានជីវិតរស់នៅបាន ១៦ ឆ្នាំ ។ រីឯព្រះនាលកៈ ដែលលោកបានព្យាយាមបដិបត្តិក្នុងបដិបទារបស់មុនី ឬមោនេយ្យប្បដិបត្តិថ្នាក់យ៉ាងឧក្រិដ្ឋនោះ ព្រោះដូច្នោះ លោកទើបអាចមានជីវិតរស់នៅបានត្រឹម ៧ ខែប៉ុណ្ណោះ កាលបើដល់ ៧ ខែហើយ លោកក៏ដឹងខ្លួនថាអាយុសង្ខាររបស់ខ្លួន ដល់នូវទីបំផុតហើយ ទើបបានស្រង់ទឹកជម្រះកាយ និងគ្រងចីវរឲ្យជាបរិមណ្ឌល ហើយបែរមុខឆ្ពោះទៅរកព្រះមុនីដែលទ្រង់គង់ប្រថាប់ទិសនោះ ដោយការក្រាបថ្វាយបង្គំប្រកបដោយបញ្ចង្គប្រតិស្ឋាន បានដល់ការក្រាបថ្វាយបង្គំប្រកបដោយអង្គ ៥ ចុះ

ទៅផ្ទៃដី គឺថ្ងាសមួយ ដៃទាំងពីរ ក្បាលជង្គង់ទាំងពីរ ហើយក្រោកឡើងឈរប្រមាណមួយដៃ រួចលោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វាន ដោយឈរផ្អែកនឹងភ្នំហិង្គុលបព៌ត ។

គ្រានោះ ព្រះលោកនាយក ទ្រង់ជ្រាបដោយពុទ្ធញ្ញាណ ទើបស្ដេចព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃ ដែលជាសាវកទៅកាន់ភ្នំហិង្គុលបព៌តនោះ ដោយទ្រង់ធ្វើឈាបនកិច្ចសរីរសាកសព របស់ព្រះនាលកត្ថេរ រួចស្រេចហើយ ក៏ឲ្យកសាងព្រះចេតិយបញ្ចុះព្រះធាតុរបស់ព្រះនាលកៈនៅនឹងជើងភ្នំ ដែលជាស្ថានទីបរិនិព្វានរបស់លោក ។ គួរឲ្យយើងជ្រះថ្លានោះ ពីព្រោះថា ក្នុងព្រះសាសនាព្រះពុទ្ធមួយអង្គៗ នឹងមានសាវក ដែលជាអ្នកព្យាយាម បំពេញនូវមោនេយ្យប្បដិបត្តិបែបនេះតែមួយអង្គប៉ុណ្ណោះ ។

សេចក្ដីនេះ មិនមែនថា មោនេយ្យប្បដិបត្តិនេះ បដិបត្តិបានត្រឹមតែមួយរូប ឬម្នាក់ អ្នកដទៃៗ បដិបត្តិមិនបាននោះ មិនមែនដូច្នោះទេ ពីព្រោះពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសក្យមុនី ទ្រង់មិនបានប្រៀនប្រដៅឲ្យប្រព្រឹត្តដាច់មុខចំពោះធម៌អ្នកណាមួយឡើយ តែព្រះពុទ្ធតែងតែប្រៀនប្រដៅដល់សព្វសត្វទាំងអស់ ឲ្យមានសទ្ធាជ្រះថ្លា

បើបុគ្គលណាដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិ ទៅតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅនោះ នឹងធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះ បានទទួលនូវគុណតម្លៃ ដែលមានព្រះនិព្វានជាទីអវសាន ដូចក្នុងមោនេយ្យប្បដិបត្តិនេះជាដើម ដែលបុគ្គលបានប្រព្រឹត្តនៅជារឿយៗ ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ តែងតែធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះដុតកម្ដៅនូវកិលេស ដែលជារបស់មិនស្អាត ឬធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះបានចូលដល់នូវអចលនបទ ថែមទាំងធ្វើឲ្យសង្គមបានទទួលសេចក្ដីសុខ និងសេចក្ដីចម្រើន ជាដើម ទៀតផង ។៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះនាលកត្ថេរ ចប់)

ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ

“ លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវកផងដែរ ”

ព្រះបុណ្ណត្ថេរ លោកតែងប្រព្រឹត្តប្រកាន់មាំនៅក្នុងធម៌មួយខ. ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យលោកបានឈ្នះនូវសង្គ្រាម គឺកិលេស ឬមាននូវភាពរុងរឿងនៃជីវិត ធម៌នោះបានដល់ ខន្តិ គឺសេចក្តីអត់ធន់ បុគ្គលណាមានធម៌បែបនេះ បុគ្គលនោះប្រៀបបីដូចជាមានមន្តស្នេហ៍ តែងធ្វើឲ្យអ្នកនោះមិនមានពៀរ មិនមានទោសភ័យ និងធ្វើឲ្យចិត្តអ្នកនោះ តាំងមាំមិនវង្វេង និងជាអ្នកមានសេចក្តីសុខស្ងប់ ទាំងជាមន្តដែលខ្លាំងពូកែរបស់អ្នកតស៊ូ ឬរបស់អ្នកដែលលំបាកផ្លូវចិត្ត ថែមទាំងទទួលការប្រមាថមើលងាយអំពីអ្នកដទៃ ដោយការនិយាយញុះញង់ជាដើម ។ ព្រោះដូច្នោះ ព្រះថេរៈបានអាស្រ័យខន្តិធម៌នេះហើយទើបបានជាកម្លាំង ក្នុងការជួយផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌វិន័យ ជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រី លោកមានការធ្វើយ៉ាងនេះ រហូតដល់អស់ជីវិត ចំណែកជីវប្រវត្តិ និងសេចក្តីល្អរបស់លោក មានការពោលដូចតទៅនេះ ។

ជីវប្រវត្តិក្នុងអតីតជាតិរបស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ មានសម្តែងទុកក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីព្រះបាលីក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា** ដូចមានសេចក្តីថា ៈ-

ព្រះបុណ្ណត្ថេរ លោកបានធ្វើបុណ្យកុសលទុកក្នុងសម្នាក់ព្រះពុទ្ធដែលត្រាស់ដឹងកន្លងមកហើយ ក្នុងអតីតជាតិនោះ ដូចគ្នានឹងព្រះថេរៈអង្គដទៃៗ ដែរ ។ កាលដែលលោកបានកសាងបុណ្យកុសលផ្សេងៗ ដើម្បីឲ្យបានជាឧបនិស្ស័យនៃព្រះនិព្វានតទៅនោះ ក្នុងកប្បទី ៩១ លោកបានកើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ កាលបើចម្រើនវ័យធំដឹងក្តីឡើង ក៏បានទៅសិក្សាសិល្បវិជ្ជា ដែលជាវិជ្ជាប្រចាំវណ្ណៈរបស់ព្រាហ្មណ៍ រហូតបានសម្រេចតាមបំណង ប៉ុន្តែត្រឡប់ជាមិនត្រេកអរក្នុងវិជ្ជា ដែលខ្លួនរៀនចេះហើយនោះ និងអាចប្រើប្រាស់ចិញ្ចឹមជីវិតនៅក្នុងភាពជាយរាវាសបានយ៉ាងស្រួលទៀតផង ទាំងមានកិត្តិស័ព្ទល្បាញល្បីផងដែរ ទាំងនេះហើយ ទើបធ្វើឲ្យលោកពិចារណាឃើញទោសក្នុងកាមារម្មណ៍ទាំងឡាយ គឺជាគ្រឿងធ្វើឲ្យចិត្តជាប់ជំពាក់ក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា បានដល់ រូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ដែលជាទោស ដូច្នេះហើយ ទើបធ្វើឲ្យលោកសម្រេចចិត្តចេញបួសជាតាបស

នៅក្នុងព្រៃហិមពាន្ត ដើម្បីគេចឲ្យផុតអំពីកាមារម្មណ៍ ។

ក្នុងសម័យនោះ ជាសម័យដែលមានព្រះបច្ចេកពុទ្ធត្រាស់ដឹងក្នុងលោក គ្រានោះ មានព្រះបច្ចេកពុទ្ធមួយអង្គដែលអាស្រ័យនៅជ្រោយភ្នំ ជិតទីងបណ្ណសាលារបស់តាបសនោះ លោកក៏មានអាពាធយ៉ាងធ្ងន់ ហើយក៏បរិនិព្វានទៅ ដែលនៅជ្រោយភ្នំនោះ តែក្នុងពេលដែលព្រះបច្ចេកពុទ្ធបរិនិព្វាននោះ ក៏មានហេតុប្រាកដយ៉ាងអស្ចារ្យ ដោយមានពន្លឺស្វាងស្វៃទូទៅ ក្នុងជុំវិញបរិវេណទាំងនោះ ។ កាលដែលតាបសបានឃើញហេតុដូច្នោះហើយ ក៏គិតឡើងថា ពន្លឺនេះកើតឡើងដោយសារហេតុអ្វីហ្ន៎ ទើបបានចេញអំពីបណ្ណសាលា ទៅរកមើល ហើយក៏បានឃើញព្រះបច្ចេកពុទ្ធ បរិនិព្វាននៅទីជ្រោយភ្នំ ក៏នឹកគិតឡើងថា ពន្លឺនេះក៏កើតមកអំពីការបរិនិព្វានរបស់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធនេះឯង ទើបទៅរកឈើមកធ្វើជាជើងថ្ករ និងទៅរកឧសយកមកចាត់ចែងក្នុងការបូជាសរីរៈរបស់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ កាលបើបូជាស្រេចហើយ ទើបបាននាំយកទឹកក្រអូប មកស្រោចអដ្ឋិធាតុ របស់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធនោះ ។ គ្រានោះ មានទេវតាមួយអង្គ មកស្ថិតនៅពួជ៏អាកាស និងបានស្រែកប្រាប់ថា ល្អហើយៗ អំពើដែលអ្នកធ្វើក្នុង

ពេលនេះ ជាដំណើរទៅកាន់សុគតិភព លោកនឹងបានទៅកើតក្នុង សុគតិ គឺជាស្ថានទីដែលបរិបូណ៌ទៅដោយសេចក្តីសុខ ដែលកើត មកអំពីបុណ្យតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ លោកនឹងមានឈ្មោះថា បុណ្ណៈ ។ តាបសនោះ កាលស្លាប់អំពីជាតិនោះទៅហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុង ស្ថានសួគ៌ កាលលោកចុតិចាកស្ថានសួគ៌មកវិញ ក៏បានមកកើតជា មនុស្សអស់កាលដ៏យូរអង្វែង ដោយអាស្រ័យបុញ្ញានុភាព នៃការ បូជាព្រះសរីរៈព្រះបច្ចេកពុទ្ធ និងការស្រោចទឹកក្រអូប លើអដ្ឋិធាតុ នោះឯង ។ អំណើះមកដល់ពុទ្ធកាល នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបរមគ្រូនៃ យើងនេះ លោកបានមកកើតនៅក្នុងត្រកូលជាគហបតី ដែលជាអ្នក ធ្វើជំនួញ នៅកំពង់ទឹកសុប្បារកៈ ក្នុងដែនសុណាបរន្តជនបទ មាន ឈ្មោះប្រាកដថា បុណ្ណៈ ប្រែថា អ្នកពេញចិត្តដោយសេចក្តីត្រូវការ ។

ចំណែកជីវប្រវត្តិក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិ របស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ ដូច ដែលមានរឿងពោលយ៉ាងពិស្តារនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបបញ្ចសូទនី** ដែល ជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីព្រះបាលីនៃ **គម្ពីរបុណ្ណោវាទសូត្រ** ក្នុង **គម្ពីរមជ្ឈិមនិកាយ ឧបរិបណ្ណាសកៈ** ដូចមានសេចក្តីថា ៈ-

ព្រះបុណ្ណៈមានបងប្អូនរួមផ្ទៃមាតាជាមួយ ២ នាក់ គឺខ្ញុំនលោក

និងប្អូនប្រុសរបស់លោក មានឈ្មោះថា ចូឡបុណ្ណៈ បងប្អូនទាំងពីរនាក់នោះរួមគ្នាប្រកបអាជីពលក់ដូរ តាមបែបរបស់បុព្វបុរស ដោយមានពួករទេះប្រមាណ ៥០០ រទេះ តែវិធីចេញទៅរកទិញទំនិញមកលក់ និងការនាំរបស់ទៅលក់នោះ ដោយមានការប្តូរផ្លាស់គ្នា គឺប្រសិនបើប្អូនទៅលក់ បងក៏នៅចាំផ្ទះ ឬពេលដែលបងទៅលក់ ប្អូនក៏នៅចាំផ្ទះម្តង អ្នកទាំងពីរនាក់នោះ នឹងមានការបដិបត្តិយ៉ាងអ៊ីចឹងឯងជារឿយៗ ដោយមិនមើលបំណាំគ្នា ។ កាលបើដល់ពេលដែលបុណ្ណៈ ត្រូវនាំពួករទេះទៅលក់ដូរ ទៅតាមជនបទផ្សេងៗ នោះ គេទើបឲ្យចូឡបុណ្ណៈប្អូនប្រុសនៅចាំផ្ទះម្តង ការលក់ដូរពេលនេះ បានធ្វើដំណើររហូតទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី ហើយក៏បានឈប់សម្រាកនៅជិតវត្តជេតពន ក្រោយពីពួកគេ បានទទួលទានអាហាររួចហើយ បានអង្គុយនិយាយគ្នាជាមួយនឹងបរិវារ ដោយក្នុងព្រឹកថ្ងៃនោះ មានពុទ្ធបរិស័ទក្នុងក្រុងសាវត្ថី ពេលដែលបរិភោគអាហារពេលព្រឹករួចស្រេចហើយ ទើបនាំគ្នាតាំងចិត្តអធិដ្ឋានឧបោសថសីល រួចស្លៀកពាក់ស្អាតបាត នាំគ្នាកាន់គ្រឿងសក្ការបូជា មានផ្កា និងគ្រឿងក្រអូបជាដើម ដោយម្នាក់ៗ ឆ្ពោះមុខទៅកាន់វត្តជេតពន ដែលជាទីគង់ប្រថាប់

របស់ព្រះលោកនាថ ។

គ្រានោះ បុណ្ណៈបានឃើញពួកពុទ្ធបរិស័ទ បាននាំគ្នាដើរទៅជាជួរៗ ដោយមានកាន់គ្រឿងសក្ការបូជាទៅផងនោះ ក៏នឹកសង្ស័យ ទើបសួរឡើងថា អ្នកទាំងអស់គ្នា នាំគ្នាទៅណាច្រើនម៉្លេះ ពេលនោះពួកពុទ្ធបរិស័ទបានឆ្លើយប្រាប់ថា លោកមិនដឹងទេឬថា ឥឡូវនេះមានព្រះរតនត្រៃ គឺព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ និងព្រះសង្ឃ កើតឡើងក្នុងលោកហើយ ពួកយើងទាំងអស់គ្នា នាំគ្នាទៅស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនាក្នុងសម្នាក់ព្រះបរមសាស្តា ។ គ្រានោះ បុណ្ណៈ បានស្តាប់ឮពាក្យថាព្រះពុទ្ធប៉ុណ្ណោះ ក៏កើតសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើង រហូតធ្វើឲ្យគេនាំនូវពួកបរិវាររបស់ខ្លួន រួមដំណើរទៅជាមួយនឹងពួកពុទ្ធបរិស័ទ អ្នកក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីទៅស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនារបស់ព្រះវិជិតមារដែរ ប៉ុន្តែដោយខ្លួនជាអ្នកមកថ្មី មិនហ៊ានទៅអង្គុយជិត ហើយក៏បាននាំគ្នាអង្គុយខាងៗ ។ ខណៈដែលបុណ្ណៈកំពុងស្តាប់ធម៌ទេសនានោះ ក៏មានសទ្ធាជ្រះថ្លាឡើងថា យើងនឹងចេញបព្វជ្ជា ។

ពេលដែលព្រះសយម្ភូ ទ្រង់សម្តែងព្រះធម៌ចប់ ពុទ្ធបរិស័ទបានវិលត្រឡប់ទៅវិញអស់ហើយ ប៉ុន្តែបុណ្ណៈនៅមិនទាន់ត្រឡប់ទៅ

វិញទេ ដោយគេចាំចូលទៅគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ក្រាបទូលនិមន្តដើម្បីឲ្យព្រះអង្គទៅទទួលចង្ហាន់ ក្នុងទីកន្លែងសម្រាករបស់ខ្លួន កាលបើដឹងថា ព្រះមានបុណ្យទ្រង់ទទួលការនិមន្តរបស់ខ្លួនហើយ គេទើបក្រាបថ្វាយបង្គំទូលលាត្រឡប់ទៅវិញ ។ លុះដល់ព្រឹកស្អែក ភ្លឺស្រាងៗ គេក៏បានឲ្យពួកបរិវារធ្វើបាយរាំឡើង ព្រមទាំងចាត់ចែងទីសេនាសនៈសម្រាប់ភិក្ខុសង្ឃ ហើយថ្វាយមហាទានដល់ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាព្រះប្រធាន ។ ពេលដែលព្រះភគវាទ្រង់ឆាន់រួចហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់អនុមោទនាទាន កាលព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើការអនុមោទនាចប់ ព្រះអង្គក៏ស្តេចយាងត្រឡប់ទៅកាន់វត្តវិញ ។ គ្រានោះ បុណ្ណៈជាប្រធាននៃឈ្មួញ កាលទទួលទានអាហារពេលព្រឹករួចស្រេច ទើបតាំងចិត្តអធិដ្ឋានឧបោសថសីល ហើយហៅមនុស្សដែលរក្សាឃ្លាំងមកពន្យល់ប្រាប់រឿងទាំងអស់ឲ្យជ្រាបសព្វគ្រប់ និងប្រាប់ដល់ការប្រគល់ទ្រព្យទាំងអស់ឲ្យដល់ចូឡបុណ្ណៈ ដែលជាប្អូនប្រុសនឹងនាយឃ្លាំងថា នែនាយឃ្លាំង អ្នកចូរយកទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់នេះ ទៅប្រគល់ឲ្យប្អូនប្រុសរបស់យើងផងណា និងជួយប្រាប់ប្អូនប្រុសរបស់យើងផងថា យើងនឹងចេញបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះហើយ ។ កាលបុណ្ណៈ

ប្រាប់សព្វគ្រប់ ក្នុងការប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិឲ្យដល់ប្អូនប្រុស រហូតអស់ការកង្វល់ក្នុងរឿងនោះហើយ គេទើបចេញបួសក្នុងសម្នាក់ព្រះមានជោគ ក្រោយពីគេបានបួសហើយ ព្រះបុណ្ណៈក៏មិនបានបណ្ដែតបណ្ដោយពេលវេលាកន្លងទៅឥតប្រយោជន៍ទេ ដោយលោកតាំងចិត្តចម្រើនវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន សូម្បីតែលោកព្យាយាមយ៉ាងអ៊ីចឹងហើយក៏ដោយ ផលនៃការចម្រើនវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន ក៏រមែងមិនបានប្រាកដដល់លោកឡើយ ។ ព្រះបុណ្ណៈ ទើបគិតជញ្ជឹងពិចារណាថា ស្ថានទីនេះ មិនមែនជាទីសប្បាយរបស់យើងទេ យើងគួរតែនឹងទៅសូមកម្មដ្ឋានអំពីព្រះបរមសាស្ដា ហើយត្រឡប់ទៅកាន់សុណាបរន្តជនបទរបស់យើងវិញ ទើបជាការល្អ ឬក៏ជាទីសប្បាយ ។ ក្រោយពីលោកគិតដូច្នេះហើយ ក៏បានទៅបិណ្ឌបាត លុះត្រឡប់មកវិញ បានឆាន់រួចជាស្រេច ទើបចូលទៅសម្រាកក្នុងស្ថានទីស្ងាត់មួយកន្លែង ។

ក្នុងរឿងរ៉ាវដំណើរជីវិតរបស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ ក្នុងវគ្គតទៅនេះ មានសម្ដែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបបញ្ចសូទនីហើយ** នៅមានសេចក្ដីតទៅទៀត ដូចនៅក្នុង **គម្ពីរមជ្ឈិមនិកាយ ឧបរិបណ្ណាសកៈ** និងក្នុង **គម្ពីរសំយុត្តនិកាយ សឡាយតនវគ្គ** នៃ **បុណ្ណសូត្រ** ថា ៖-

គ្រានោះឯង ព្រះបុណ្ណៈមានអាយុចេញចាកទីសំងំ ក្នុងវេលារសៀល ហើយចូលទៅគាល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមហាមុនី ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបុណ្ណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះសយម្ភូយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះលោកនាយកមេត្តាប្រោសទូន្មាន ខ្ញុំព្រះអង្គដោយឱវាទយ៉ាងសង្ខេប លុះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់នូវធម៌ របស់ព្រះសម្ពុទ្ធហើយ នឹងគេចចេញទៅនៅតែម្នាក់ឯងមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន សម្រេចសម្រាន្តឥរិយាបថទាំង ៤ ។ ព្រះភគវាត្រាស់ថា ម្នាលបុណ្ណៈ បើដូច្នោះ អ្នកចូរប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អ តថាគតនឹងសម្តែង ។ ព្រះបុណ្ណៈមានអាយុនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានបុណ្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមុនីត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលបុណ្ណៈ រូបដែលគប្បីដឹងដោយភ្នែក សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ក្លិនដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ផោដ្ឋព្វៈដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ធម៌ដែលគប្បីដឹងដោយចិត្ត ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត មាន

សភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឲ្យកើតតម្រេកក៏មាន បើភិក្ខុរីករាយ ពោលសរសើរ ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវរូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ និងធម៌នោះ កាលដែលភិក្ខុនោះរីករាយ ពោលសរសើរ ប្រកាន់ខ្ជាប់ នូវរូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ និងធម៌នោះហើយ សេចក្តីរីករាយក៏កើតឡើង ម្នាលបុណ្ណៈ តថាគតពោលថា ការកើតឡើងនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះការកើតឡើងនៃសេចក្តីរីករាយ ។

ម្នាលបុណ្ណៈ រូបដែលគប្បីដឹងដោយភ្នែក សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ក្លិនដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ផោដ្ឋព្វៈដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ធម៌ដែលគប្បីដឹងដោយចិត្ត ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត មានសភាពជាទីគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឲ្យកើតតម្រេកក៏មាន បើភិក្ខុមិនរីករាយ មិនពោលសរសើរ មិនប្រកាន់ខ្ជាប់នូវរូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ និងធម៌នោះ កាលដែលភិក្ខុនោះមិនរីករាយ មិនពោលសរសើរ មិនប្រកាន់ខ្ជាប់នូវរូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ និងធម៌នោះហើយ សេចក្តីរីករាយក៏រលត់ទៅ ម្នាលបុណ្ណៈ តថាគតពោលថា ការរលត់សេចក្តីទុក្ខ ព្រោះការរលត់សេចក្តីរីករាយ ។

ម្នាលបុណ្ណៈ តថាគតទូន្មានអ្នកដោយឱវាទយ៉ាងសង្ខេបនេះឯងហើយ តើអ្នកនឹងទៅនៅក្នុងជនបទណា ? ព្រះបុណ្ណៈក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ទូន្មានខ្ញុំព្រះអង្គដោយឱវាទសង្ខេបនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅនៅក្នុងជនបទ ឈ្មោះសុណាបរន្តៈ ។

គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលបុណ្ណៈ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ សុទ្ធតែកាចៗ ម្នាលបុណ្ណៈ ពួកជនអ្នកនៅក្នុងសុណារន្តជនបទ សុទ្ធតែរឹងរូស ម្នាលបុណ្ណៈ ប្រសិនបើពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ ជេរ គំរាមអ្នក ម្នាលបុណ្ណៈ អ្នកនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះដូចម្ដេចទៅ ? ព្រះបុណ្ណៈក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងជេរ គំរាមខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះថា ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ជាមនុស្សល្អ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ល្អណាស់ហ្ន៎ ដោយហេតុមនុស្សទាំងនេះ មិនប្រហារអាត្មាអញ ដោយបាតដៃ បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះសាស្តា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះមុនី

សួរថា ម្នាលបុណ្ណៈ ប្រសិនបើ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងប្រហារអ្នក ដោយបាតដៃ ម្នាលបុណ្ណៈ តើអ្នកនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះដូចម្ដេច ? ព្រះបុណ្ណៈក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់និរទុក្ខ ប្រសិនបើ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនឹងប្រហារខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយបាតដៃ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះថា ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ជាមនុស្សល្អ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ល្អណាស់ហ្ន៎ ដោយហេតុមនុស្សទាំងនេះ មិនប្រហារអាត្មាអញដោយដុំដី បពិត្រព្រះលោកនាថ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលបុណ្ណៈ ប្រសិនបើ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងប្រហារអ្នក ដោយដុំដី ម្នាលបុណ្ណៈ អ្នកនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះដូចម្ដេចទៀត ? បពិត្រព្រះអង្គជាសក្កៈ ប្រសិនបើ ពួកមនុស្សនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងប្រហារខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយដុំដី ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះ យ៉ាងនេះថា ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ជាមនុស្សល្អ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុង

សុណាបរន្តជនបទនេះ ល្អណាស់ហ្ន៎ ដោយហេតុមនុស្សទាំងនេះ មិនប្រហារអាត្មាអញដោយដំបង បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលបុណ្ណៈ ប្រសិនបើពួកមនុស្ស អ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងប្រហារអ្នកដោយដំបង ម្នាលបុណ្ណៈ តើអ្នកនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះដូចម្តេចទៀត ? បពិត្រព្រះអង្គជាលោកវិទូ បើពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងប្រហារខ្ញុំព្រះអង្គដោយដំបង ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះថា ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ជាមនុស្សល្អ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ល្អណាស់ហ្ន៎ ដោយហេតុមនុស្សទាំងនេះ មិនប្រហារអាត្មាអញដោយកាំបិត បពិត្រព្រះសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលបុណ្ណៈ ប្រសិនបើ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងប្រហារអ្នកដោយកាំបិត ម្នាលបុណ្ណៈ តើអ្នកនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះ ដូចម្តេចទៀត ? បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើ

ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងប្រហារខ្ញុំព្រះអង្គដោយកាំបិត ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះ យ៉ាងនេះថា ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ជាមនុស្សល្អ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនេះ ល្អណាស់ហ្ន៎ ដោយហេតុមនុស្សទាំងនេះមិនផ្តាច់ជីវិតខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយកាំបិតដ៏មុតឡើយ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលបុណ្ណៈ ប្រសិនបើ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងផ្តាច់ជីវិតអ្នកដោយកាំបិតដ៏មុត ម្នាលបុណ្ណៈ តើអ្នកនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះដូចម្តេចទៀត ? បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទ នឹងផ្តាច់ជីវិតខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយកាំបិតដ៏មុតមែន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះថា ពួកសាវករបស់ព្រះមានជោគ ជាទុក្ខ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមកាយ និងជីវិត តែងស្វែងរកនូវគ្រឿងសស្ត្រាជាគ្រឿងនាំបង់នូវជីវិត អាត្មាអញមិនបាច់ស្វែងរកនូវគ្រឿងសស្ត្រា ជាគ្រឿងនាំបង់នូវជីវិតនោះទេ ស្រាប់តែបានមក បពិត្រព្រះមហាវីរៈ ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះ

បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងប្រព្រឹត្តក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលបុណ្ណៈ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលបុណ្ណៈ អ្នកឯងប្រកបដោយការទូន្មានចិត្ត និងការរំងាប់ចិត្តនេះហើយ ទើបគួរនឹងនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទបាន ម្នាលបុណ្ណៈ ចូរអ្នកសម្គាល់នូវកាលគួរនឹងទៅឥឡូវនេះចុះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះបុណ្ណៈមានអាយុ ត្រេកអរអនុមោទនាចំពោះភាសិត នៃព្រះលោកនាយកហើយ ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះវិជិតមារ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយរៀបចំសេនាសនៈ រួចចាប់យកបាត្រ និងចីវរ និមន្តទៅកាន់សុណាបរន្តជនបទ ។ លុះនិមន្តទៅដោយលំដាប់ ក៏បានទៅដល់សុណាបរន្តជនបទនោះ ។

រីឯរឿងដែលពោលអំពីទីអាស្រ័យនៅ របស់ព្រះបុណ្ណៈនោះដូចមានប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបបញ្ចសូទនី** ដែលជាអដ្ឋកថាពោលអធិប្បាយសេចក្តីនៅក្នុងព្រះបាលី **បុណ្ណោវាទសូត្រ** បានពោលថាព្រះបុណ្ណៈ លោកមានទីអាស្រ័យនៅ ៤ កន្លែង គឺ ៈ-

ដោយលោកបានចូលទៅនៅក្នុង **ភ្នំអម្ពហដ្ឋបព៌ត** លុះព្រឹកឡើង បានចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកមួយមានឈ្មោះថា **ពាណិជ្ជៈ**

នោះ ចំណែកប្អូនប្រុសរបស់លោក បានក្រឡេកឃើញព្រះបុណ្ណៈក៏ចាំបានថាជាបងប្រុស ទើបចាត់ចែងចង្ហាន់បិណ្ឌបាតប្រគេន ហើយនិមន្តឲ្យលោកគង់ នៅក្នុងអម្ពហាដ្ឋបពិតនោះ ។ លោកក៏តែងតែមានប្រក្រតីនិមន្តចង្ក្រម នៅលើផ្ទាំងថ្មមួយកន្លែង ដែលមិនមាននរណាអាចដើរបាន ព្រោះថា ត្រង់ផ្ទាំងថ្មនោះ មានរលកពីមហាសមុទ្រមកប៉ះខ្ទប់ និងមានសំឡេងគឹកកង ប៉ុន្តែលោកតែងតែអធិដ្ឋានថា សូមឲ្យសេចក្ដីសុខចូរមានដល់ភិក្ខុ អ្នកមានប្រក្រតីចម្រើននូវវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន ដូច្នេះហើយ រលកមហាសមុទ្រនោះ ក៏ស្ងប់រំងាប់ទៅមួយរំពេចពេលនោះឯង ។ ពេលដែលលោកចេញអំពីទីចង្ក្រមលើផ្ទាំងថ្មនោះ លោកតែងនិមន្តទៅកាន់ **មាតុលគិរី** ត្រង់មាតុលគិរីនោះ មានហ្វូងសត្វបក្សីនៅជាច្រើន ហើយតែងតែមានសំឡេង សត្វបក្សីគឹកកងនៅរហូតដល់ពាក់កណ្ដាលអធ្រាត្រ ដូច្នេះលោកពិចារណាឃើញថា ស្ថានទីនេះ មិនជាទីសប្បាយរបស់សមណៈទេ ទើបគេចចេញអំពីទីនោះ ទៅនៅត្រង់ **មកុឡការាម** ។ មកុឡការាមនោះ តាំងនៅមិនឆ្ងាយ ឬមិនជិតពីស្រុកពាណិជ្ជៈនោះ ទាំងមានផ្លូវទៅមកបានស្រួល និងជាកន្លែងដែលស្ងប់ស្ងាត់ លោកឃើញថា ស្ថានទីនេះ

ជាទីសប្បាយរបស់សមណៈ ទើបប្រាប់ដល់ចូឡបុណ្ណៈ ដែលជាប្អូនប្រុស ឲ្យកសាងទីសម្រាកពេលថ្ងៃ និងពេលយប់ និងទីចង្ក្រមជាដើម ហើយលោកក៏បានគង់ចាំព្រះវស្សាក្នុងទីនោះ ដូច្នេះ រួមស្ថានទីដែលលោកសម្រាកអាស្រ័យនៅ ៤ កន្លែង ដូចពោលមកនេះឯង ។ ការសម្រេចមគ្គផល ជាព្រះអរិយបុគ្គលថ្នាក់ខ្ពស់បំផុតក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ហៅថា ព្រះអរហន្ត ។

ព្រះបុណ្ណត្ថេរ លោកបានសម្រេចគុណធម៌ថ្នាក់ខ្ពស់បំផុតក្នុងវស្សាដំបូង ដែលចូលទៅនៅក្នុងសុណាបរន្តជនបទនោះ ។

ផលសម្រេចនៃការប្រកាស ព្រះពុទ្ធសាសនារបស់លោកដែលជួយឲ្យកើតជាប្រយោជន៍ និងទទួលបាននូវការគោរពរាប់អានអំពីអ្នកស្រុក ក្នុងសុណាបរន្តជនបទនោះ ដោយលោកប្រើឧបាយសម្តែងឥទ្ធិបាដិហារិយ៍ គឺសម្តែងឫទ្ធិផ្សេងៗ ដែលគួរឲ្យអស្ចារ្យ ដូចមានការហោះទៅ ក្នុងឰដ៏អាកាសបានជាដើម និងអនុសាសនីបាដិ-ហារិយ៍ គឺការប្រៀនប្រដៅ នូវពាក្យឱវាទានុសាសនីរបស់ព្រះមុនីដោយពោលឡើងនូវពាក្យ ដែលធ្វើឲ្យមហាជន យល់ដឹងបានងាយនិងពេញចិត្ត ហើយព្រមប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិតាម ដូចមានរឿងសម្តែង

ដល់ការបដិបត្តិសាសនកិច្ចរបស់លោកទុកថា

ក្នុងវស្សាដំបូងនោះ ថ្ងៃមួយ មានពួកឈ្មួញ ៥០០ នាក់ មានចូឡបុណ្ណៈជាដើម បានរៀបចំផ្ទុកទំនិញក្នុងសំពៅ ដើម្បីនាំទៅលក់នៅត្រើយមហាសមុទ្ទដទៃ ប៉ុន្តែមុននឹងចុះសំពៅនោះ ប្អូនប្រុសរបស់លោក បានចាត់ចែងប្រគេនចង្ហាន់ដល់ព្រះថេរៈ ព្រមទាំងសមាទានសីលទៀតផង ហើយក៏បានពោលជាមួយនឹងព្រះថេរៈថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ធម្មតាមហាសមុទ្ទ រមែងមិនមាននរណាមានសិទ្ធិ ថែមទាំងមានអន្តរាយជាច្រើន ហេតុដូច្នេះ សូមលោកម្ចាស់មេត្តានឹកដល់ខ្ញុំព្រះករុណាផងណា ពោលដូច្នេះហើយ ទើបថ្វាយបង្គំលាឡើងកាន់សំពៅចៀសចេញទៅ ។ កាលដែលសំពៅកំពុងតែមានល្បឿនយ៉ាងលឿន ដោយអំណាចកម្លាំងខ្យល់នោះ បានទៅដល់កោះតូចមួយកន្លែង ពួកអ្នកដែលនៅក្នុងសំពៅ បាននាំគ្នាឡើងទៅលើកោះនោះ មិនឃើញមានវត្ថុណា ដែលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ទេ ក្រៅអំពីខ្លឹមចន្ទន៍ដែលមានយ៉ាងកកកុញ ។ ពួកអ្នកទាំងអស់នោះ ក៏នាំគ្នាចាប់មើលខ្លឹមចន្ទន៍នោះ ក៏ដឹងថាជាខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ទើបប្រាប់ដល់មិត្តភក្តិថា ពួកយើងនាំគ្នាមកធ្វើជំនួញនេះ ក៏

ដើម្បីបំណងចង់បានជាគលាភ ដែលថាជាគលាភយ៉ាងដទៃ ក្រៅ-លែងជាងខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហមនេះ រមែងមិនមានទេ ព្រោះថា ខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហមនេះ សូម្បីមានកំណាត់ប្រវែង ៤ ធ្នាប់ ក៏មានតម្លៃរាប់សែនទៅហើយ ពួកយើងគួរនឹងចោលទំនិញទាំងនោះ ដោយនាំគ្នាផ្ទុកខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហមនេះទៅវិញ ទើបប្រសើរ ។ គ្រានោះ ពួកមិត្តភក្តិក៏យល់ព្រម ទើបធ្វើតាមពាក្យនិយាយរបស់បុរសនោះ ដោយនាំគ្នាកាត់យកខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហមក្នុងកោះនោះ យកទៅដាក់របូតដល់ពេញសំពៅ ទៅតាមបំណងដែលខ្លួនត្រូវការ ។

ចំណែកអមនុស្សទាំងឡាយ ដែលអាស្រ័យនៅកោះនោះ ក៏មានសេចក្តីខឹងក្រោធ ដោយគិតថា ពួកមនុស្សទាំងនេះធ្វើព្រៃខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហមរបស់ពួកយើង ឲ្យវិនាសហិនហោចអស់ យើងនឹងសម្លាប់ពួកអ្នកទាំងនេះឲ្យអស់ ហើយពោលនឹងគ្នាថា កាលបើពួកយើងសម្លាប់ពួកមនុស្សទាំងនេះ ក្នុងស្ថានទីនេះ នឹងធ្វើឲ្យស្ថានទីនេះ ពោរពេញ ឬកកកុញទៅដោយសាកសព ដូច្នេះ ពួកយើងរង់ចាំឲ្យសំពៅរបស់ពួកគេ ចេញទៅដល់ពាក់កណ្តាលមហាសមុទ្រសិន ដោយពន្លិចសាកសពទាំងនោះចុះទៅក្នុងមហាសមុទ្រ ទើបជាការល្អ

កុំឲ្យអ្នកណាបានឃើញ ។ ពេលពួកឈ្មួញទាំងនោះ នាំគ្នាធ្វើដំណើរចេញអំពីកោះតូចនោះទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ពួកអមនុស្សក៏នាំគ្នាបណ្ដាលឲ្យឃើញវត្ថុ ដែលគួរឲ្យខ្ពើមរអើម ឬដែលគួរឲ្យខ្លាចផ្សេងៗ ។ គ្រានោះ ពួកឈ្មួញ កាលសេចក្ដីភ័យខ្លាចកើតឡើងហើយ ម្នាក់ៗក៏ស្រែកអង្វរគោរពដល់វត្ថុ ដែលខ្លួនធ្លាប់គោរពរាប់អានមកហើយ ដូចអ្នកខ្លះ បានបួងសួងដល់ទេវតា ព្រះព្រហ្ម ព្រះអាទិត្យ ព្រះច័ន្ទ ឬអារក្សព្រៃភ្នំ សូមអង្វរឲ្យជួយផង ។ រីឯចំណែកចូឡបុណ្ណកុដុម្ពិក ដែលជាប្អូនប្រុសរបស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ បានឈររឭកដល់ឈ្មោះរបស់ព្រះថេរៈថា សូមលោកបងជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាផងចុះ ។

ក្នុងខណៈដែលចូឡបុណ្ណកុដុម្ពិក រឭកដល់ព្រះបុណ្ណត្ថេរនោះ រីឯព្រះបុណ្ណត្ថេរ ក៏នឹកដល់ប្អូនប្រុសដូចគ្នាដែរ កាលបានជ្រាបថាកំពុងតែមានអន្តរាយដូច្នេះ ទើបប្រញាប់ហោះទៅរក និងឈរនៅឰដ៏អាកាស នៅត្រង់មុខរបស់ប្អូនប្រុសនោះឯង ។ ពេលនោះ ពួកអមនុស្សបានក្រឡេកឃើញព្រះថេរៈ ម្នាក់ៗ ក៏ភ័យខ្លាច រត់គេចចេញទៅ រីឯវត្ថុដែលគួរឲ្យខ្ពើមឆ្អើម ឬភ័យខ្លាចនោះក៏បាត់អស់ទៅដែរ ។ ពួកឈ្មួញទាំងនោះ កាលបើបាត់ភ័យហើយ ក៏មានចិត្ត

គ្រេកអររីករាយជ្រះថ្លាចំពោះព្រះថេរៈយ៉ាងក្រៃលែង គ្រានោះ ព្រះបុណ្ណត្ថេរ បាននិយាយលួងលោមប្រាប់ដល់ឈ្មួញទាំងនោះថា ពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាឈប់ភ័យខ្លាចទៀតទៅ និងបានសួរថា ពួកលោកនឹងនាំគ្នាទៅណាទៀត ? ពួកឈ្មួញទាំងនោះ បានតបថា ពួកខ្ញុំចង់ត្រឡប់ទៅស្រុក និងផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ ។ ព្រះបុណ្ណត្ថេរ បានជ្រាបនូវបំណងរបស់ឈ្មួញទាំងនោះហើយ ទើបបានអធិដ្ឋានថា សូមឲ្យសំពៅនេះ ទៅដល់តាមបំណងរបស់ជនទាំងនេះ ដោយសុវត្ថិភាពចុះ ។ កាលពួកឈ្មួញត្រឡប់មកដល់ផ្ទះរៀងៗ ខ្លួនហើយ ម្នាក់ៗបានតំណាលរឿងដែលគួរឲ្យភ្ញាក់ផ្អើល និងស្រឡាំងកាំង ព្រោះតែឥទ្ធិបាដិហារិយ៍របស់ព្រះបុណ្ណៈ ឲ្យកូន និងប្រពន្ធរបស់ខ្លួន បានស្ដាប់ ហើយបបួលកូន និងប្រពន្ធទៅស្ដាប់ធម៌ និងថ្វាយខ្លួនជាឧបាសក ឧបាសិកា អ្នកដល់នូវត្រៃសរណគមន៍ ជាទីពឹង ជាទីរឭក រហូតដល់អស់ជីវិត ។

ក្នុងខណៈនោះ មានអ្នកព្រមថ្វាយខ្លួនជាឧបាសក ៥០០ នាក់ និងឧបាសិកា ៥០០ នាក់ ។ រួចនាំគ្នាត្រឡប់មកផ្ទះវិញ កាលមកដល់ផ្ទះ ក៏បាននាំគ្នាទៅជញ្ជូនរបស់របរឡើងពីសំពៅរួចស្រេចហើយ តែ

ម្នាក់ៗ បានចាត់ចែងចែងចែកខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ដែលជារបស់ផ្ទាល់ខ្លួនម្នាក់ៗ ទុកដើម្បីប្រគេនដល់ព្រះថេរៈ និងក្រោយពីការចែងចែករួចស្រេចហើយ ទើបនាំគ្នាយកទៅប្រគេនដល់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ ។ គ្រានោះ ព្រះបុណ្ណត្ថេរ បានពោលបដិសេធថា នែអ្នកទាំងអស់គ្នា អាត្មាមិនអាចនឹងទទួលចំណែកចែងចែក របស់អ្នកទាំងអស់គ្នាបានឡើយ ហើយព្រះថេរៈបានសួរដល់ពួកឈ្មួញទាំងនោះថា ពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្លាប់បានឃើញព្រះបរមសាស្ដាហើយ ឬនៅ ? ពួកឈ្មួញទាំងនោះតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំមិនដែលឃើញព្រះបរមសាស្ដាទេ ។ ព្រះបុណ្ណត្ថេរបានប្រាប់ថា ប្រសិនបើដូច្នេះ ពួកអ្នកទាំងអស់គ្នា ចូរនាំគ្នាចាត់ចែងកសាងសាលាធំមួយ ដោយទ្រព្យដែលចាត់ចែងចែងចែកឲ្យដល់អាត្មានេះ ហើយពួកអ្នកទាំងអស់គ្នានឹងបានឃើញព្រះបរមសាស្ដា ទ្រង់ជាព្រះលោកនាយក បានយ៉ាងពិតប្រាកដមែន ។

ពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ពោលតបថា ព្រះករុណាលោកម្ចាស់ ហើយបាននាំគ្នា ជួយគ្នាកសាងសាលាធំមួយខ្នង ។ ម្យ៉ាងទៀត ដែលថាពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ រួមគ្នាកសាងសាលាធំមួយខ្នងនោះឡើង

ក្នុងអដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី ហៅថា **សាលាចន្ទនមាឡា** ពីព្រោះកសាងឡើង ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ។ កាលពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ បានកសាងសាលា និងសេនាសនៈសម្រាប់ភិក្ខុសង្ឃ និងព្រះទសពលរួចស្រេចហើយ ព្រមទាំងបានចាត់ចែងទេយ្យធម៌ គឺរបស់របរធ្វើបុណ្យផ្សេងៗ គ្រប់គ្រាន់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំប្រាប់ដល់ព្រះបុណ្ណត្ថេរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំបានរៀបចំវត្ថុផ្សេងៗ រួចស្រេចអស់ហើយ ដូច្នេះ សូមលោកម្ចាស់ ទៅក្រាបទូលអារាធនានិមន្តព្រះសម្ពុទ្ធ ឲ្យស្តេចយាងមកចុះ ។ ព្រះបុណ្ណត្ថេរ បានដឹងដូច្នោះហើយ ទើបនិមន្តទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ទៅដោយឫទ្ធិ លុះទៅដល់កន្លែងដែលព្រះមហាវីរៈទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅ កាលបើដឹងថា ជាកាលដ៏សមគួរ ក៏បានចូលទៅគាល់ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសុគតពពួកអ្នកស្រុកក្នុងដែនសុណាបរន្តជនបទ មានបំណងចង់ឃើញព្រះសយម្ភូ ហេតុដូច្នេះ សូមព្រះសាស្តាទ្រង់ព្រះករុណាផងចុះ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមុនី ទ្រង់ទទួលការក្រាបទូលអារាធនារបស់ព្រះថេរៈដោយតុណ្ហីភាព ។ ព្រះបុណ្ណៈ កាលបានជ្រាបថា ព្រះមានបុណ្យទ្រង់ទទួលការអារាធនាហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំលាត្រឡប់ទៅកាន់ដែន

សុណាបរន្តជនបទវិញ ដើម្បីប្រាប់ឲ្យពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ បានជ្រាបដំណឹងថា ថ្ងៃស្អែកនេះ ព្រះមុនីស្តេចនឹងយាងមកក្នុងទីនេះ ។

ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ប្រាប់ព្រះអានន្ទថា ម្នាលអានន្ទ ព្រឹកស្អែកនេះ តថាគតនឹងទៅបិណ្ឌបាតនៅស្រុកពាណិជ្ជៈក្នុងដែនសុណាបរន្តជនបទ អ្នកចូរឲ្យស្លាកដល់ភិក្ខុប្រមាណ ៤៩៩ រូប កុំបន្ថែមឲ្យគ្រប់ ៥០០ រូប ត្រូវបន្សល់ទុកមួយរូបណា ។ ព្រះអានន្ទត្រេកទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយនាំយករឿងទាំងនោះប្រាប់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ និងប្រាប់ឲ្យភិក្ខុទាំងអស់នោះដែលនឹងត្រូវទៅបិណ្ឌបាតក្នុងថ្ងៃស្អែក នាំគ្នាចាប់ស្លាក រីឯការចាប់ស្លាកនោះ អ្នកដែលចាប់បានមុនគេ បានដល់ព្រះកុណ្ឌធាន ។ ពេលដែលពួកអ្នកស្រុកពាណិជ្ជៈបានជ្រាបថា ថ្ងៃស្អែកនេះ ព្រះមុនីស្តេចនឹងយាងមក ទើបនាំគ្នាចាត់ចែងធ្វើរោងទានគ្រប់ផ្ទះ ដើម្បីចាំទទួលព្រះសាស្តា ។ លុះដល់ព្រឹកស្អែកឡើង ព្រះសុគតស្តេចចូលទៅកាន់ទីស្រង់ទឹកហើយ ទ្រង់ចូលផលសមាបត្តិនៅក្នុងព្រះគន្ធកុដិ ក្នុងខណៈនោះ មណ្ឌបកម្ពលសិលាសនៈ របស់ព្រះឥន្ទ្រក៏ក្តៅឡើងខុសអំពីប្រក្រតីមុន ពេលនោះ ព្រះឥន្ទ្រទើបពិចារណាមើលថា តើ

មានហេតុអីហ្ន៎ ទើបធ្វើឲ្យអាសនៈរបស់យើងក្តៅ ក៏ទ្រង់ជ្រាបថា មកពីព្រះបរមសាស្តា ស្តេចនឹងយាងចារិកទៅកាន់ដែនសុណាបរន្ត ជនបទ កាលបើជ្រាបដូច្នេះ ទើបត្រាស់បញ្ជាវិស្សកម្មទេវបុត្រថា ថ្ងៃនេះ ព្រះមានព្រះភាគ នឹងចារិកទៅបិណ្ឌបាតនៅដែនសុណាបរន្ត ជនបទ ដោយមានចម្ងាយផ្លូវប្រមាណ ៣០០ យោជន៍ ចូរអ្នកនិម្មិត ប្រាសាទឡើង ៥០០ ខ្នង ដាក់ទុកនៅមុខខ្លោងទ្វារវត្តជេតពន ។

វិស្សកម្មទេវបុត្រ កាលបើដឹងដូច្នោះហើយ ទើបធ្វើតាម បង្គាប់របស់ព្រះឥន្ទ្រ ដោយបាននិម្មិតប្រាសាទ ៥០០ ខ្នង ក្នុង ប្រាសាទនោះ មានប្រាសាទសម្រាប់ព្រះមានជោគនោះ មានមុខ ៤ សម្រាប់អគ្គសាវ័កទាំងពីរ មួយខ្នងមានមុខ ២ និងសម្រាប់ភិក្ខុដទៃ ទៀតគ្រប់ៗ រូបនោះ មានមុខ ១ ។ ព្រះលោកនាថ ស្តេចយាង ចេញចាកពីព្រះគន្ធកុដិ ចូលទៅគង់ប្រថាប់ក្នុងប្រាសាទមួយខ្នងមាន មុខ ៤ នោះ ចំណែកភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះអគ្គសាវ័កទាំងពីរជាដើម បានចូលទៅគង់ក្នុងប្រាសាទរៀងៗ ខ្លួន ប៉ុន្តែនៅសល់ទំនេរប្រាសាទ មួយខ្នង ពីព្រោះប្រាសាទទាំងអស់ ៥០០ ខ្នង ដោយខ្វះភិក្ខុមួយរូប ពេលនោះ ប្រាសាទទាំងអស់នោះក៏បានអណ្តែតឡើងទៅឰដ៏អាកាស

វេហូតទៅដល់ភ្នំសច្ចពន្ធ គ្រានោះ ព្រះសាស្ដាទ្រង់ធ្វើឲ្យប្រាសាទទាំងនោះឈប់សម្រាកនៅកណ្ដាលអាកាស ។ នៅត្រង់ភ្នំសច្ចពន្ធ ត្រង់ភ្នំនោះ មានតាបសដែលជាមិច្ឆាទិដ្ឋិម្នាក់នៅទីនោះ មានឈ្មោះថាសច្ចពន្ធឥសីៗ បានប្រៀនប្រដៅឲ្យមហាជនកើតមិច្ឆាទិដ្ឋិតាមដែលខ្លួនយល់ឃើញ ហើយលោកបានទទួលការគោរពរាប់អានអំពីមហាជនជាច្រើន តែថា សច្ចពន្ធឥសីនោះ ជាអ្នកមានឧបនិស្ស័យព្រះអរហត្តផលប្រចាំនៅក្នុងចិត្ត ប្រៀបបីដូចអណ្ដាតនៃប្រទីបដែលឆេះសន្ធោសន្ធៅនៅក្នុងឆ្នាំង ឬក្អមដូច្នោះ ។

ព្រះជិនស្រី ទ្រង់ឃើញឧបនិស្ស័យនៃព្រះអរហត្តផល របស់សច្ចពន្ធតាបស ទើបទ្រង់សម្ដែងព្រះធម៌ប្រោស កាលចប់ព្រះធម៌ទេសនា សច្ចពន្ធតាបសក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល ព្រមដោយអភិញ្ញា ៦ ព្រះពុទ្ធអង្គក៏ទ្រង់ប្រទានការបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ដោយវិធីឯហិភិក្ខុឧបសម្បទា ពេលដែលព្រះអង្គប្រទានចប់ បាត្រ និងចីវរ និងគ្រឿងបរិក្ខារ ក៏បានកើតឡើងដោយអំណាចបុញ្ញឫទ្ធិ ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំទុកមកអំពីអតីតជាតិ ហើយព្រះសច្ចពន្ធត្ថេរ បានចូលទៅគង់នៅក្នុងប្រាសាទ ដែលនៅសល់ទុកសម្រាប់លោកមួយខ្នងនោះ

សរុបមក មានព្រះសង្ឃទាំងអស់ មាន ៥០០ អង្គ ។ ពួកអ្នកស្រុកពាណិជ្ជៈ បាននាំគ្នាថ្វាយទានដល់ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះវិជិតមារជាព្រះប្រធាន ហើយនិមន្តព្រះមានបុណ្យ ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ទៅគង់ក្នុងមកុឡការាម គ្រាដែលព្រះអង្គស្តេចយាងទៅដល់អារាមនោះ ព្រះទសពលបានចូលទៅកាន់សាលាចន្ទនមាឡា ដែលពួកអ្នកស្រុកពាណិជ្ជៈបានកសាងទុកថ្វាយ ហើយព្រះពុទ្ធអង្គបានទទួលការថ្វាយចន្ទនមាឡាសាលាធំនោះ ទុកជាសាសនសម្បត្តិ ។ ចំណែកមហាជនវិញ បាននាំគ្នាចាត់ចែងយកគ្រឿងសក្ការបូជានោះ ដើម្បីនឹងស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនា ក្រោយពីការសមាទានឧបោសថសីលហើយ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សម្តែងធម៌ទេសនាប្រោស ជាពិសេសនោះ ព្រះពុទ្ធអង្គបានគង់ប្រថាប់ក្នុងអារាមនោះប្រមាណ ២-៣ រាត្រីទៀតផង មុននឹងស្តេចយាងត្រឡប់ទៅវិញ ព្រះអង្គក៏បានត្រាស់ប្រាប់ឲ្យព្រះបុណ្ណត្ថេរគង់នៅក្នុងដែនសុណាបរន្តជនបទនេះតទៅទៀតទៅ ។ ក្នុងពេលដែលស្តេចយាងត្រឡប់ទៅវិញ ព្រះបរមសាស្តាស្តេចបានទៅគង់នៅទៀបឆ្នេរនៃស្ទឹងនម្មទា គ្រានោះ មានស្តេចនាគឈ្មោះនម្មទា បានក្រាបទូលអារាធនាឲ្យព្រះអង្គចុះទៅកាន់ភិភពនាគ និងបានក្រាបទូលសូម

របស់ដែលគួរបូជា ។

លំដាប់នោះ ព្រះលោកនាថ ទ្រង់បានជាន់ស្នាមព្រះបាទទុកនៅត្រង់ត្រើយស្ទឹងនម្មទា ស្នាមព្រះបាទនោះ ពេលរលកទឹកសោត់មកប៉ះ ក៏មើលមិនឃើញ តែកាលរលកទឹកបាត់ទៅ ទើបអាចមើលឃើញស្នាមព្រះបាទ ស្នាមព្រះបាទនោះ បានជាទីសក្ការគោរពបូជារបស់ពពួកនាគនៅក្នុងទឹកទន្លេនោះ ។ កាលព្រះសយម្ភូ ស្តេចចេញចាកកិកពនាគមកវិញហើយ ស្តេចបានទៅកាន់ភ្នំសច្ចពន្ធ និងបានត្រាស់ជាមួយសច្ចពន្ធនត្ថេរថា ម្នាលសច្ចពន្ធះ អ្នកធ្លាប់បានប្រៀនប្រដៅមហាជនឲ្យដើរទៅរកផ្លូវអបាយមកច្រើនហើយ ដូច្នេះ ចូរអ្នកនៅក្នុងទីនេះចុះ ដើម្បីជួយឲ្យមហាជនទាំងនោះ បានយល់ដឹងត្រឹមត្រូវវិញ ក្នុងដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ព្រះសច្ចពន្ធនត្ថេរក្រាបទូលទទួលយកអាសា និងព្រមបដិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធតម្រាស់ត្រាស់ប្រាប់ តែបានក្រាបទូលសូមរបស់ ដែលគួរធ្វើសក្ការគោរពបូជាទុក ។ គ្រានោះព្រះមុនីទើបទ្រង់ជាន់ស្នាមព្រះបាទទុក លើផ្ទាំងថ្មត្រង់ភ្នំសច្ចពន្ធនោះ ហើយស្តេចនិវត្តទៅកាន់វត្តជេតពនវិញ នាក្រុងសាវត្ថី ។

ចំណែកព្រះបុណ្ណត្ថេរ កាលលោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មក

ដល់កាលទៀបនឹងបរិនិព្វាន លោកក៏បានប្រកាសខ្លួន ក្នុងភាពជាព្រះអរហន្ត ទើបបានពោលជាគាថាឡើង ដែលមានសម្តែងប្រាកដនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា** ដូចមានសេចក្តីថា ៈ-

សីលជាកំពូលក្នុងលោកនេះ ចំណែកបុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញាក៏ឧត្តមដែរ មានជ័យជម្នះក្នុងមនុស្សលោក និងទេវលោក ព្រោះសីល និងបញ្ញា ។

មានបញ្ហាដែលនាំឲ្យកើតការសង្ស័យ ចំពោះព្រះបុណ្ណត្ថេរ ក្រោយពីលោកបរិនិព្វានទៅហើយ ដូចមានរឿងសម្តែងទុកក្នុង **គម្ពីរមជ្ឈិមនិកាយ ឧបរិបណ្ណាសកៈ** នៃ **បុណ្ណោវាទសូត្រ** ថា ៈ-

លំដាប់នោះ ព្រះបុណ្ណៈមានអាយុក៏បរិនិព្វានទៅ ក្នុងសម័យខាងក្រោយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កុលបុត្រឈ្មោះបុណ្ណៈ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទូន្មានដោយឱវាទសង្ខេប លោកធ្វើមរណកាលទៅហើយ គតិរបស់លោកដូច

ម្តេច បរលោកដូចម្តេចទៅ ? ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រឈ្មោះបុណ្ណៈ ជាបណ្ឌិត បានប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏សមគួរដល់នវលោកុត្តរធម៌ ទាំងមិនបានញុំាំងតថាគត ឲ្យលំបាកព្រោះធម៌ជាហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រឈ្មោះបុណ្ណៈបរិនិព្វានហើយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយចំពោះភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយភិក្ខុទាំងនោះ អស់នូវសេចក្តីសង្ស័យ ថែមទាំងបានពោលសរសើរអំពីគុណ របស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរយ៉ាងច្រើន ។

ព្រះបុណ្ណត្ថេរ លោករំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅក៏ពិតមែនហើយ តែកិត្តិគុណ និងសេចក្តីល្អរបស់លោក ដែលជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវខន្តិធម៌ អាចញុំាំងប្រយោជន៍ ឲ្យដល់មហាជនយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ដូច្នេះ ទើបបុគ្គលនោះ បានសម្តែងនូវការដឹងគុណ ហើយនាំគ្នាធ្វើការបូជាសរីរសពរបស់លោក រហូតដល់ ៧ ថ្ងៃ ថែមទាំងបានកសាងព្រះចេតិយ ដើម្បីទឹងបញ្ចុះអដ្ឋិធាតុរបស់លោកទុក ជាទីសក្ការគោរពបូជា ឬជាអនុស្សាវរីយ៍របស់ពួកគេទៀតផង ។l៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះបុណ្ណត្ថេរ ចប់)

✍ ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមេឃិយត្ថេរ ✍

“ លោកសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងចំណោមព្រះអសីតិមហាសាវ័កផងដែរ ”

ព្រះមេឃិយត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់គុណធម៌ ថ្នាក់ជាព្រះអរហន្តសាវ័ក និងសង្គ្រោះចូលនៅក្នុងគណៈសង្ឃៗ បានដល់មហាសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ៨០ រូប ដែលហៅថា ព្រះអសីតិមហាសាវ័ក ចំណែកព្រះមេឃិយត្ថេរ លោកក៏ធ្លាប់បានធ្វើជាពុទ្ធុបដ្ឋាកព្រះពុទ្ធខ្លះមកដែរ ទាំងនេះរាប់ថា ជាគុណសម្បត្តិរបស់លោក ដែលគួរលើកយកមកជាឧទាហរណ៍ ក្នុងការបំពេញបុណ្យកុសល ។

ការសន្សំបុណ្យបារមី របស់ព្រះមេឃិយត្ថេរ បានធ្វើទុករូបមកហើយ ក្នុងអតីតជាតិ តាមដែលមានសម្តែងប្រាកដក្នុង ***អដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី*** *ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីព្រះបាលីនៅក្នុង* ***គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា*** *ដូចមានសេចក្តីថា ៖-*

ការធ្វើបុណ្យកុសលរបស់ព្រះមេឃិយៈ ក្នុងជាតិផ្សេងៗ នោះ បើនឹងប្រៀបការធ្វើបុណ្យបែបនេះ ដូចគ្នានឹងការដាំពូជផ្សេងៗ ដូច្នោះដែរ ដើម្បីទទួលផលប្រយោជន៍ អំពីការធ្វើសេចក្តីល្អទាំងនោះ ដោយ

ក្នុងជាតិមួយ លោកបានកើតនៅក្នុងត្រកូល អ្នកមានធនធានម្នាក់ ត្រង់នឹងពុទ្ធកាលនៃព្រះវិបស្សីសម្ពុទ្ធ ប្រសិនបើនឹងរាប់ជារយៈពេលនៃកប្ប ដោយរាប់ថយក្រោយអំពីភទ្ទកប្បនេះ ក៏បាន ៩១ កប្ប ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះវិបស្សីសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ដាក់ព្រះជន្មាយុសង្ខារថា តថាគតនឹងរំលត់ខន្ធបរិព្វាន ហេតុដែលព្រះអង្គដាក់អាយុសង្ខារនោះ ពីព្រោះព្រះអង្គបានប្រតិស្ឋានសាសនា របស់ព្រះអង្គទុកបានល្អហើយ ដោយបរិស័ទរបស់ព្រះអង្គ បានយល់ដឹងត្រឹមត្រូវតាមបដិបទារបស់ព្រះអង្គ ដែលបានសម្ដែងហើយនោះ ។ កាលព្រះវិបស្សីទ្រង់ដាក់ព្រះជន្មាយុសង្ខារ ក៏បានកើតមានសេចក្ដីអស្ចារ្យផ្សេងៗ កើតឡើង មានផែនដីញ័រជាដើម ។ គ្រានោះ មហាជនបានកើតការភ័យខ្លាចភ្ញាក់ផ្អើលក្នុងចិត្ត ចំពោះហេតុការណ៍ ដែលកើតមកអំពីផែនដីញ័រនោះ ប៉ុន្តែស្ដេចវេស្សវ័ណមហារាជមួយអង្គ ក្នុងចំនួននៃស្ដេចចាតុម្មហារាជ បានធ្វើឲ្យមហាជនអស់ការភ្ញាក់ផ្អើលរន្ធត់ក្នុងចិត្ត ដោយបានពន្យល់ឲ្យបានជ្រាបក្នុងរឿងនោះ កាលដែលមហាជនបានជ្រាបក្នុងរឿងនោះហើយ ម្នាក់ៗ ក៏បានកើតការសង្វេគក្នុងចិត្ត ។

ចំណែកកុលបុត្រ (មេឃិយៈ) នោះ បានស្ដាប់អំពីរឿង

ដែលគួរឲ្យអស្ចារ្យទាំងនោះហើយ បានកើតមានសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើង ចំពោះព្រះវិបស្សីសម្ពុទ្ធយ៉ាងក្រៃលែង ទាំងមានបីតិសោមនស្សរីករាយ លុះកុលបុត្រនោះអស់ជីវិតទៅ មានការត្រាច់រង្គាត់ កើតជាមនុស្ស និងទេវតាអស់កាលដ៏យូរអង្វែង ដោយអំណាចនៃបុណ្យកុសលដែលបានធ្វើរួចមកហើយនោះឯង ។ លុះមកដល់ពុទ្ធសម័យរបស់ព្រះសមណគោតមបរមគ្រូនៃយើងនេះ កុលបុត្រនោះ ក៏បានមកកើតនៅក្នុងត្រកូលសក្យៈ នាឯក្រុងកបិលពស្តុ មានឈ្មោះថាមេឃិយកុមារ ។

ហេតុផលដែលមេឃិយកុមារ ចូលមកបួសក្នុងព្រះសាសនានេះ មិនឃើញមានរឿងតំណាលទុកថា ដោយលោកអាស្រ័យហេតុអ្វីទេ ទើបមកបួសនោះ ឃើញមានតែរឿង ដែលលោកចូលមកបួសជាភិក្ខុប៉ុណ្ណោះថា ៈ-

កាលមេឃិយកុមារបានធំពេញវ័យហើយ បានចូលមកបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ក្នុងព្រះសាសនានេះ ដោយបានទទួលជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះពុទ្ធអង្គ ក្នុងរយៈកាលដែលមិនទាន់មានភិក្ខុអង្គណានីមួយ ព្រមរ៉ាប់ខ្លួន ធ្វើជាឧបដ្ឋាកដោយត្រង់នោះ លោកក៏បានព្រមទទួលធ្វើជា

ឧបដ្ឋាកបណ្ដោះអាសន្នសិន ។

ដូចមានរឿង ដែលពោលទុកក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ឧទាន** ក្នុង **មេឃិយវគ្គ** នៃ **មេឃិយសូត្រ** និងក្នុង **គម្ពីរអង្គុត្តរនិកាយ នវកនិបាត** តាមដែលមានសេចក្ដីថា ៖-

សម័យមួយ ព្រះមានជោគ ទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅចាលិកបព៌ត ជិតទីងក្រុងចាលិកា ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះមេឃិយត្ថេរ ជាអ្នកឧបដ្ឋាកព្រះមហាវីរៈ ។ ថ្ងៃមួយ ព្រះមេឃិយត្ថេរ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានបុណ្យ នៅទីគង់ប្រថាប់ ថ្វាយបង្គំរួចហើយ ឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយទើបបានក្រាបទូលព្រះមហាមុនីថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នានឹងទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកជន្តុគ្រាម ព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់អនុញ្ញាតថា ម្នាលមេឃិយៈ អ្នកចូរសម្គាល់កាលគួរចុះ ។ លុះដល់ព្រឹកថ្ងៃស្អែកឡើង ព្រះមេឃិយៈ បានស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រ និងចីវរ ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងស្រុកជន្តុគ្រាម កាលត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាត ក្នុងពេលបច្ឆាភត្ត បានចូលទៅកាន់ឆ្នេរនៃស្ទឹង **កិមិកាឡា** បន្ទាប់មកក៏បានសម្រាកនៅក្បែរឆ្នេរនៃស្ទឹងកិមិកាឡានោះ ពេលនោះ បានក្រឡេកឃើញព្រៃស្វាយមួយ

ជាស្ថានទីគួរឲ្យជាទីត្រេកអររីករាយនៃចិត្ត ។ គ្រានោះ ព្រះមេឃិយៈ គិតជញ្ជឹងថា ព្រៃស្វាយនេះ គួរឲ្យជាទីត្រេកអរនៃចិត្តណាស់ហ្ន៎ ។ ព្រៃស្វាយនេះ សមគួរដល់កុលបុត្រ អ្នកមានសេចក្ដីព្យាយាម ឬបុគ្គលអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្ដីព្យាយាម ។ ប្រសិនបើព្រះលោកនាយកទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យយើងមកនៅក្នុងទីនេះ យើងនឹងមកនៅក្នុងអម្ពវ័នគឺព្រៃស្វាយនេះ ដើម្បីប្រឹងប្រែងប្រារព្ធនូវសេចក្ដីព្យាយាម ដែលជាកិច្ចរបស់សមណៈ ។

កាលបើព្រះមេឃិយត្ថេរ គិតដូច្នេះហើយ ទើបចូលទៅគាល់ព្រះមានជោគដល់ទីគង់ប្រថាប់ ថ្វាយបង្គំរួចហើយ ក៏បានអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយបានក្រាបបង្គំទូលនឹងព្រះភគវាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គប្រទានវរោកាស កាលពីព្រឹកមិញនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ ចូលទៅបិណ្ឌបាតនៅក្នុងស្រុកជន្តុគ្រាម លុះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងស្រុកជន្តុគ្រាមរួចហើយ ត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាតមកវិញ ក្នុងវេលាបច្ឆាភត្ត បានចូលទៅកាន់ឆ្នេរនៃស្ទឹងកិមិកាឡា ហើយសម្រាកនៅក្នុងទីនោះ ក៏បានក្រឡេកឃើញព្រៃស្វាយមួយ គួរឲ្យជាទីរីករាយពេញចិត្តណាស់ ទើបបាន

ពិចារណាថា អម្ពវ័ននេះគួរឲ្យជាទីត្រេកអររីករាយណាស់ហ្ន៎ សម គួរជាទីកន្លែង ដែលប្រារព្ធនូវសេចក្ដីព្យាយាម របស់កុលបុត្រ អ្នក ប្រារព្ធនូវសេចក្ដីព្យាយាម បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ខ្ញុំ ព្រះអង្គហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅកាន់អម្ពវ័ន ដើម្បីប្រឹងប្រែងព្យាយាម បំពេញសមណធម៌ ។

កាលព្រះមេឃិយៈក្រាបទូលដូច្នេះហើយ ព្រះសយម្ភូ ទើប ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមេឃិយៈ អ្នកចូររង់ចាំបន្តិចសិន ពីព្រោះ តថាគតនៅតែម្នាក់ឯង អ្នកចូររង់ចាំសិន បើមានភិក្ខុដទៃមកនៅជា មួយនឹងតថាគត (អ្នកទៅចុះ) ។ ចំណែកព្រះមេឃិយៈ បានក្រាប ទូលនឹងព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះទៀត ជាគម្រប់ពីរដងថា បពិត្រព្រះ អង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គមិនមាននូវកិច្ចអ្វីៗ ដែលត្រូវធ្វើទៀតឡើយ រីឯខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ជាអ្នកដែលមានកិច្ចត្រូវធ្វើ ព្រោះមិនទាន់បាន សម្រេចនូវអរិយធម៌នៅឡើយ ដូច្នេះ ប្រសិនបើព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏នឹងទៅកាន់អម្ពវ័ន ដើម្បីប្រឹង ប្រែងព្យាយាមបំពេញសមណធម៌នៅទីនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះមុនី ទ្រង់បានត្រាស់នឹងព្រះមេឃិយៈ ដូចលើកទី ១ ដែរ ប៉ុន្តែព្រះមេឃិយៈ

ក៏នៅតែមិនស្តាប់ រហូតដល់សុំលើកទី ៣ ទៀត ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតថា ម្នាលមេឃិយៈ អ្នកចូរសម្គាល់កាលគួរចុះ ។ ព្រះមេឃិយត្ថេរ កាលបើបានទទួលការអនុញ្ញាតពីព្រះពុទ្ធអង្គហើយ បានថ្វាយបង្គំលាព្រះសយម្ភូ និងធ្វើប្រទក្សិណរួចហើយ ទើបចូលទៅកាន់ព្រៃអម្ពវ័ន លុះចូលទៅដល់ហើយ លោកក៏បានប្រឹងប្រែងព្យាយាមបំពេញនូវសមណធម៌ ប៉ុន្តែមុនពេលដែលលោកអង្គុយធ្វើសមណធម៌ លោកបានដើរទៅក្នុងព្រៃអម្ពវ័ននោះ ហើយទើបអង្គុយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ នៅទៀបគល់ឈើមួយដើម ។

កាលព្រះមេឃិយត្ថេរ អង្គុយសម្រាកនៅក្នុងព្រៃអម្ពវ័ននោះ អកុសលវិតក្ក (ការត្រិះរិះ គឺរំពឹងគិតដល់សេចក្តីអាក្រក់) ដ៏លាមក (អំពើថោកទាប) ៣ ប្រការគឺ ១- កាមវិតក្ក ២- ព្យាបាទវិតក្ក ៣- វិហិង្សាវិតក្ក អកុសលវិតក្កដ៏លាមកទាំងនេះ រមែងធ្វើឲ្យព្រះមេឃិយត្ថេរមានចិត្តរវើរវាយកើតឡើង ។ គ្រានោះ ព្រះមេឃិយៈបានគិតដល់អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះថា គួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ ហេតុដែលមិនធ្លាប់មាន ក៏កើតមានឡើង យើងចេញមកបួសជាបព្វជិតដោយសទ្ធា តែត្រឡប់មកត្រូវអកុសលវិតក្កដ៏លាមក ទាំង

នេះគ្របសង្កត់ចិត្តយើងសោះ ។

ក្នុងពេលនេះនឹងសូមលើកយករឿងព្រះមេឃិយត្ថេរ ដែលមានសម្ដែងប្រាកដនៅក្នុង **អដ្ឋកថាធម្មបទ** នៃ **ចិត្តវគ្គ** ដែលមានសេចក្ដីផ្សេងគ្នាក្នុង **មេឃិយសូត្រ** មកសម្ដែងទុកជាមុនសិន រួចហើយទើបនឹងពណ៌នានៅក្នុងមេឃិយសូត្រតទៅទៀត សេចក្ដីដែលមាននៅក្នុងអដ្ឋកថាធម្មបទនោះ ដូចមានសេចក្ដីថា ៖-

ពេលដែលព្រះមេឃិយត្ថេរ ចូលទៅធ្វើសមណធម៌ នៅក្នុងព្រៃអម្ពវ័ននោះ មិនអាចប្រារព្ធនូវសេចក្ដីព្យាយាម ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមការតាំងចិត្ត របស់ខ្លួនបានទេ ពីព្រោះលោកត្រូវអកុសលវិតក្កចូលមកគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់លោក ។ ព្រះបរមសាស្ដា ទើបត្រាស់ជាមួយនឹងព្រះមេឃិយៈ ដែលចូលមកគាល់ព្រះអង្គ ដោយព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលមេឃិយៈ អ្នកទៅចោលតថាគត សូម្បីតែតថាគតអង្វរថា ម្នាលមេឃិយៈ តថាគតនៅតែម្នាក់ឯង ចូររង់ចាំបន្តិចទៀតសិន ទម្រាំនឹងមានភិក្ខុដទៃមកជំនួស ហើយអ្នកចូរទៅចុះ ទោះយ៉ាងអ៊ីចឹងក៏ដោយ អ្នកក៏នៅតែទៅចោលតថាគត ឲ្យតថាគតនៅតែមួយអង្គឯង ការធ្វើរបស់អ្នកដូច្នេះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកធ្វើកម្មធ្ងន់ ដែលអ្នក

មាន ឈ្មោះថា ជាភិក្ខុ មិនគួរអឺអ្នកធ្លាក់ទៅក្នុងអំណាចនៃចិត្តនោះសោះ ព្រោះថា ធម្មតាចិត្ត ជាធម្មជាតដែលស្ទុះទៅកាន់អារម្មណ៍ផ្សេងៗ រកប្រមាណមិនបាន កាលដែលបុគ្គលឃុំគ្រងចិត្តឲ្យបានល្អហើយ រាប់ថាជាកិច្ចដែលសមណៈត្រូវធ្វើ គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធអង្គទើបទ្រង់ត្រាស់សម្ដែងភាសិតជាធម្មកថាថា ជនអ្នកមានបញ្ញា (ការដឹងសព្វទូទៅ) រមែងឃុំគ្រងចិត្ត ដែលស្ទុះទៅកាន់អារម្មណ៍ទាំងឡាយមាន រូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ត្រឡប់ត្រឡិន (មិនតាំងនៅក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ ដូចជាទារក) បុគ្គលរក្សាបានដោយកម្រ (ព្រោះលំបាកតាំងទុក បានក្នុងអារម្មណ៍ដែលជាទីសប្បាយតែមួយ ដូចជា សត្វគោដែលដើរទៅស៊ីសន្ទូង ក្នុងស្រែ) ហាមឃាត់បានដោយលំបាក (ចិត្តជាធម្មជាត ដែលហាមឃាត់បានដោយលំបាកជាទីបំផុត) ឲ្យត្រង់ដូចជាជាងពត់កូនសរឲ្យត្រង់ ដូច្នោះ (ជាងសរពត់កូនសរដែលកោងឲ្យបាត់កោង មនុស្សមានបញ្ញា អាចធ្វើចិត្តដែលមានកិលេសឲ្យអស់កិលេសបាន) ចិត្តនេះដែលព្រះយោគាវចរ គឺបុគ្គលអ្នកប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាម លើកឡើងពីអាល័យ (កន្ទ្វល់) បានដល់ បញ្ចកាមគុណ ហើយបង្អោនចិត្តទៅក្នុងវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន

(ជាទីតាំងនៃការងារ ឬជាឧបាយតាមផ្លូវចិត្ត ធ្វើឲ្យកើតការឃើញច្បាស់តាមសេចក្ដីពិត) ដើម្បីនឹងលុះអន្ទាក់របស់មារ (សំដៅដល់កិលេសវដ្ដ: បានដល់ ព្រៃ គឺកិលេស មានអវិជ្ជា តណ្ហា ឧបាទាន ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យចិត្តកើតការកន្ទល់) រមែងកន្ទល់ហាក់បីដូចជាត្រីដែលអ្នកប្រមង់លើកឡើងពីទឹក (ដែលជាទីនៅ) ហើយបោះទៅលើគោក ដូច្នោះ ត្រីកាលមិនមានទឹក ក៏កន្ទល់រកទឹក ។ ព្រះមេឃិយ: កាលបានស្ដាប់ធម្មកថា ដែលព្រះមានជោគ ទ្រង់ត្រាស់សម្ដែងចប់ហើយ លោកក៏បានសម្រេចសោតាបត្តិផល ឬដែលហៅថា ធម្មចក្ខុ បានដល់ ភ្នែក គឺបញ្ញាដែលឃើញធម៌ទៅតាមសេចក្ដីពិត បានកើតដល់ព្រះមេឃិយ: ព្រមជាមួយនឹងមហាជនជាច្រើននាក់ទៀត ។

តទៅនេះ នឹងនាំយកសេចក្ដីដែលមានសម្ដែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ** នៃ **មេឃិយសូត្រ** ឬ **គម្ពីរអង្គុត្តរនិកាយ នវកនិបាត** យកមកពោលតអំពីសេចក្ដីខាងលើ ដែលពោលរួចមកហើយនោះ ដូចមានសេចក្ដីថា ៈ-

លុះមកដល់វេលាល្ងាច ព្រះមេឃិយត្ថេរ ចេញពីទីពួនសំងំ បានចូលទៅគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ដល់ទីគន្ធប្រថាប់ ថ្វាយបង្គំរួចហើយ

អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ បានក្រាបទូលនឹងព្រះភគវាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គប្រទានវោកាស ខណៈដែលខ្ញុំព្រះអង្គទៅនៅក្នុងព្រៃអម្ពវ័ននោះ អកុសលធម៌ដ៏លាមក ៣ គឺកាមវិតក្ក ១ ព្យាបាទវិតក្ក ១ និងវិហិង្សាវិតក្ក ១ បានធ្វើចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យរវើរវាយខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្ដីសង្ស័យ គួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ ហេតុដែលមិនធ្លាប់មានមកសោះ ក៏បានកើតមានឡើង ខ្ញុំព្រះអង្គចេញមកបួសជាបព្វជិតដោយសទ្ធា តែត្រឡប់ត្រូវអកុសលវិតក្ក ដ៏លាមកថោកទាបទាំង ៣ នោះមកគ្របសង្កត់ចិត្តសោះ ។ គ្រានោះ ទើបព្រះមុនីប្រទានឱវាទដល់ព្រះមេឃិយត្ថេរថា ម្នាលមេឃិយៈ ធម៌ ៥ ប្រការរមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពចាស់ក្លានៃចេតោវិមុត្តិ (គឺការរួចផុតពីកិលេសដោយអំណាចនៃចិត្ត) ដែលនៅមិនទាន់ចាស់ក្លា ។ ធម៌ ៥ ប្រការនោះដូចម្ដេច ? ម្នាលមេឃិយៈ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ជាអ្នកមានកល្យាណមិត្តល្អ មានសម្លាញ់ល្អ នេះជាធម៌ប្រការទី ១ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពចាស់ក្លានៃចេតោវិមុត្តិ ដែលនៅមិនទាន់ចាស់ក្លា ។ ធម៌ប្រការទី ២ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ជាអ្នកសង្រួមរវាំងក្នុងបាតិមោក្ខ ដល់ព្រមដោយអាចារៈ (ការប្រព្រឹត្តល្អ) និង

គោចរៈ (ត្រាច់ទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ) មានប្រក្រតីឃើញភ័យ ក្នុងទោសនៃសេចក្តីប្រមាទសូម្បីបន្តិចបន្តួចនឹងក៏ដោយ ជាអ្នកដល់ព្រមដោយការសមាទាន សិក្សានៅក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ធម៌នេះរមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកាពចាស់ក្លានៃចេតោវិមុត្តិ បានដោយមិនលំបាក ។ ធម៌ប្រការទី ៣ ភិក្ខុជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាកនូវកថា ជាគ្រឿងជុសខាត់កិលេស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាទីសប្បាយនៃចិត្ត ដើម្បីការនឿយណាយ ដើម្បីការបន្ទោបង់នូវតម្រេក ដើម្បីការរំលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីការដឹងដ៏ក្រៃលែង ដើម្បីការត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន គឺកថាវត្ថុ ពាក្យដែលគួរនិយាយមាន ១០ ប្រការ បានដល់ **អប្បិច្ឆកថា** ពោលអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច **សន្តុដ្ឋិកថា** ពោលអំពីសេចក្តីសន្តោស **បវិវេកកថា** ពោលអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ **អសំសគ្គកថា** ពោលអំពីការមិនប្រឡូកប្រឡំ **វិរិយារម្ភកថា** ពោលអំពីការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម **សីល-កថា** ពោលអំពីសីល **សមាធិកថា** ពោលអំពីសមាធិ **បញ្ញាកថា** ពោលអំពីបញ្ញា **វិមុត្តិកថា** ពោលអំពីការរួចផុតស្រឡះ **វិមុត្តិញាណទស្សនកថា** ពោលអំពីការដឹងច្បាស់ដោយការរួចផុត ។ ធម៌ទាំងនេះ

រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពចាស់ក្លានៃចេតោវិមុត្តិ ការផុតស្រឡះដោយអំណាចនៃចិត្ត ដែលនៅមិនទាន់ចាស់ក្លា ។ ធម៌ប្រការទី ៤ ភិក្ខុជាអ្នកប្រារព្ធនូវសេចក្ដីព្យាយាម ដើម្បីលះអកុសលធម៌ (ធម៌ដែលអាក្រក់) ដើម្បីការកើតឡើងនៃកុសលធម៌ (ធម៌ដែលល្អ) ជាអ្នកមានកម្លាំង មានសេចក្ដីព្យាយាមរឹងមាំ មិនបោះបង់ធុរៈចោលក្នុងកុសលធម៌ ។ ធម៌នេះរមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពចាស់ក្លានៃចេតោវិមុត្តិ ដែលនៅមិនទាន់ចាស់ក្លា ។ ធម៌ប្រការទី ៥ ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា ជាគ្រឿងពិចារណាការកើត និងរលត់ជាអរិយៈ (អ្នកសម្រេចធម៌វិសេស) ជម្រះកិលេស ឲ្យដល់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ធម៌នេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពចាស់ក្លានៃចេតោវិមុត្តិ ដែលនៅមិនទាន់ចាស់ក្លា ។

ម្នាលមេឃិយៈ ភិក្ខុតាំងនៅក្នុងធម៌ ៥ ប្រការនេះហើយ គប្បីចម្រើនធម៌ ៤ ប្រការទៀត ទើបប្រសើរក្រៃលែង ។ ធម៌ ៤ ប្រការនោះ ដែលជាធម៌ចំណែកល្អ ដើម្បីប្រើសម្រាប់ដោះស្រាយធម៌ផ្នែកអាក្រក់ បានដល់ **១- គប្បីចម្រើនអសុភៈ** (មិនស្អាត មិនល្អ) ដើម្បីលះបង់រាគៈ (តម្រេក ឬសេចក្ដីត្រេកត្រអាល) **២-**

គប្បីចម្រើនមេត្តា (សេចក្ដីស្រឡាញ់ ឬការអាណិត) ដើម្បីលះបង់ព្យាបាទ (ចងចិត្តគំនុំគុំកួន) ៣- **គប្បីចម្រើនអានាបានស្សតិ** (កំណត់ខ្យល់ដកដង្ហើមចេញចូល) ដើម្បីកាត់វិតក្ក (ការគិតរវើរវាយ) ៤- **គប្បីចម្រើនអនិច្ចសញ្ញា** (ការយល់ថាមិនទៀង) ដើម្បីដកអស្មិមានះ (ការប្រកាន់ថាយើង ថាគេ) ។ ម្នាលមេឃិយៈ អនត្តសញ្ញា (ការយល់ថាមិនមែនតួខ្លួន) រមែងប្រាកដដល់ភិក្ខុអ្នកមានអនិច្ចសញ្ញា អ្នកដែលបានអនិច្ចសញ្ញា រមែងបានសម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ដែលដកចេញបាននូវអស្មិមានះ ក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិនេះ ដោយគុណធម៌បែបនេះឯង ។

បន្ទាប់មក ព្រះលោកវិទូ ទ្រង់បានបន្លឺព្រះឧទានឡើង ក្នុងពេលនោះថា ៖-

វិតក្កដ៏ថោកទាប វិតក្កដ៏សុខុម តាំងមាំហើយតែងញុំាងចិត្តឲ្យក្រអឺតក្រអោង បុគ្គលមានចិត្តឆាកចេញទៅហើយ មិនជ្រាបដល់វិតក្កនៃចិត្តទាំងនោះ រមែងស្ទុះទៅកាន់ភពតូច និងភពធំ ចំណែកបុគ្គលអ្នកប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាម មានសតិ តែងជ្រាបដល់វិតក្កនៃចិត្តទាំងនោះ ហើយរមែងបិទ ។ ព្រះអរិយសាវក ដែលលោកត្រាស់

ដឹងហើយ រមែងលះបង់បានជាខាច់ខាតមិនមានសេសសល់នូវវិតក្ក ទាំងនោះ ដែលតាំងមាំហើយ តែងតែធ្វើឲ្យចិត្តក្រអឺតក្រអោង ។

ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមេឃិយត្ថេរ ដែលមានសម្តែងក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ឧទាន** ចប់តែប៉ុណ្ណេះ ។ ចំណែកជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមេឃិយត្ថេរ ដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **អដ្ឋកថាបរមត្ថទីបនី** ដែលជាអដ្ឋកថាអធិប្បាយសេចក្តីបាលីនៃ **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា** នឹងពោលតទៅថា ៈ-

កាលព្រះមេឃិយត្ថេរ បានស្តាប់នូវពុទ្ធឱវាទនោះហើយ ខំតាំងចិត្តព្យាយាម ចម្រើនវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន រហូតដល់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល ជាព្រះអរហន្តមួយរូបផងដែរ ។ ពេលដែលព្រះមេឃិយត្ថេរ បានសម្រេចជាព្រះអរហន្តហើយ ពេលដែលលោកនឹងប្រកាសភាពជាព្រះអរហន្តរបស់លោក ចំពោះព្រះភក្ត្រនៃព្រះសយម្ភូ ដើម្បីឲ្យបុគ្គលទាំងឡាយបានដឹងថា លោកបានជាព្រះអរហន្ត ព្រោះបានស្តាប់ពុទ្ធឱវាទរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

លោកទើបបានពោលគាថា ដែលមានសម្តែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា** ដូចមានសេចក្តីថា ៈ-

ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាមហាវីរបុរស ព្រះអង្គដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅហើយ ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកត្រេកអរនៅក្នុងសម្នាក់ (ព្រះអង្គ) ត្រៃវិជ្ជា ខ្ញុំបានដល់ហើយ ពុទ្ធសាសនៈ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។ ក្នុងគាថាដែលព្រះមេឃិយត្ថេរពោលហើយនេះ ព្រះអដ្ឋកថាចារ្យ បានអធិប្បាយសេចក្តីនៃពាក្យផ្សេងៗ ដែលនៅកប់ក្នុងសេចក្តីនោះទុកថា ពាក្យថា ព្រះមហាវីរៈ សំដៅដល់ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់មានសេចក្តីព្យាយាមដ៏ខ្លាំងក្លា ដ៏ជំក្រៃលែង គឺប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម មានអង្គ ៤ ដែលមិនទូទៅដល់អ្នកដទៃ ។ ពាក្យថា ទ្រង់ដល់ត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង គឺទ្រង់ទៅដល់ទីបំផុតនៃធម៌ ដែលគួរដឹងទាំងពួង ដោយការដឹងដ៏ប្រពៃ បានដល់ព្រះសព្វញ្ញូ គឺទ្រង់ដឹងគ្រប់វត្ថុ ឬន័យមួយទៀតថា ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បានសម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ដែលផុតចាកធម៌ ដែលមានបច្ច័យប្រជុំតាក់តែងបានហើយ ។ ពាក្យថា ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះអង្គហើយ គឺខ្ញុំបានស្តាប់សច្ចធម៌ទាំង ៤ របស់ព្រះអង្គ ។ ពាក្យថា ខ្ញុំនៅក្នុងសម្នាក់របស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ គឺខ្ញុំនឹកគិតខុស ត្រូវអកុសលវិតក្កបៀតបៀនក្នុងព្រៃស្វាយ ទើបបានត្រឡប់ទៅនៅជិតព្រះអង្គវិញ ។

ព្រះមេឃិយត្ថេរ លោកបានសម្រេចជាព្រះអរហន្តហើយ បាន ពោលគាថានេះទុក ថែមទាំងបានពោលដល់ជីវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនឯងទុក ទៀតផង ដូចមានសម្ដែងនៅក្នុង **គម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ អបទាន** ថា ៈ-

កាលព្រះវិបស្សីសម្ពុទ្ធ ជាម្ចាស់ដ៏ប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់ ដាក់ព្រះជន្មាយុសង្ខារ ផែនដីដែលមានមហាសមុទ្ទព័ទ្ធជុំវិញ ក៏បាន កម្រើកញាប់ញ័រ វិមានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលជាវិមានស្អាត ជាវិមាន ដ៏វិចិត្រ ដែលកើតជាទេវតា មានឈ្មោះថា បបច្ចកៈ ក៏កម្រើកញាប់ ញ័រ មកពីការដាក់ព្រះជន្មាយុសង្ខារ របស់ព្រះពុទ្ធ ។ ខណៈដែល វិមានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ កម្រើកញាប់ញ័រ ការភ័យខ្លាចក៏កើតមានដល់ ខ្ញុំព្រះអង្គថា ហេតុបែបនេះកើតឡើង ព្រោះហេតុអ្វីហ្ន៎ ពន្លឺភ្លឺច្បាស់ បែបនេះ កើតឡើងព្រោះហេតុអ្វីហ្ន៎ ? ស្ដេចវេស្សវ័ណក៏បានរំលត់ ការក្ដៅក្រហាយចិត្តរបស់មហាជនថា ភ័យមិនកើតមានដល់អ្នកទាំង ឡាយទេ សូមអ្នកទាំងអស់គ្នាសប្បាយចុះ ចូរមានសេចក្ដីគោរព ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពីព្រោះផែនដីកម្រើកញាប់ញ័រនេះ មកពី ហេតុដែលព្រះអង្គ ដាក់ព្រះជន្មាយុសង្ខារ ក្នុងពេលដែលព្រះពុទ្ធ អង្គ ទ្រង់ដាក់ព្រះជន្មាយុសង្ខារនោះ ផែនដីក៏កម្រើកញាប់ញ័រឡើង

ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់រឿងពុទ្ធានុភាពដូច្នេះហើយ លុះស្លាប់ទៅក៏បានទៅកើតក្នុងសុគតិភព ក្នុងកប្បនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើកុសលទុកយ៉ាងច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីជ្រះថ្លាចំពោះព្រះពុទ្ធ ចាកកប្បទី ៩១ នោះ រួចមកហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនស្គាល់ទុគ្គតិ គឺទីស្ថានដែលនាំឲ្យលំបាក នេះជាផលនៃពុទ្ធសញ្ញា បានដល់ ការចាំយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងគុណព្រះពុទ្ធ ហើយមានសេចក្តីជ្រះថ្លា និងគោរពបូជា ចំពោះព្រះលោកនាថ ។ លុះមកដល់កប្បទី ១៤ ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាស្តេចចក្រពត្តិព្រះនាមថា សមិតៈ មានតេជានុភាពច្រើន លុះមកដល់ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានសម្រេចបដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ ហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើទៅតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធហើយដែរ ។

ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមេឃិយត្ថេរនេះ ជារឿងដែលបង្ហាញ ឲ្យឃើញអំពីអានិសង្សនៃពុទ្ធសញ្ញា គឺការចាំបាននូវហេតុការណ៍ដែលកើតឡើង ទាក់ទងគ្នានឹងព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ហើយលោកក៏បានកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ធ្វើឲ្យលោកបានទទួលអានិសង្ស គឺផលនៃសេចក្តីល្អផ្សេងៗ តាមដែលព្រះថេរៈ បានពោលទុករួចមកហើយនោះ ។

រីឯសេចក្តីល្អរបស់លោក ក៏នៅមានច្រើនតទៅទៀត ដូចជាការជួយផ្សព្វផ្សាយព្រះពុទ្ធសាសនា ឲ្យដល់មហាជន បានយល់ដឹងក្នុងដំណើរជីវិត ដែលជាសច្ចធម៌ ទាំងនេះ ក៏ឈ្មោះថាជាសេចក្តីល្អរបស់លោកដែរ ។

ព្រះមេឃិយត្ថេរ លោកទ្រទ្រង់អាយុសង្ខារ មកដល់កាលដ៏សមគួរហើយ លោកក៏បានរំលត់ខន្ធបរិនិព្វានទៅហោង ។៚

(ជីវប្រវត្តិរបស់ព្រះមេឃិយត្ថេរ ចប់)

អាស្រមព្រះគន្ធកុដិ ថ្ងៃ ១៥ កើត ខែអាសាឍ ព.ស ២៥៥២

ដោយខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព យង់ សុផាត

ឈ្មោះសប្បុរសប្រគេនសម្ភារៈ មានកុំព្យូទ័រជាដើម ក្នុងកិច្ចការងារជាធម្មទាន

✵ ឧបាសិកា ហម យិម

ឧបាសក អ៊ឹង ប៊ុនហួរ ឧបាសិកា បូ ម៉ាឡា ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសក បូ ស៊ីផូ ឧបាសិកា ចែ ស៊ីវន ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា បូ ចន្ថា និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ

កញ្ញា បូ ដាវី

កញ្ញា អ៊ឹង មុយហៀក

✵ **ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត** អ្នកគ្រូ ម៉ម សុខហេង ព្រមទាំងពុទ្ធបរិស័ទខេត្តសៀមរាប

ឧបាសក រស់ សុខ ឧបាសិកា សោម ផាន់

ឧបាសិកា នួង ឈុំ សោភ័ណ រស្មី

ឧបាសក ជោគ ឌី ឧបាសិកា ដុះ ចំណាន

ឧបាសិកា វិញ ពូន

✵ ឧបាសក ឡាំ ផៀន ឧបាសិកា សឺន ចាន់ថា

លោក លឹម សេងយូ អ្នកស្រី ឡាំ ចាន់សុភី

លោក ឡាំ ចាន់ណា អ្នកស្រី ទូច ចាន់សាក់គ្រីយ៉ា (ហៅអាមុំ)

លោក ឡាំ ដាវណ្ណ កញ្ញា ឡាំ ចាន់វារី (ហៅស្រីម៉ៅ)

✵ ឧបាសក ជុំ លាង ឧបាសិកា ចៀម អ៊ួន ព្រមទាំងបុត្រ

ញោម ឥម្មន្ទីនិងធូ ញោម ហាន ញោម រ៉ន ញោម ភ័ណ្ឌ ញោម សុមនា

ញោម ជោត ញោម មាស សុភា ញោម ឡៃ លី កញ្ញា នា ញោម ឆាង
ញោម ធីង ឡេង ញោម អៀម ញោម ភួង ញោម អុំភា ញោម សុភា
ញោម វល័ក្ខ ញោម ឆាលី លីណា ញោម ថាក ញោម ផារិន
ញោម ឈឿន ញោម ឡាង ញោម ស៊ិន ញោម ភាព សារឿន
ញោម ហ៊ន ញោម ប៊ូ សៀកលីវ ញោម យក់ វ៉ាន់ថា

✵ ឧបាសិកា អ៊ុន ខាត់ណា ឧបាសិកា អ៊ុន ញ៉ាណ ឧបាសក អ៊ុន សេរី
លោក ដែង រស្មី និងអ្នកស្រី ជុង ភុយយ៉ា ព្រមទាំងបុត្រ

✵ ឧបាសក អ៊ឹង ហ្គេចឡេង ឧបាសិកា តាំង ប៉ោជីង ព្រមទាំងបុត្រ
លោក ឆៃ ហេង អ្នកស្រី អ៊ឹង ស៊ីវគៀង ព្រមទាំងបុត្រ
លោក ភូ ពុយ អ្នកស្រី អ៊ឹង ណាងពិន ព្រមទាំងបុត្រ
លោក អ៊ឹង វណ្ណម៉ៅ អ្នកស្រី ហេង ហ៊ុយទៀង ព្រមទាំងបុត្រ
លោក ប៊ី ទី អ្នកស្រី តាំង ប៉ោគិម ព្រមទាំងបុត្រ
ឧបាសិកា ជា នាង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ

✵ ឧបាសិកា ង៉ែត យូអេង ព្រមទាំងបុត្រ
ឧបាសិកា គង់ ង៉ោ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ
ឧបាសិកា ច័ន្ទនី និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ

✵ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ
ឧបាសក ឈិត ទ្រី ឧបាសិកា ចាន់ ណៃហ៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ
ឧបាសក លឹម ហុងលី ឧបាសិកា សឹម តេងគី ព្រមទាំងបុត្រ
កញ្ញា ស៊ុយ ដាណែត

ឧបាសក ជៀម ឡៃ ឧបាសិកា ហុង លី

ឧបាសក មៀន ម៉ៅ ឧបាសិកា សាន នឿន

ឧបាសិកា ឰ ហ៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសក ខាវ អ៊ាង ឧបាសិកា ធិប ង៉ិ

ឧបាសក អ៊ាន សាម ឧបាសិកា អ៊ុ ផេង

ឧបាសក ចៀម ទ្រា ឧបាសិកា ជុំ វត្ន

ឧបាសក ជុំ រតនៈ ឧបាសិកា ទ្រា សារើន

ឧបាសក ជុំ សាគុណ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា អឿយ អ៊ុយ ឧបាសិកា កញ្ញនា

ឧបាសក មៀន យ៉ាយ ឧបាសិកា ហួត គង់

ឧបាសិកា យស សម្បត្តិ លោកយាយថ្មគោល

✵ ឧបាសិកា សាម៉ុល គឹមធន និងអ្នកម្តាយ

ឧបាសិកា គី វណ្ណហាក់ ព្រមទាំងបុត្រ

លោក សេង យុវនាថ ឧបាសិកា គុជ ឡាំងអេង

ឧបាសិកា ឈន សុភនី ឧបាសក ជីវ និងភរិយា

ឧបាសក សុខ សំ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសក នុត កុសល និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា អឿន ភី ឧបាសិកា នេត្រ នរិន្ទ +ណោ សៃ ហ្គេច

អ៊ុំ សុភាព + ឈិត ស្រស់ + សឹម ឡាយ + ហ៊ី ជាង + ជា មុយហាង

គុយ លឹម + សេង មុយនី + ចៅ ជីវ ស៊ុយលៀប + ចៃ អេង + គឹម ធី

ខៀវ វ៉ន + គឹម នឿង + យាយ ឆឹង + គួង ភាង + សើន គា + សឿង គឹម អាង+ សេង ឆេង + ផាន់ វ៉ាន់ + យាយ រុំ + យាយ ហ៊ឹង + ឡាំម៉ាលី ជាន សុផាត + យាយ ម៉ៅ + ពៅ + ឈួន + ក. កាវ៉ាឡែន + ថៃ ង៉ា សាមណេរ អ៊ុំ វីរៈ + លោកគ្រូ វី រុត្ន + អ្នកគ្រូ វ៉ាន់ + យុវសិស្ស អ៊ុំ រតនា ថៃ ង៉ាថ្មគោល + អ្នកស្រី លេង យ៉ុង + តី លី + នាង ឈឿត + ហ៊ឹង នាង មឿន + អួន ប៉ុច + ឡាត វ៉ាន់យិន + ម៉ម សុខហេង + គឹម ឡេង តាំង វេន + យុន + យាយ ធុច + យាយ យន + ហ៊ន ស៊ម + អឿន ភី វ៉ាន់ ស៊ុនឡាយ+ ផល្លី និងសវាមី+ ឡុង សារី+ ជា សុខហ៊ាង+ គុយ លឹម សេង ទូច + ស៊ីវ ទី + ណោ ហ្គេចណៃ+ វ៉ាន់ សុផានី + សា រឿន + សំ គី ចាន់ ណាវ៉ា + ធាវ៉ា + ឃឿត និងស្វាមី + ហួត អេង + អាវ សុវណ្ណី ណា ស៊ី + យាយ នៅ + ឈុន គាវ + យាយ ឌី + សំ វ៉ាន់នី + គឹម អ៊ី អៀប សាន្ទួន+ យាយ ហឿន+ យាយ ឡាំ + ភេន សេងមុំ + ស ខាន់ថង ស៊ី ណាត + ឃឿន + ចាន់ នី + ផន សារ៉ន + កោ ហុង

នាមពុទ្ធបរិស័ទជួយចំណាយប្រាក់កាស ក្នុងកិច្ចការខារធម្មទាន

ឧបាសក រៀម ឈីន ឧបាសិកា ប៊ូ ម៉ុន

ឧបាសក ញ៉ែម មឿន ឧបាសិកា រៀម ថុល ព្រមទាំងកូនចៅ

ឧបាសក កាន ហួ ឧបាសិកា យាង ណៃ ព្រមទាំងកូនចៅ

ឧបាសក អ៊ឹង គេវ ឧបាសិកា គឹម ហួយ ព្រមទាំងកូនចៅ

ឧបាសិកា សោម គឹមលឿម និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា ង៉ែត យូអេង ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា គឹម ផរី និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា សួស សុខា និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសក នាង រ៉ា ឧបាសិកា តែម ធារីម ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសក សៅ ស៊ុន្ទរា ឧបាសិកា ប៊ុន មុំ ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសក ណូ ស្វែង ឧបាសិកា សោម គឹមលួន ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា ងិន យ៉ុន អ្នកស្រី សួស សុខា ព្រមទាំងបុត្រ

ឧបាសិកា អ៊ុក នៅ

នាមពុទ្ធបរិស័ទអ្នកមានឧបការៈក្នុងការងារធម្មទាន

១ សាមណេរ មុី សាលួន (ជួយវាយកុំព្យូទ័រ) ភិក្ខុ ម៉ៅ អៀប

២ ឧបាសក ប៉េង តាំងហៃ	ឧបាសិកា ហ៊ូ គឹមហៀក
៣ ឧបាសក ឡាយ សុខុម	ឧបាសក ម៉ៅ ផុន
៤ ឧបាសិកា បូ ម៉ាឡា	កញ្ញា បូ ដាវី
៥ ឧបាសិកា ភួង ភក្តី	កញ្ញា អ៊ឹង មុយហៀក
៦ ឧបាសក លឹម ខួង	ឧបាសិកា កែវ អួន
៧ ឧបាសក ជុំ លាង	ឧបាសិកា ចៀម អ៊ួន
៨ ឧបាសក សឺន ចន្ថា	លោក ឡាំ ដាវណ្ណ
៩ ឧបាសិកា នេត្រ នរិន្ទ	ឧបាសិកា ទន់
១០ ឧបាសិកា យក់ វ៉ាន់ថា	ឧបាសិកា មាស សោភា
១១ ឧបាសិកា ថោង ចងបៃ	ឧបាសក អ៊ុន សេរី
១២ ឧបាសិកា គី យក់បួយ	ឧបាសិកា ឈុន ណាត
១៣ ឧបាសិកា វៀម ថុល	ឧបាសិកា ម៉ៅ នី
១៤ ឧបាសក សន ឈៀត	ឧបាសក ឡាន សុខុម
១៥ ឧបាសិកា គី វណ្ណហាក់	ឧបាសិកា ប៉ាន ណម
១៦ ឧបាសិកា ស្ងួន កល្យាណ	ឧបាសិកា ង៉ែត យូអេង
១៧ ឧបាសក អ៊ឹម វ៉ៃយ៉ា	ឧបាសក កុយ សាមន

នាមពុទ្ធបរិស័ទដែលមានសទ្ធា
បរិច្ចាគប្រាក់បោះពុម្ពសៀវភៅនេះ

ល.រ		
០១	ប្រាក់នៅសល់ពីបោះពុម្ពជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវក ភាគ ៦ និង	
០២	វិសុទ្ធិមគ្គ សមាធិនិទ្ទេស ភាគ ១	៤៦៤០ $
០៣	ឧ.ស អ៊ឹង ប៊ុនហួរ ឧ.សិ បួ ម៉ាឡា ព្រមទាំងបុត្រ......	១០០ $
០៤	ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ $
០៥	ឧ.ស ប៊ូ ហោនាង ឧ.សិ អ៊ឹង រិទ្ធារី ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ $
០៦	ឧបាសិកា ចាន់ បុប្ផាណា ព្រមទាំងបុត្រ	១០០ $
០៧	ឧ.ស លឹម ហុងលី ឧ.សិ ស៊ឹម តេងគី	១០០ $
០៨	ឧបាសិកា ពូ ហ៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ $
០៩	ឧបាសិកា ឱម លក្ខណា	៥០ $
១០	ឧបាសិកា អ៊ុត នារី	៥០ $
	ឧបាសិកា លីម ស៊ូឆេង ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ $
	ឧ.ស ឈិត ទ្រី ឧ.សិ បាន់ ណៃហ៊ាង	៥០ $
	ឧបាសិកា កាំង ជូ	៥០ $
	ឧបាសិកា មាឃ សុផាន ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ $
	ឧ.ស ឡៅ គីមឆ្លួន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	៥០ $

កញ្ញា ស៊ុយ ដាណែត .... ៥០ $

ឧបាសក រ៉ា ឧបាសិកា វី .... ៥០ $

ឧបាសិកា កូវ សារី .... ៤០ $

ឧបាសិកា សៀ ចន្ថា ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ .... ៣០ $

ឧបាសិកា ប៉ែន រម្មណី ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ .... ៣០ $

ញោម គឹម សុឃឿន .... ២៥ $

លោកម្ចាស់ ឈុំ សារឿន .... ២០ $

ឧបាសិកា PHOUTH SOUNTHAKITH .... ២០ $

ឧ.ស តាំង ស៊ុនឡាយ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០ $

ឧបាសិកា យ៉ន យុំ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០ $

ឧបាសិកា សុខ ណារី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០ $

ឧបាសិកា តែ យក់ហ៊ុន ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០ $

ឧបាសិកា អុច សុផល្លី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០ $

ឧបាសិកា ចំរើន រ៉ាក់ជិត .... ២០ $

ឧបាសិកា នរ មុទិតា .... ២០ $

ឧបាសិកា គីម ខេង និងគ្រួសារ .... ២០ $

ឧបាសិកា ជី អូន .... ២០ $

ឧបាសក ឌី មុយ និងគ្រួសារ .... ២០ $

ឧ.ស អ៊ឹង ហ្គិចឡេង ឧ.សិ តាំង ប៉ោជីង ព្រមទាំងកូនចៅ ២០ $

ឧបាសិកា ជាវ គឹមសាន ព្រមទាំងកូនចៅ .... ២០ $
ឧបាសិកា ជីវ វុចម៉េង ព្រមទាំងកូនចៅ .... ២០ $
ឧបាសិកា រ៉េន ឧបាសិកា កញ្ចនា ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០ $
ឧបាសិកា ឆាយ សែង + សៀវ វ៉ាន់ .... ២០ $
ឧបាសិកា ថន ឡៃ ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០ $
ឯកឧត្តម ឆេ ខា និងលោកជំទាវ ព្រមទាំងបុត្រ ...... ២០ $
ឧបាសក ជុំ លាង ឧបាសិកា ចៀម អ៊ិន ព្រមទាំងបុត្រ ១៨ $
ប្រាក់បូជាព្រះធម៌បុណ្យផ្ទះ ឧ.សិ ឡូញ ជាវី ៧១០០០ ៛ + ១៥ $
ឧ.ស ស្ងួន សៀប ឧ.សិ ញ៉ឹក ស៊ីថន ព្រមទាំងកូនចៅ.. ១៥ $
ឧបាសិកា លី ឡៃហ៊ាង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០ $
ប្រាក់បូជាធម៌បុណ្យផ្ទះ ឧ.សិ ណុប ទួន ២៦៦៦០០ ៛ + ១០ $
ឧ.សិ នេត្រ ទរិទ្ធ + បុត្រ ជប៉ុន + ស្រីនាង + ស្រីធំ + ស្រីតូច ១០ $
ឧ.ស ហុង ជ្រិន ឧ.សិ ឡេង ចំរើន ព្រមទាំងកូនចៅ . ១០ $
លោក ផឹក ផាណាន អ្នកស្រី ខួត ពិសិដ្ឋ ព្រមទាំងបុត្រ ១០ $
ឧបាសិកា យស សម្បត្តិ ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០ $
ឧបាសិកា សុខ យូ .... ១០ $
ឧបាសិកា ប៉ាង សុម .... ១០ $
ឧបាសិកា ផន ណារា .... ១០ $
ឧបាសិកា ពេជ្រ សុផន .... ១០ $
ឧបាសិកា សំ សុជានី .... ១០ $

ឧបាសិកា តែ លីសាង .... ១០ $

ឧបាសិកា អ៊ឹង មួយ .... ១០ $

ឧបាសិកា សុខ ងីម .... ១០ $

ឧបាសិកា តឹក អេងគី .... ១០ $

អ្នកគ្រូ ជា សៀវគាង (វិទ្យាល័យមង្គលបុរី) .... ១០ $

ឧបាសិកា ជា នាង ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០ $

លោកគ្រូ អឿ សៅ ឧ.សិ លីប៉ូលីន ស៊ីមប៉ូ + ក្ដួយ ... ១០ $

ឧបាសក ហេង វីរៈ និងភរិយាព្រមទាំងបុត្រ .... ១០ $

កូនស្រី សី អ៊ុលីន + លីន មីងហួយ + លីន មេស៊ុន . ១០ $

ឧ.ស កូ ជិង ឧ.សិ ម៉ង់ សេដ្ឋា .... ១០ $

ឧ.សិ ប៉ាន គឹមហ៊ា ព្រមទាំងបុត្រ............................ ១០ $

ឧបាសិកា ទឹក អេងគី និងក្រុមគ្រួសារ .... ១០ $

ឧបាសិកា សាម៉ុល គឹមជន .... ១០ $

ឧបាសក ង៉ែត សុផាន់ .... ៥ $

ឧបាសិកា គីម សុផល និងក្រុមគ្រួសារ .... ៥ $

ឧបាសក ង៉ែត គី និងគ្រួសារ ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥ $

ឧបាសិកា មឿន សាខន .... ៥ $

កញ្ញា គីម អ៊ុកសាវីរៈ .... ៥ $

ឧបាសិកា កែវ ជិន .... ៥ $

ឧ.ស លឹម ខួង ឧ.សិ កែវ អូន	....	៥ $
ឧបាសិកា សើ ង៉ា	....	៥ $
ឧបាសិកា លី ថងមួន ព្រមទាំងបុត្រ	....	៥ $
ឧបាសក អ៊ឹម កុសល និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ	....	៥ $
កញ្ញា សុខ សុផាណ្ណារី	....	១ $
អ្នកស្រី ឌុច ផល្លា	....	១ $
អ្នកស្រី សំ សុគន្ធា ព្រមទាំងស្វាមី និងបុត្រ	....	១ $
ឧ.ស យង់ គឹមសាន ឧ.សិ យង់ ម៉ាលី	....	១០០ អូស្ត្រាលី
ឧ.ស ញាន ហេងម៉ូវ ឧ.សិ ស៊ា ចន្ថា	....	៥០ អូស្ត្រាលី
ឧបាសិកា វ៉ាន់ យ៉ារេត	....	៥០ អូស្ត្រាល
ឧបាសិកា ម៉េង សំបូរ	....	៥០ អូស្ត្រាល
ឧបាសិកា កាំង ជូ	....	៥០ អូស្ត្រាលី
ឧបាសិកា កូវ សារិ	....	៥០ អូស្ត្រាលី
ឧបាសិកា សុខ យូ	....	៥០ អូស្ត្រាលី
ឧបាសិកា សុខ ណារី	....	៥០ អូស្ត្រាលី
ឧបាសិកា ចំរើន វ៉ាក់ជិត	....	៥០ អូស្ត្រាលី
ឧបាសិកា តែ យក់ហ៊ុន	....	៥០ អូស្ត្រាលី
ឧបាសិកា ជី អូន	....	៥០ អូស្ត្រាលី

ឧបាសិកា ហេង ងួន អ៊ុម .... ៥០ អូស្រ្តាលី

ឧ.សិ លឹម ស៊ូឆេង ឧ.សិ ម៉េង ប៊ុនធារី .... ៤០ អូស្រ្តាលី

ឧ.ស ចា ក៉ន់ និង ឧ.សិ យ៉ុម .... ៣០ អូស្រ្តាលី

ឧបាសិកា អ៊ូច ផល្លី និងបុត្រ .... ៣០ អូស្រ្តាលី

ប្រាក់បូជាព្រះធម៌បុណ្យផ្ទះ ឧ.សិ ហាន់ ញ៉ិប ..... ៤៤០០០០ ៛

អ្នកគ្រូម៉ម សុខហេង និងពុទ្ធបរិស័ទខេត្តសៀមរាប ៤០០០០០ ៛

ប្រាក់បូជាធម៌បុណ្យ ឧ.សិ ម៉ក់ នារីឧ.ស ប៉ែន ទ្រី. ២០០០០០ ៛

ប្រាក់បូជាព្រះធម៌បុណ្យសព ឧ.សិ កង សុខុំ ..... ២០០០០០ ៛

ប្រាក់បូជាព្រះធម៌បុណ្យផ្ទះ ឧ.សិ សុខ ហេង ..... ២០០០០០ ៛

ប្រាក់បូជាព្រះធម៌សន្ទនានៅផ្សារទំនើបខេត្តបាត់ដំបង មាន ឧ.ស ជិម ជំនិត ជាប្រធានក្នុងការសន្ទនាធម៌ .... ២០០០០០ ៛

ប្រាក់បូជាព្រះធម៌បុណ្យផ្ទះ ឧ.សិ ឃិន យឹម ...... ១៨០០០០ ៛

ប្រាក់បូជាព្រះធម៌បុណ្យផ្ទះ ឧ.សិ អឿ យឿង .... ១១៦៥០០ ៛

ឧ.សិ គី វណ្ណហាក់ + ឧ.សិ មួរ រួច .... ១០០០០០ ៛

លោក ហុន ហៀង អ្នកស្រី ជិន យឿន .... ៧០០០០ ៛

ប្រាក់បូជាព្រះធម៌បុណ្យផ្ទះ ប៉ាង សាធូរ .... ៦៣០០០ ៛

ឧបាសិកា ស៊ូ ហួង ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥០០០០ ៛

ឧបាសិកា ដួង រ៉ាវី និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥០០០០ ៛

ឧ.ស ហ៊ាន ក៉ាវឿន ឧ.សិ ប៉ែន បុប្ផ + បុត្រ ...... ៥០០០០ ៛

ឧបាសិកា សុខ សុទ្ធី .... ៥០០០០ ៛

អ្នកស្រី នាង មៀចសុម៉ានី .... ៤០០០០ ៛

ឧ.សិ ប៊ូ សៀកលីវ និងមាតា ព្រមទាំងកូនចៅ ... ៤០០០០ ៛

ឧ.ស កាន ហួ ឧ.សិ យាង ណៃ ព្រមទាំបុត្រ ...... ៤០០០០ ៛

ឧបាសិកា ខួត នឿម ព្រមទាំងបុត្រ .... ៤០០០០ ៛

លោក យក់ រិទ្ធិយា អ្នកស្រី គឹម រ៉ូឡែន .... ៤០០០០ ៛

ឧបាសិកា ហួត វី ព្រមទាំងកូនចៅ .... ៤០០០០ ៛

ភិក្ខុ សុខ ហេង .... ៣០០០០ ៛

ញោម មុយ លាង .... ៣០០០០ ៛

ញោម មុយ ឆេង .... ៣០០០០ ៛

ឧបាសិកា ជា កែវមុនី ព្រមទាំងស្វាមី និងបុត្រ ..... ៣០០០០ ៛

ឧបាសិកា អ៊ឹម ចណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ .... ៣០០០០ ៛

ឧបាសក លឹម សេងយូ ឧបាសិកា ឡាំ ចន្ទសុភី .. ៣០០០០ ៛

ឧបាសិកា កាំង ប៉ោទៀង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.. ៣០០០០ ៛

ឧបាសិកា ថាប់ លឿម ព្រមទាំងបុត្រ .... ២៥០០០ ៛

អ្នកស្រី ហ៊ីង សុភាព .... ២០០០០ ៛

ឧ.ស កា ឌុល ឧ.សិ ផាន់ យ៉ន ព្រមទាំងបុត្រ ..... ២០០០០ ៛

ឧបាសក ង៉ែត ប៊ុនថា .... ២០០០០ ៛

អ្នកស្រី យក់ បុណ្ណាកា ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា យក់ វីនាថ .... ២០០០០ ៛
អ្នកស្រី ង៉ែត ប៊ុនវចនា និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ... ២០០០០ ៛
កញ្ញា ង៉ែត ប៊ុននីដា .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា យក់ វ៉ាន់ថា .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា មុំ គ្រី .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា មុំ ប្រាយ .... ២០០០០ ៛
កូនស្រី តាំង សានីតា កូនស្រី តាំង សុមាវតី .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា ជេត អង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០០០០ ៛
លោក យ៉ៃ ប៊ុនឆេន អ្នកស្រី យិបម៉ាឡា .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា យ៉ា សារីម .... ២០០០០ ៛
ឧបាសក នូ ធាវ ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០០០០ ៛
យុវជន ដួងច័ន្ទ សុវិជ្ជា .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា ឈុន ណារី .... ២០០០០ ៛
ឧបាសក សុខ នាង .... ២០០០០ ៛
ឧបាសក គីម ថៃ .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា ង៉ែត យូអេង ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០០០០ ៛
ឧ.ស ភី ផាន ឧ.សិ ឈន សារិន .... ២០០០០ ៛
ព្រះគ្រូអនុគណមោងឫស្សី ធុង នាលឆេន .... ២០០០០ ៛
លោក ប៊ុច សុគុណ និងភរិយា .... ២០០០០ ៛

ឧ.ស ហ៊ី សៀងហួត អ្នកស្រី ណៃ ហេង .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា សឿន សារួន .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា ចំរើន ចារុង .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា ងិន យឿន .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា ម៉ាក់ស្រីខួច ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា មុយ អ៊ី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០០០០ ៛
ឧ.ស ង៉ូវ គា ឧ.សិ ឈុន គឹមអេង ព្រមទាំងបុត្រ. ២០០០០ ៛
ឧបាសិកា សុន សាលី .... ១៥០០០ ៛
ឧបាសិកា ឈុន ហ៊ួង .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា យូ ប៉ូលីន .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ទី សុធី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛
ឧ.ស ពៀន ប៉ូយ ឧ.សិ ង៉ួន កន័យ៉ា .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ម៉ាក់ណារុន ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា មោង ណី .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា អ៊ុំ សែ .... ១០០០០ ៛
ឧបាសក បូត ស៊ិរ និងភរិយា .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា សុខ ពឿត .... ១០០០០ ៛
លោក ម៉ាក់ ឆេង និងភរិយា .... ១០០០០ ៛
តា អាន យាយ មួយ .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ទូ សាមៀន .... ១០០០០ ៛

ឧបាសក រុណ ឧបាសិកា កែវ .... ១០០០០ ៛
សាមណេរ ជីវន្ត .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ខាត់ ផាន់លី .... ១០០០០ ៛
ឧ.ស រស់ ប៊ុនហ៊ី ឧ.សិ ពេជ្រ សុវណ្ណារត្ន + បុត្រ ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ចាន់ និមល .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ម៉ិះ សារឿត .... ១០០០០ ៛
អ្នកស្រី ទាវ សុទាត .... ១០០០០ ៛
លោក ទាវ តុងអេង អ្នកស្រី ស្រី គឹមជ .... ១០០០០ ៛
លោក ហ៊ីង ហ៊ាង .... ១០០០០ ៛
អ្នកស្រី ហ៊ីង សុគន្ធារី .... ១០០០០ ៛
អ្នកនាង យឹម គឹមតេង .... ១០០០០ ៛
អ្នកស្រី កែ ចរិយា .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា មាស ចាន់លី .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ហួត អេង .... ១០០០០ ៛
ញោម ណុប គុម្ភី + គឹម សុធាវី .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា យ៉ុន .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ជុំ ធាយ និងក្រុមគ្រួសារ .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា ហេង ចន្ទរចនា និងប្អូនៗ .... ១០០០០ ៛
ឧបាសិកា តុ ហ៊ាង .... ១០០០០ ៛
ឧបាសក កៀម កៀត និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសក ង៉ែត សុផាន់ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ចាន់ ប៊ុនលី .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា យូ រ៉ាវី .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា អឿ គិមលី .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា មួង យក់គុន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា សំ វួន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ទឹម រី .... ១០០០០ ៛

លោក ហូយ សុផារិទ្ធ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា គឹម យ៉ុម និងស្វាមី .... ១០០០០ ៛

កញ្ញា ប៉ៅ ម៉ារីណា .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ម៉ុក វណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ពិន សារ៉ូន និងក្មួយកល្យាណី + ពេជ្រ. ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ង៉ោ គឹសាន ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា នូ ប៊ួថង ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ជា សុខចេង និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.. ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ជី យូអ៊ី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ខៀវ នាង ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសក ផា បូណា .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា គី យក់បួយ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា កែន ណារ៉ែន ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា មាស សោភា .... ១០០០០ ៛

កញ្ញា ប៉ោ ម៉ារីណា .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា អៀន គី .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា ឃួន សុភាត់ .... ១០០០០ ៛

ឧបាសិកា សឿន សារីម .... ១០០០០ ៛

ភិក្ខុ មេង ស៊ីសុមើយ .... ៦០០០ ៛

តា ស៊ុន យាយ ជួន + យុវជន រិត .... ៦០០០ ៛

ឧបាសក មៀច តុល .... ៦០០០ ៛

ឧបាសិកា សេង សៀកហេង .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា សួន គ្រួច .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា គីម សូផាន .... ៥០០០ ៛

នាង ពៅ + នាង ទៀង .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ជាម ធុច .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ជុំ ស៊ីម៉ុន ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ស ខាន់ថង .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា សារុំ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា នេត្រ ឡាយ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា រើយ .... ៥០០០ ៛

អ្នកស្រី ង៉ែត ចន្ទី .... ៥០០០ ៛

លោក ឈុន សារិទ្ធ .... ៥០០០ ៛

លោក វឿន សារេត អ្នកស្រី គង់ ចំរើន .... ៥០០០ ៛

អ្នកស្រី ឈុន ហឿន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា រឿម ផួយ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសក ខៀវ ទូន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ស៊ុយ នីម .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ឈូក លាប .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ជួន កុសល .... ៥០០០ ៛

លោក ជន វុទ្ធី អ្នកស្រី ជា យ៉ាត .... ៥០០០ ៛

តា អាង យាយ ទង .... ៥០០០ ៛

ឧបាសក ផួង ឈុំ .... ៥០០០ ៛

លោកគ្រូ អ៊ុំ ប៊ុន អ្នកស្រី សួន ប៊ុច .... ៥០០០ ៛

លោកគ្រូ សាមឿន អ្នកស្រី បូរី .... ៥០០០ ៛

លោក ឃីម អ្នកស្រី សីកេង .... ៥០០០ ៛

កញ្ញា ថា .... ៥០០០ ៛

លោក ស៊ុន សន អ្នកស្រី ប៊ុន លំអិត .... ៥០០០ ៛

លោកគ្រូ ឈឿន អ្នកស្រី ផល .... ៥០០០ ៛

ឧបាសក វ៉ែន សុផាណា .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ហែម ពិដោរ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ប៊ុន ផល្លា .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ទេព គិមហ៊ា .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា កែ ថុន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា គង់ ធូយ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា សេង ឈាវ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ហេង គូ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា អ៊ុត ចន្ទី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា សោម ឡុង .... ៥០០០ ៛

អ្នកស្រី នៅ ប៊ុនស៊ីម .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា អ៊ុង .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ជូ យក់គី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា សួន សាវ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ជូ យក់ទី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា អ៊ឹម សៅផន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា នៅ ហូ ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា នុត សឿត ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា អឿ សារួន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា គៀត ធម .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ចៅ យ៉ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ជា ហ្គិចជូ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ឈឿត និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា នុយ និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ចាន់ នី និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ឆាត និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ព្រំ សាមើ និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា លាច សាវេត .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ឡាន់ វ៉ាត់ .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា វ៉ែន និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ឡឹប លាភ និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ហឿន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា អេង សង្វាន និងស្វាមី .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា សំ បាន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ឆែម កឿន .... ៥០០០ ៛

ឧបាសិកា ឆែម ភួង .... ៥០០០ ៛

កញ្ញា ហាន សុវណ្ណ .... ៥០០០ ៛

ឧ.សិ ហៃ ថា .... ៥០០០ ៛

សាមណេរ យឿត វិច័យ .... ៤៥០០ ៛

ឧបាសិកា ឈន វិត .... ៤០០០ ៛

ឧបាសិកា នាក់ ថង .... ៤០០០ ៛

ឧបាសិកា ងៀប រេត .... ៤០០០ ៛

កញ្ញា ផែន ស្រីលីន + អ្នកស្រី យេត .... ៤០០០ ៛

ឧបាសិកា សម្បត្តិ ប៉ុច .... ៤០០០ ៛

ឧបាសិកា វ៉ាន់ សុផាត .... ៤០០០ ៛

ឧបាសិកា សុង ឡាវ .... ៤០០០ ៛

សាមណេរ ជ្រន វិចិត្រ .... ៣០០០ ៛

តា ណាំ យាយ ពេជ្រ .... ៣០០០ ៛

ឧបាសិកា មិន ផាច .... ៣០០០ ៛

ឧបាសិកា ធាំ រេម .... ៣០០០ ៛

គ្រូ ធី .... ៣០០០ ៛

លោកស្រី ស៊ុយ ណែម .... ៣០០០ ៛

លោក ជា សារិទ្ធ អ្នកស្រី ស្ងួន ពៅ .... ៣០០០ ៛

ឧបាសិកា នីវ ងេន .... ៣០០០ ៛

លោក ជា នី អ្នកស្រី សុខ ហេង .... ៣០០០ ៛

ឧបាសិកា ឈន .... ៣០០០ ៛

ឧបាសក ចំរើន ឧបាសិកា គឹម ស្ងួរ .... ៣០០០ ៛

គ្រូ ឆើយ យាយ គិន .... ៣០០០ ៛

ឧបាសិកា ឡុក់ ឡាប .... ២៥០០ ៛

សាមណេរ វឿន សុវណ្ណ ចិត្ត .... ២០០០ ៛

លោក តេង ប៊ុនធឿន	....	២០០០ ៛
ឧបាសក អ៊ាម ឡឹម	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ទុជ សួស	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ហៀក ង៉ា	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ហ៊ិន ថុល	....	២០០០ ៛
សំ ង៉ា	....	២០០០ ៛
ទឹម សាង + សំ សុវៀត	....	២០០០ ៛
មឿន មឿត + ម៉ាសេរី កុសល	....	២០០០ ៛
លោកគ្រូ ខន អ្នកស្រី ទីវ + យាយ នួន	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ឯម អៀង	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា មុយ មួយ	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា គាត លាង	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ប៉ោ ហ៊ុ	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ខៀវ អែម	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ថោង គន្ធក	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា បាន វួចលី	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា ផាន	....	២០០០ ៛
ឧបាសិកា កូ លេ	....	២០០០ ៛
ឧបាសក បា ផួន	....	១៥០០ ៛
លោក សំ សន និងភរិយា	....	១៥០០ ៛

សាមណេរ ម៉ៅ ជូ	....	១000 ៛
យាយ សឿម ផៃ + បុត្រ	....	១000 ៛
ឧបាសិកា គី	....	១000 ៛

តម្លៃបោះពុម្ពក្នុង **១ ក្បាល ០.$ × ២០០០ ក្បាល = ០ $** ចំណាយទៅលើសម្ភារៈផ្សេងៗ **៧២ $** ចំណាយទៅលើការធ្វើដំណើរ និងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន **២៥០០០០ ៛** ប្រាក់ដែលនៅសល់ពីភាគ **៧** ទុកបោះពុម្ពភាគ ៨ ជាបន្តទៀត ។

ខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព មានបំណងនឹងបោះពុម្ពសៀវភៅព្រះធម៌ ជាច្រើនមុខទៀត ដើម្បីចែកជាធម្មទាន បើញាតិញោមពុទ្ធបរិស័ទមានបំណងចង់ចូលរួមបោះពុម្ពសៀវភៅជាធម្មទាននោះ សូមទំនាក់ទំនងតាមរយៈលេខទូរស័ព្ទ **០១២ ៣០៥ ៧៦៦** នេះក៏បាន ចំពោះសៀវភៅដែលត្រូវបោះពុម្ពនោះ ដូចមានខាងក្រោមនេះ គឺ ៖

-ជីវប្រវត្តិព្រះអសីតិមហាសាវក ៨០ រូប ភាគ ៨ ដែលជាភាគបញ្ចប់ ហើយសព្វថ្ងៃនេះ ក៏បានធ្វើចប់រួចអស់ហើយដែរ ទាំង ៨ ភាគ នៅតែមានការបោះពុម្ពជាបន្តបន្ទាប់ទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ។

-ជីវប្រវត្តិរបស់ពុទ្ធសាវិកា (ភិក្ខុនី) មាន ៤ ភាគ ដែលជា

ភាគបញ្ចប់ ហើយសព្វថ្ងៃនេះ ក៏បានធ្វើចប់រួចអស់ហើយដែរ ទាំង ៤ ភាគ នៅតែមានការបោះពុម្ពជាបន្តបន្ទាប់ទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ។

-ជីវប្រវត្តិពុទ្ធឧបាសក *មាន ៥ ភាគ ដែលជាភាគបញ្ចប់ ហើយសព្វថ្ងៃនេះ ក៏បានធ្វើចប់រួចអស់ហើយដែរ ទាំង ៥ ភាគ នៅតែមានការបោះពុម្ពជាបន្តបន្ទាប់ទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ។*

-ជីវប្រវត្តិពុទ្ធឧបាសិកា *មាន ៤ ភាគ ដែលជាភាគបញ្ចប់ ហើយសព្វថ្ងៃនេះ ក៏បានធ្វើចប់រួចអស់ហើយដែរ ទាំង ៤ ភាគ នៅតែមានការបោះពុម្ពជាបន្តបន្ទាប់ទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ។*

-វចនានុក្រមព្រះអភិធម្ម ៧ គម្ពីរ សព្វថ្ងៃនេះបានធ្វើសម្រេចជាស្ថាពរហើយ គឺវាយកុំព្យូទ័ររួចជាស្រេច ដែលមានកម្រាស់រហូតទៅដល់ ៨៣៣ ទំព័រ ។

-គម្ពីរសារត្ថសង្គហៈ

-អភិធម្មមត្ថសង្គហៈ *និង* ***បរមត្ថទីបនីដីកា***

-ធម៌សូធ្យមស្ការបែបសម័យទំនើប

-ពុទ្ធប្បវត្តិ

-ទីងមានការបោះពុម្ព ***វិសុទ្ធិមគ្គ*** *និង* ***បរមត្ថមញ្ជូសាមហាដីកាសមាធិនិទ្ទេស*** *ភាគ ២ ជាបន្តបន្ទាប់ទៀត ។៚*

បោះពុម្ពជាធម្មទាន ២000 ក្បាល

ក្នុងតម្លៃ ១៧00 ដុល្លារ